

Edita:
Fundació
Catalunya Cristiana
C/. València, 244.
08007 Barcelona
Tels. 215 27 39
215 27 84

Any X N.º 480

Setmana del 4 al 10
de desembre del 1988

Director:
Joan E. Jarque i Jutglar

Preu: 90 Ptes.

Catalunya Cristiana

SETMANARI POPULAR D'INFORMACIÓ I DE CULTURA RELIGIOSES

"Aquesta paraula de
Maria: "totes les
generacions em diran
benaurada", fonamenta
i legitima la presència de
la Mare del Senyor en la
litúrgia i la predicació de
l'Església. ¿Com podria
ser "proclamada
benaurada" si no és pels
camins ordinaris de la
proclamació de la
Paraula de Déu per
l'Església: la litúrgia i la
predicació?"

Max Thurian

Avui Catalunya pelegrina a Roma

Ara fa mil anys, ens diu Ferran Soldevila en la seva *Història de Catalunya*, "...d'una manera tota natural, es féu, en el cor dels prohoms catalans, la substitució del rei de França pel Pontífex romà". El recurs a la Roma dels papes va ser "natural", pels catalans d'aleshores, perquè "era el poder ideal". "Suprem prestigi espiritual, era fermança de protecció i d'ordre; força material gairebé nul·la, constituïa una seguretat d'independència". Ultra aquestes raons immediates, polítiques, n'hi havia també una altra de més profunda: Feia ja mil anys que de Roma els havia pervingut la fe cristiana que era l'ànima d'aquella nació naixent. "Els educadors de la gent catalana d'aquells temps estigueren tots en contacte amb Roma", diu l'historiador esmentat. Avui el poble català, representat pels milers de pelegrins a la seu del successor de Pere, rememorem i celebrem aquell passat tot acceptant-ne el llegat, amb el compromís de trametre'l renovat a les generacions futures.

JOAN E. JARQUE i JUTGLAR

AVUI, 4 DE DESEMBRE
EN L'ANY DE GRÀCIA DE 1988,
DONES I HOMES DE CATALUNYA
—EN EL MIL·LENARI DE LA SEVA HISTÒRIA—
PELEGRINEN A LA CIUTAT DE ROMA,
PER PROCLAMAR LA SEVA ADHESIÓ AL CRIST
I A LA SEU DE PERE,
PER ENVIGORIR LA SABA
DE LES SEVES ARRELS CRISTIANES
GRÀVIDES DE FE I DE GRÀCIA.
I AMB L'AJUT DE SANTA MARIA,
ASSUMIR EL COMPROMÍS DE LLUITAR
PERQUÈ EL REGNE DE DÉU
SIGUI REALITAT VIVA
EN EL COR DELS HOMES I DEL POBLE.
LLOAT SIGUI DÉU.

ACTIVITATS DE "L'ASSOCIACIÓ D'AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA"

PRÒXIM PELEGRINATGE A TERRA SANTA PER CAP D'ANY

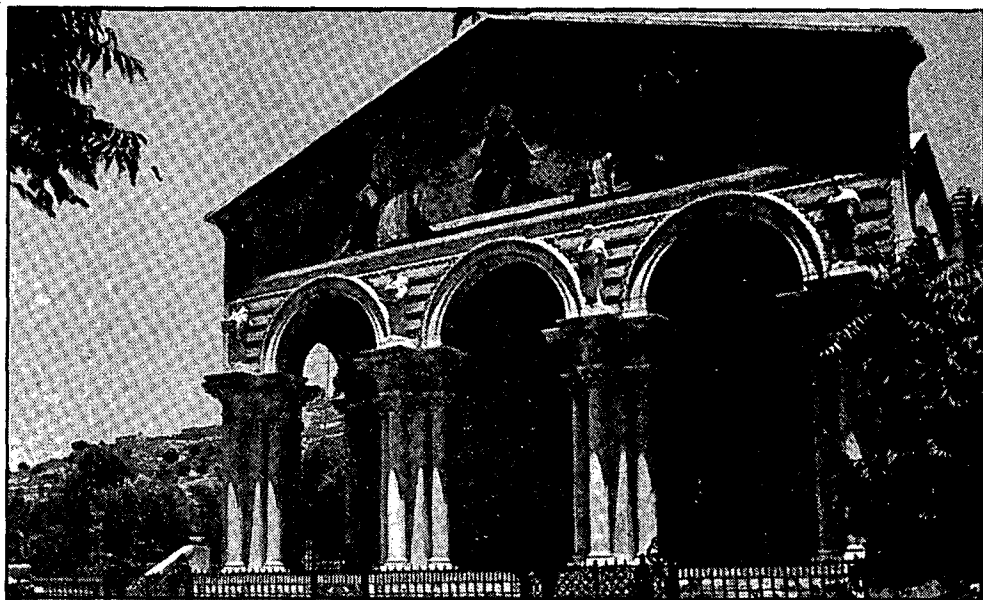
del 28 de desembre al 4 de gener de 1989

Visitant tots els llocs bíblics,
de la Judea fins a la Galilea

A la Judea - Jerusalem: Getsemaní, Sant Sepulcre, Calvari, Cenacle, etc.
Bethlem: Camp del Pastors, Gruta del Naixement, etc.
Ain-Karem. Jericó. Mar Morte. Qumran. etc.

A la Galilea - Natzaret: Gruta de l'Encarnació, casa de la Mare de Déu, etc.
Mont Tabor. Canà. Cafarnaum.
Llac de Tiberiades, etc...

NOTA: PLACES MOLT LIMITADES

GETSEMANÍ

Ara també "**Catalunya Cristiana**"
us ofereix
"l'estampa del Mil·lenari"

**"LA PRESENCIA DE MARIA ÉS LLIURE I VARIADA.
SAPIQUEM ACOLLIR-LA DINS LA LLIBERTAT DELS FILLS DE DÉU"**

Hem editat un díptic de la Mare de Déu de Montserrat, amb la pregària pronunciada pel Cardenal Jubany en nom de l'Episcopat català reunit a Montserrat el 27 d'abril d'enguany amb motiu de l'Any Marià i del Mil·lenari de Catalunya. També hi ha una breu síntesi històrica del Mil·lenari.

Mida 9 cms. X 15 cms.

Preu especial a Parròquies i Col·legis.

Catalunya Cristiana

continua oferint-vos:

- La imatge de la Mare de Déu "Benaurada"
- La medalla magnètica per al cotxe

BUTLLETA DE COMANDA

Nom i cognoms

Domicili Població DP

Desitja adquirir:

Quantitat

☐ Díptic del Mil·lenari.
Preu: 12 Ptes. unitat/1.100 Ptes. el centenar.

☐ La imatge de la Mare de Déu "Benaurada".
Terracotta policromada original de "Petites Soeurs de Bethlem".
Preu: 12.500 Ptes.

☐ Medalla magnètica original de "Petites Soeurs de Bethlem".
Preu: 850 Ptes.

Marqui amb una creu, si desitja que les hi enviï per reembossament, ☐ taló ☐ més despeses de tramesa.

Envieu-les a "AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA" Plaça Urquinaona, 11, 3a. A. 08010 - BARCELONA - TELF.: 301 37 18

NOTA: Estem confeccionant el "**Calendari de Catalunya Cristiana**" que oferirem als nostres lectors i posarem, pròximament a la venda.

"L'ASSOCIACIÓ D'AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA" CONTRIBUEIX
ECONÒMICAMENT QUE CADA SETMANA SURTI AL CARRER
CATALUNYA CRISTIANA

PER A INFORMACIÓ:

Plaça Urquinaona, 11 - 3a A

08010 BARCELONA - Telf.: 301 37 18

**FES-TE AMIC...
T'esperem!**

COM FER-SE AMIC DE

**Catalunya
Cristiana?**

L'INFORMAREM AL
TELÈFON 301 37 18

EDITORIAL

Aquest número de CATALUNYA CRISTIANA, com és natural, dedica una part important del seu contingut a glossar el pelegrinatge que, amb motiu de la celebració del Mil·lenari de Catalunya, té lloc precisament aquest diumenge dia 4 de desembre a Roma. Un gest com aquest, creiem, té el relleu i el valor d'una fita històrica per damunt i més enllà de tot allò que ja a hores d'ara és anecdòtic i que ho serà molt més amb el pas del temps: la convocatòria, la promoció, l'organització —que ha estat excel·lent— o la participació que, malgrat tots els entrebancs, és important i significativa.

La decisió de celebrar aquest Mil·lenari la va prendre unànimement el Parlament de Catalunya. Cal recordar que el Parlament és la representació legítima del poble català? Per tant, no és una institució acadèmica per molt meritòria que sigui, o un grup de ciutadans més o menys qualificat i d'aquesta o de l'altra tendència el qui, en última instància, és el punt de referència de qualsevol de les múltiples iniciatives que han sorgit i sorgiran en ocasió del Mil·lenari, sinó que d'alguna manera ho és la totalitat del poble català, en la mesura en què ens sentim units i representats en les nostres institucions democràtiques. Es obvi que uns ciutadans es trobaran identificats en unes manifestacions més que en d'altres, qui amb un concert, qui amb una exposició, qui amb la restauració d'uns orgues, qui amb una manifestació esportiva... Però no ho és menys que som tots plegats i

Fent història

units els qui, de diferents maneres com s'escau a un poble lliure i plural, haurem celebrat el nostre Mil·lenari nacional.

Es en aquest marc "popular" en el sentit més noble de la paraula que creiem que s'ha de situar el Pelegrinatge a Roma. La iniciativa ha estat dels cristians de Catalunya, és cert. Ara, col·locant de ple aquest Pelegrinatge dins l'àmbit de les celebracions mil·lenàries de tot el poble català, i no com un gest marginal, els cristians no hem fet més que remarcar la nostra plena i fidel pertinença a aquest poble. Obrint-ne la participació a tots els nostres conciutadans no fèiem sinó reconèixer que tot català, siguin quines siguin les seves conviccions íntimes, és prou coneixedor de la nostra història per reconèixer i celebrar el paper decisiu que la Roma dels papes va jugar en el naixement de la nostra nació ara fa mil anys.

Aquest pelegrinatge ha tingut doncs des dels seus orígens i té avui que se celebra a Roma una justificació i un enquadrament diàfan en l'àmbit de les celebracions mil·lenàries. Fa mil anys els nostres comtes s'adreçaren a Roma per trobar-hi l'aixopluc moral i legal d'un poble que naixia, avui els catalans hi retornem per agrair aquell gest protector i per reafirmar un dels trets característics de la nostra fesomia nacional: la fe i la cultura cristianes. Roma, encara, no és pas sols una ciutat. És la seu del successor de Pere. Sense els papes ni Roma hauria atret fa mil anys els prohoms catalans ni nosaltres hi peregrinaríem avui. Fills d'una nació viva no ens adrecem pas a una ciutat buida ni a una institució del passat. El nostre pelegrinar ens porta a "videre Petrum" que avui es diu Joan-Pau II. La felix coincidència amb els seus deu anys de pontificat romà ens donen l'ocasió de felicitar-lo en nom de les Esglésies que són a Catalunya, sens dubte, però també en nom de tots els catalans de bona voluntat que saben apreciar el paper elevador, pacificador i il·luminador del papat.

Pelegrinem doncs conscients de "fer història", de caminar endavant per un camí frescat pels nostres sants —dones i homes benemèrits de la pàtria— i assumim la responsabilitat pública de perseverar aportant al nostre viure col·lectiu aquells valors de fe, d'esperança i d'amor cristians que afaiçonaren i feren gran Catalunya.

Aportació decisiva de l'Església

Visió històrica del fet nacional català

Qualsevol fet històric transcendent presenta un procés d'evolució, lent de primer, accelerat de cop i volta entorn d'una data-clau. Altres fets menors l'acompanyen. La celebració del Mil·lenari de la independència política de Catalunya ens porta a glossar les circumstàncies concretes que conduïren el nostre poble a la consciència de pertànyer a un mateix col·lectiu nacional, social i cultural. Aquestes circumstàncies foren fluïdes i es manifestaren al llarg d'uns pocs decennis.

Serà bo de recordar breument els fets. Els primers comtats catalans foren reconquerits per Carlemany des de la fi del segle VIII i units al regne —després imperi— carolingi. Barcelona fou reconquerida per Lluís el Piadós el 801. Ben aviat aquells nous territoris incorporats al regim polític franc obtingueren concessions especials en gràcia al seu passat històric. Els comtes que governaren la

Marca hispànica eren nomenats directament per l'emperador franc. El primer a trencar aquesta norma fou Guifré el Pelós, comte de Barcelona i d'altres comtats que, tot i haver prestat vassallatge al rei franc, transmeté per herència als seus fills. Aquests continuaren la política de llur pare. El comte Sunyer de Barcelona ja es permeté de concedir dret de moneda, el que era un atribut reial, i encetà una nova política d'aliances amb el califat de Còrdova, amb la intenció suposada de marcar distàncies envers el rei de França. El seu fill Borrell, comte des del 947, prosseguí en la mateixa direcció; però ja no va prestar homenatge al rei franc. Algunes coses devia passar entre el comte de Barcelona i el califat cordovès, els quals fins aleshores havien mantingut una amistat pacífica. Pel juliol del 985 la ciutat de Barcelona fou saquejada i destruïda pels exèrcits d'Almansor i els seus habitants, morts

MANUEL MUNDÓ I MARCET
Historiador

o fets captius. El comte Borrell, que havia demanat inútilment l'ajuda del rei franc, Lotari, pogué escapar-ne viu i començà immediatament la reconstrucció de la ciutat i dels territoris malmesos dels seus comtats.

A França, mentrestant, hi hagué canvis de reis: Lluís V, un jove inexpert i hesitant, regnà només un any, sense que es decidís a ajudar els catalans. Hug Capet, duc de França, accedia al tron el 987. Uns mesos després Borrell enviava una carta al rei Hug en la qual li exposava la difícil situació dels seus comtats assetjats pels àrabs. Hug Capet preparà una expedició a Aquitània i demanà per carta a Borrell que abans de Pasqua del 988, anés a retre-li homenatge. El redactor de la carta era el monjo Gerbert, futur papa Silvestre II, se-

cretari aleshores del nou rei, però també amic personal de Borrell; amistat nuada durant els anys que Gerbert romangué estudiant ciències a Catalunya.

El silenci total de les fonts documentals i històriques permet deduir que Hug Capet es quedà sense resposta o potser amb una negativa explícita de Borrell el qual abans de tornar a pidolar davant la cort francesa preferí desentendre's de la tutela reial. No en sabem els motius darrers; però tot, fa suposar que alguna mutació s'havia operat en l'ànim del comte de Barcelona que li feia canviar de política. En tot cas, no prestar homenatge vassallàtic era un acte d'insubordinació per al rei franc, però que resultava una demostració d'independència de fet per part del comte barceloní. Si, a més, constatem des d'aquell any l'absència absoluta de privilegis reials francs per a persones o entitats catalanes, l'argument del si-

lenci adquireix una solidesa històrica suficient i fins robusta.

L'antic prestigi dels reis francs fou substituït pel del pontífex romà, vers el qual ja s'havien girat uns anys abans els esguards dels catalans. Els preceptes carolingis foren reemplaçats per les butlles pontificies. Els papes les concediren amb tanta liberalitat que entre els darrers decennis del segle X i els primers del segle XI Catalunya sola rebé més privilegis pontificis que cap altre país de la cristiandat. Aquest contrast documental tan significatiu demostra que els governants catalans eren conscients d'haver passat d'una afeblida subjecció política a França a una protecció espiritual i simbòlica del papa, més subtil i eficaç que l'anterior.

Els catalans d'aquells moments descobriren idealment Itàlia. El dux de Venècia, Pere Ursèol,

(Passa a la pàg. següent)

Catalunya Cristiana

EL SETMANARI DE MÉS
DIFUSIÓ DE CATALUNYA

Difusió controlada per O.J.D.

MÈMBRE DE LA UCIP

Director:
Joan E. Jarque i Jutglar

Sots-director:
Francesc Malgosa i Riera

Edita:
Fundació Catalunya Cristiana

Gerent:
Jaume Roigé i Torrentgenerós

Disseny:
Josep Samper i Aledo

Redacció, administració,
publicitat i fotocomposició:
Edifici de la Parròquia de la
M. de D. dels Àngels
C/ València, 244, 2on.
Tels.: 215 / 27 39 - 28 05 - 27 84
08007 Barcelona

Impressora: Publiograf, S.A.L.
Pte. Valeri Serra, 30
Tels.: 254 / 16 30 - 17 77
Barcelona
D.L. B.14.387/79

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal 4.680 Ptes.

Europa: 8.580 Ptes. □ Amèrica: 10.530 Ptes. □ Àsia, Àfrica: 11.280 Ptes. □ Filipines: 11.280 Ptes. □ Àsia: (més oriental) 14.080 Ptes. □

RESPIR

UN JOC DE MIRADES

"Jesús veié Simó i el seu germà Andreu; veié Jaume i el seu germà Joan". Aquell que la setmana passada s'encallava en la figuera, ara és capaç de preguntar: "Què hi degué veure, en Simó i en Andreu, en Jaume i en Joan? Alguna cosa que l'altra gent no hi veia? Uns valors amagats? Unes grans esperances?" Quan nosaltres busquem col·laboradors, els martiritzem amb exàmens i tests i proves. I encara potser ens hi equivoquem! El Senyor veia el cor dels homes. Veient els cors i tractant-se de Jesús, em sembla que tant li era l'un com l'altre. Els apòstols van ser fets, més que no pas triats. Foren Pere i Andreu, Jaume i Joan, perquè van ser els primers en qui es va fixar. Haurien pogut ser uns altres. I tot va començar amb un joc de mirades. No cal, doncs, que ens encallem en aquelles preguntes.

MIQUEL ESTRADÉ

(Ve de la pàg. anterior)

vingué a fer penitència a Cuixà, on moria el 988. Aquell mateix any el comte Oliba Cabreta, de Cerdanya i Besalú, anava compungit a Montecassino per acabar-hi els seus dies. Comtes, bisbes i abats conegueren a Roma no sols els papes sinó que també conversaren amb els tres successius emperadors Otons de Germània, als quals els comtes imitaren en diverses actituds de govern. El vaivé dels dirigents polítics i eclesiàstics del país cap a Roma i Itàlia i el contacte amb tan excelses personalitats demostra també que el trencament amb el rei franc era premeditat. Al mateix temps havia de produir en el poble senzill un estat d'ànim que augmentava la seva consciència patriòtica, meravel·lats davant el prestigi que la fastuositat d'aquells viatges i visites atorgaven als seus governants.

En la formació de la consciència nacional influí decisivament la llengua romànica parlada per la gent del poble des de força abans del any 1000. Els límits de la llengua catalana són un testimoni també dels límits territorials del poble català.

Seriem injustos si no subratlèssim l'aportació decisiva de l'Església a tot aquest procés. Limitant-nos als decennis que precediren i seguiren la data mil·lenària l'Església, representada pels bisbes i abats del país, mantingué ferm el concepte de la unitat de la província eclesiàstica de Tarragona enfront de la dependència imposada de Narbona, amb el desig constant de recuperar la seu metropolitana i els altres bisbats que n'havien format part, aleshores en poder dels musulmans.

Cal fer un repàs als canvis que es produïren en la terminologia de l'època com a reflex que seria de la nova mentalitat polític-social dels dirigents del país català. S'incrementa l'ús del terme "príncep" de la terra, que té el poder més alt i que exerceix sobirania. Això es constata durant els governs dels comtes Borrell i del seu fill Ramon Borrell al trencall de l'any mil. També augmenta notablement l'ús de la paraula "pàtria" que inclou el concepte de territori definit, com a indicatiu clar de pertànyer a un poble concret. I encara, els altres comtes veïns accepten l'autoritat rellevant del de Barcelona. En l'aprofundiment conceptual hi va

influir molt un altre personatge, el bisbe Oliba de Vic, abat a l'ensens de Ripoll i de Cuixà, a ambdues vessants del Pirineu.

Des d'aquells mateixos anys els comtes catalans s'atribueixen explícitament el poder que abans exercien els reis francs. És més: diversos testimonis escrits, àrabs i cristians, parlen ja obertament de "regne" i alguns concreten "regne barceloní". De fet, els comtes de Barcelona comencen a legislar i a encunyar moneda d'or, atributs sobirans indiscutibles.

La història posterior no va consagrar ni el concepte de "regne"

ni el nom de Barcelona com a corònim comú dels comtats. Però sí, en canvi, que va enrobustir la independència i la sobirania aconseguides de fet per aquell acte de rebel·lia del comte Borrell; així com també va enaltir el títol de "príncep", fonament legal del futur Principat de Catalunya. El nom de Catalunya comença a aparèixer escrit a la ciutat de Barcelona als inicis del segle XI, però no es consolidarà fins gairebé un segle més tard.

La unió amb el regne d'Aragó al segle XII atorgà finalment el títol de rei als sobirans de la nissaga

catalana. Mentrestant, els nostres comtes-reis expandien la seva sobirania pacífica per damunt d'extensos territoris occitans i provençals del domini teòric del rei de França. El tractat de Corbeil del 1258, de fet, fou una cessió mútua de drets sobirans i no només, com es diu, l'acta notarial de la independència de dret d'uns quants comtats de la Catalunya vella, concedida per sant Lluís IX de França a Jaume I. El rei francès no va discutir mai la sobirania ni la independència de dret del comte-rei català sobre els regnes d'Aragó, de València, de Mallorca i de la

mateixa Catalunya nova. El que pretenia sant Lluís era recuperar legalment la sobirania que Jaume I el Conqueridor mantenia sobre els territoris enclavats dins el seu regne. Fou, per tant, un tractat bilateral d'alliberament recíproc i de bescanvi d'antics drets dinàstics o de conquesta.

No ens podem entretenir a exposar el que fou l'exercici de la independència plena de Catalunya en els segles de la baixa edat mitjana. Però no hem d'oblidar que aquella independència era exercida dins una confederació ben singular i respectuosa amb els drets dels seus membres, si la comparem amb la constitució dels altres estats europeus, ja que sota un sol monarca hi convivia un principat i tres regnes, amb corts i legislació diferenciades.

Així fou com comença la història de la nostra independència i com es desenvolupaven els primers segles de Catalunya en tant que realitat històrica amb personalitat pròpia diferenciada. L'evolució posterior no em pertoca a mi de descriure-la; però sí puc dir que aquests inicis i evolució de la nacionalitat catalana ens han portat fins a l'estat actual ple de futur.

Catalunya no és el fruit del caprici d'uns quants idealistes, ni es el fruit tampoc d'una concessió graciosa de cap autoritat superior; sinó de l'esforç de tot un poble que hi ha viscut i treballat durant molts segles amb llibertat sobirana o sense. Tants segles d'història han mantingut la consciència nacional, fet innegable no sols per a qualsevol ciutadà de Catalunya, sinó també per a qualsevol observador de fora imparcial o equànim.

En la visió històrica precedent podríem dir que s'entreveu una voluntat política de desfer-se del domini reial franc, que es consumava a l'entorn de l'any 988, i d'assumir una sobirania independent; que el concepte de pàtria era territorial i polític i abraçava ja sencera el que es diria després Catalunya; que aquests conceptes eren ja assumits pel poble i havien penetrat en el teixit social des d'aquella època; poble que parlava, en els comtats constituïts i ja des de temps abans, una mateixa llengua catalana.

Discurs pronunciat en l'acte inaugural del Mil·lenari de Catalunya, celebrat al Palau de la Generalitat.

ARA MATEIX

La vaga que ve

J. CARRERA PLANAS

Les circumstàncies ens modifiquen, val més no entestar-se a negar-ho. Ni el més essencialista no s'escapa de veure les coses diferents segons el punt de mira on se situa... ¿Acabarem fent bona aquella quarteta tòpica que feia raure la distinció entre veritat i mentida en el color de l'ullera que portem?

Aquestes i altres consideracions per l'estil, totes resignades, em feia jo tot escoltant les invectives del senyor president del govern espanyol contra la vaga general que els sindicats anuncien per al proper 14 de desembre. ¿Qui ens havia de dir, temps era temps, que un líder socialista estigmatitzaria, un dia, la vaga, no solament amb conceptes semblants, sinó àdhuc amb algunes de les paraules mateixes amb què ho feia la dictadura? No vull dir amb això que negui la raó al govern i la doni als sindicats. Podria molt ben ser a l'inrevés. Però una cosa —legítima— és negar-se a accedir a unes reivindicacions urgides per mitjà de la vaga, i una altra —inadmissible— és desqualificar aquest instrument i els qui se'n valen. Només faltaria ara que els sectors habitualment oposats a les vagues donessin suport a aquesta, a fi d'anar contra el govern... Seria una nova contribució, entre tantes, al descrèdit creixent de les conviccions i, al capdavant, de la veritat.

Convindria que els ciutadans ens resistíssim, tant com ens sigui possible, a aquest joc de reaccions instintives —reaccionari, doncs— i ens en defenséssim amb la intel·li-

gència i la reflexió, l'únic reducte, a vegades, on troben refugi la dignitat i la llibertat.

Una primera línia de reflexió passa pel "mètode de la vaga" —són paraules de Joan Pau II— o sigui, del bloqueig del treball, com una mena d'últimàtum adreçat als òrgans competents i sobretot als empresaris. Aquest és un mètode —continua el Papa— reconegut per la doctrina social catòlica com a legítim, sota certes condicions i en els límits justos. Aquests límits neixen de considerar-la com un mitjà legítim, però extrem, del qual no es pot abusar. (Laborem exercens, 20). El Papa actual repeteix, doncs, sobre aquest tema, potser amb més claredat, els dos termes de la doctrina catòlica anterior: la vaga és un dret que cal exercir, però sense perdre vista el bé comú. En casos així, la gent sol dividir-se en partidaris de la primera afirmació i en partidaris del però que la segueix. Abans, entre les persones socialment més sensibles dominava l'afirmació del dret de vaga. Les lleis la prohibien... Però ara ens banya una onada de neo-liberalisme que fa que alguns canviïn

d'actitud. Els antics partidaris de la planificació més rígida —un error d'arrel marxista— avui fàcilment baraten la defensa dels pobres pel plat de lleties del progrés econòmic, ni que sigui entès insolidàriament. Amb l'excusa de fer créixer, primer, el pastís, no troben mai l'hora de repartir-lo... Per això abominen de la vaga com un destorb inoportú. El cristià conseqüent en canvi, assumeix tots dos vessants —l'afirmació i el però, el dret i la responsabilitat, el creixement i la simultània participació justa de tothom en la riquesa—. Una posició poc còmoda, certament, que ens feia aparèixer com a liberals corruptes a l'hora de la moda marxista, i que ara ens pot fer semblar utopistes anacrònics...

L'altra línia de reflexió s'adreça a allò que és la causa de l'actual discòrdia entre govern i sindicats: les noves disposicions sobre l'ocupació dels joves. Convé assabentar-se'n bé. No es pot opinar sense saber. Tant de bo els mitjans de comunicació, tan engrescats a donar opinió, no s'oblidin de donar també informació. Molts ciutadans, dissortadament, faran o no faran vaga, discutiran i s'acaloraran... però no arribaran a saber exactament de què es tracta... Pel que fa a les opinions sobre les normes del treball dels joves, seran també diverses: ens trobem amb el vell conflicte entre possibilisme i exigència plena... Però no cal que tots els ciutadans, ni cal que tots els cristians pensem igual... Cal, això sí, que tots pensem.

El papa Joan Pau II parla de la devoció a la Mare de Déu de Montserrat

CIUTAT DEL VATICÀ.— En la seva acostumada al·locució dominical amb motiu del res de l'Angelus, Joan Pau II va voler fer, el proppassat 6 de novembre una visita espiritual a la Mare de Déu de Montserrat, amb els milers de fidels que es trobaven a la plaça de Sant Pere per resar amb el Papa i escoltar-lo.

Pel seu extraordinari interès transcrivim íntegrament l'esmentada al·locució.

"Aconseguíu-nos aquella fe que fa planer el camí de la vida"

Estimats germans i germanes.

1. Al poble cristià li plau invocar la Verge amb el títol de "Stella matutina", "Estrella del matí", perquè Maria apa-

reix en la història de la humanitat precedint i anunciant la salvació en Crist.

Amb una invocació semblant, la de "Stella Orientis", "Estrella d'Orient", els fidels han acostumat adreçar-se a la Verge en el ben conegut santuari de Montserrat, enmig les muntanyes de Catalunya, a prop de la ciutat de Barcelona. I allí, davant la Verge, vaig tenir el goig de pregar, el 7 de novembre d'ara fa sis anys, durant el meu viatge apostòlic a Espanya.

2. Prové del segle IX la primera notícia certa sobre l'existència d'una església en aquell lloc, dedicada a la Mare de Déu; la imatge de la Verge allí venerada, és anomenada popularment la "Moreneta"

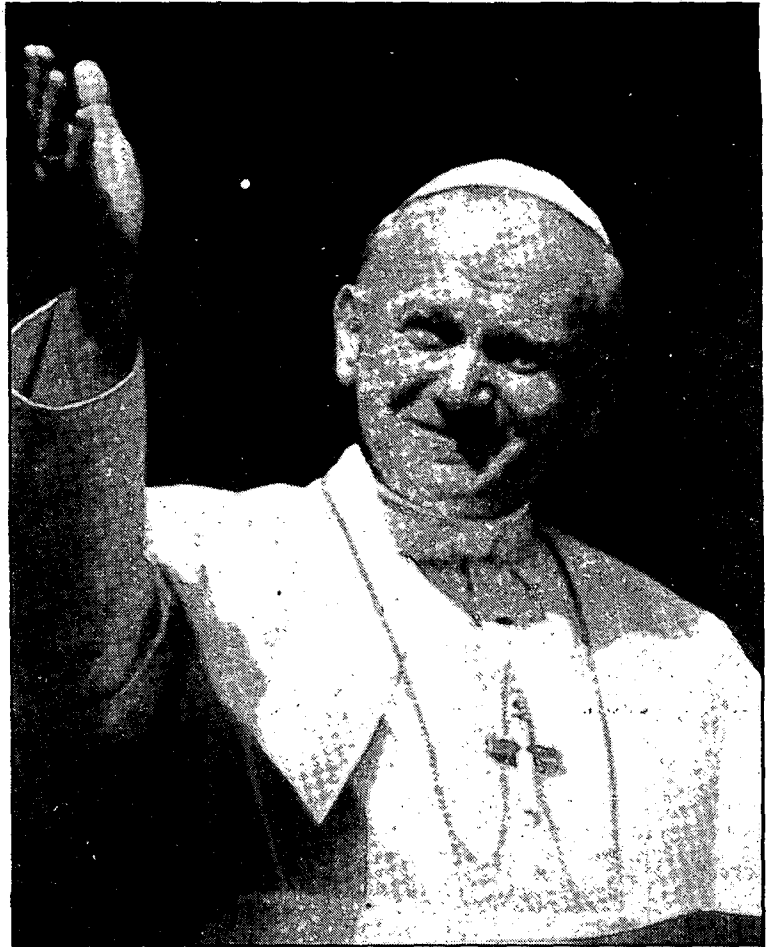
pel seu color obscur, característic de la iconografia mariana del segle XII, al qual s'atribueix aquella imatge.

El Santuari va rebre un gran impuls quan el monestir que sorgí al seu redós fou elevat al rang d'Abadia.

Durant segles, l'Abadia ha estat i continua essent un centre eminent d'evangelització, de renovament litúrgic, d'estudi de la Sagrada Escripura i, sobretot, un far per a la fe del poble de Déu que cerca en la Verge Maria refugi i protecció.

Però l'esdeveniment decisiu que donà al Santuari el seu actual relleu, fou la proclamació, per obra del papa Lleó XIII, de la Verge de Montserrat com a Patrona de Catalunya.

3. Entre els cristians d'aquella regió es practica la "visita espiritual" a la Verge de Montserrat: consisteix a dirigir el pensament, durant les activitats del dia, al Santuari de la Verge amb ànim centrat en una breu pregària. Voldria invitar-vos a tots vosaltres que us uniu a mi, en aquest moment, per fer una similar visita espiritual a la "Mare de Déu", i en la llengua d'aquella regió, repetir la pregària confiada: "Seu de la saviesa... aconse-

guiu-nos aquella fe que enfonça les muntanyes, omple les valls, i fa planer el camí de la vida".

Demanam-li a la "Moreneta" la fortaleza en la fe, l'honestat en la vida pública i privada, la fraternitat dels cors, la unitat entre els pobles, la pau i el bé per a tots els ho-

mes de bona voluntat. Que tornin els fidels, que tornin les famílies cristianes a invocar-la amb assiduitat i fervor, especialment amb la bella pregària del Rosari! Maria obtindrà del Senyor la gràcia d'una nova primavera per a l'Església en la propera alba del Tercer Mil·lenni de l'era cristiana."

Oferta en primícia al Papa

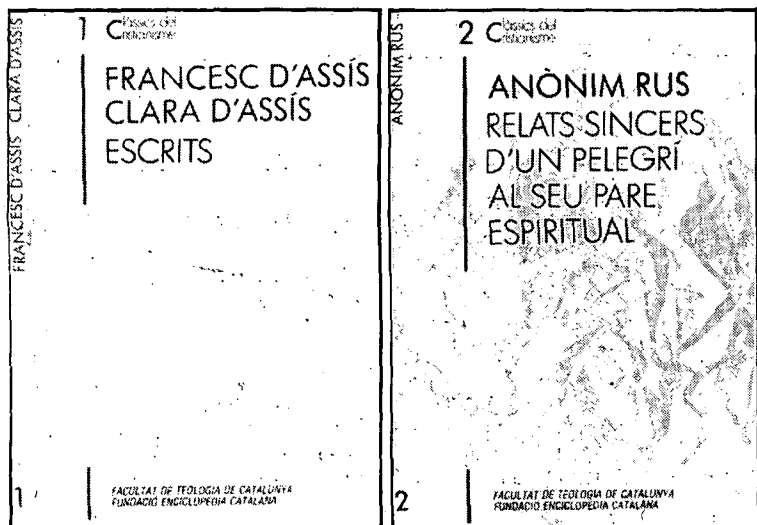
La col·lecció "Clàssics del cristianisme"

Els pelegrins catalans a Roma poden constatar, a les llibreries de la Via della Conciliazione, tot anant al Vaticà, la gran abundor de traduccions italianes de textos cristians, especialment dels Pares de l'Església i dels autors medievals.

Catalunya està mancada d'un fons semblant. Per això neix la col·lecció "Clàssics del Cristianisme", publicada per la Facultat de Teologia de Catalunya i per la Fundació Enciclopèdia Catalana. La col·

lecció aplega, en 80 volums, autors cristians de tots els temps fins al llindar del segle XX.

La col·lecció inicia el seu propi pelegrinatge coincidint amb el pelegrinatge català a Roma. Els seus dos primers volums seran oferts ara en primícia al Papa. El primer volum recull els escrits de sant Francesc i de santa Clara d'Assís. El segon ofereix unes narracions senzilles que traspuen l'espiritualitat russa. Tots dos volums s'adiuen molt a l'esperit d'un pelegrinatge.

- * 80 volums d'unes 150/200 pàgines (8 volums cada any)
- * Traducció directa al català de les llengües originals
- * Introducció a l'autor, al seu temps i a l'obra
- * Pagaments trimestrals (2.000 ptes.) o semestral (4.000 ptes.)
- * Informació i subscripcions:

"Clàssics del Cristianisme" - Enciclopèdia Catalana, S.A.
Diputació 250, 08007 - Barcelona

Glossa del Mil·lenari de Catalunya

Tots els camins duen a Roma i porten a Betlem

Tots els camins de bé i de pau porten a la Roma cristiana; bimil·lenària!

I són il·luminats per l'Estrella de Betlem, i flairen a palla i molsa nadalenca.

És impossible de perdre'ns. Roma i Betlem! Un sol camí que ens porta a Maria.

Oh, la nit de la Puríssima, viscuda al cor de la Roma eterna, a la vigília de les festes de Nadal!

Fa milers d'anys, de terres enllà, vingueren a Catalunya els que després serien els nostres pares. No coneixien l'Estrella de Nadal ni el Misteri de les Profecies.

Arribats a la nostra terra, i girar l'esguard a l'orient; quedaren sorpresos de la Llum de la Veritat, que predicaven Pere i Pau, des de la Roma eterna.

I reberen el baptisme cristià, en les aigües de la Mediterrània. Les onades, en vaivé, rebotent amb esbranzida en la tomba de l'Apòstol, s'espargiren fins als Pirineus.

I, enfortits per la fe, els nostres avantpassats, col·locaren al cim de tots els turons de Catalunya una capella per donar culte a Maria, l'Estel del matí, la mare de Déu i dels homes.

I amb la suor del seu front, collien el blat i premsaven els raïms, per fer-ne aliment pels seus fills: pa i vi pel cos, i per l'esperit.

I els vells comtes, i els fidels vassalls i, des de fa mil anys, els reis de la Terra ufana, flectaven el genoll davant de Roma, on governava l'àrbitre de la cristiandat.

I els infants cantaven: "La nit de Nadal, és nit d'alègria..."

I les mares parlaven en català. I el primer mot que ensenyaven als seus fills era el dolç de "mare"; una a la terra, i una altra en el cel.

Jo et saludo, Catalunya, la nostra Pàtria, d'ara fa mil anys!

Terra de sants, terra de màrtirs, terra d'apòstols, terra de treballadors i de famílies cristianes.

Déu et beneeixi, oh terra catalana, jove, en els mil anys de la teva existència.

Els rius i les muntanyes, les valls i les planes són un testimoni d'un passat que fou, i avui encara és.

Benvinguts els infants que, enguany, l'any del Mil·lenari, han nascut i perpetuen la raça dels Borrell i dels Oliba.

Beneïts els que, aquest any, han rebut les aigües del baptisme i han vingut a engruixir la fila dels catalans creients.

Felices les parelles que en aquest 1988 han contractat matrimoni, i han jurat, sota l'empar de l'Església catòlica, ser fidels a la doctrina del Crist, a dins de la llar, al carrer, i a l'hora de guanyar-se el pa de cada dia.

Feliços vosaltres, joves diaques, que enguany heu estat consagrats sacerdots de Crist. Sou la última anella mil·lenària, bimil·lenària, que enllaça el cel amb la terra.

En el 1988, des de Roma i en les vigílies de Nadal, preguem perquè mai més, a Catalunya, no hi hagi un infant sense uns pares ben units, sense una llar confortable i ben proveïda, sense un llibre nou i un catecisme mil·lenari sota l'aixella.

Preguem perquè mai més no haguem de veure el crani del bisbe Torras i Bages rebotent, com una pilota, als peus d'uns incendiàries descreguts. Ni cal altra guerra que pugui tallar, amb el ganivet de l'odi, la pau i la germanor dels catalans.

Oh, Roma de Pere i Pau!
Oh, Roma, llum de l'univers!
Catalunya, triomfant,
tornarà a ser rica i plena...

FRANCESC A. PICAS

El què i el com de Joan Pau II

Déu, l'home i el món, han estat sempre temàtica fonamental de les grans ideologies, generadores després de distintes formes de govern i àdhuc de comportaments individuals diversos. El cristianisme presenta una interpretació pròpia de Déu, de l'home i del món; interpretació que en la seva última instància, es recolza en el magisteri de l'Església, i el cap visible de l'Església és el Papa.

Ara bé, un judici crític del Papa —sobretot dels últims papes— i del seu magisteri, que oblidés aquesta constatació prèvia, seria arriscat i possiblement erroni. L'avaluació de la persona i obra d'un papa a partir d'una freda antropologia —sempre variant— o a base d'anècdotes d'agència, seria fragmentària, per no dir injusta. L'afer és més complex, sobretot a l'hora d'adjudicar al Papa la seva responsabilitat en el govern de l'Església o de definir el seu grau d'influx extraeclesial en el món del pensament i la cultura, de l'economia i de la política.

Tots els papes —i Joan Pau II, avui també— són conscients que la missió i responsabilitat seva, és la d'evangelitzar, és a dir, la de proclamar la Bona Nova que ha dut Jesucrist a la terra. Ja hem dit que el missatge evangèlic és explícit quant als grans temes sobre Déu, l'home i el món. La missió del Papa és la de ser fidel en la interpretació d'aquest anunci o missatge; no pot donar-ne una altra. Aquesta comesa li fou confiada pel mateix Jesucrist quan digué a Pere i als seus successors: "Pastura les meves ovelles".

Dit això, el papa Joan Pau II, legítimament elegit, és avui l'última instància en la definició, interpretació, verificació i compliment del missatge de Crist. I ho és davant una societat plural en el pensament i més encara en l'acció. Que és així, que té aquesta missió i responsabilitat no en dubte cap fidel o creient, i ho reconeixen fins i tot sectors agnòstics quan li reclamen aquesta lleialtat.

La dificultat comença i s'eixampla quan ens preguntem "el com", les maneres de dur a terme la seva missió. Aquí els interrogants són tan nombrosos com les propostes i projectes que se suggereixen. I aquí tindrien lloc els judicis més o menys encertats que es fan avui del papa Joan Pau II. Perquè "el com" evangelitzar, no és sols qüestió metodològica, sinó que incideix en les formes d'interpretació i adequació del missatge a un context concret, cultural i polític —el nostre— caracteritzat pel descrèdit de les ideologies, per les ambigüitats de les ciències tecnològiques; peculiar per la alienació consumista dels països rics i la misèria més atroz dels països pobres; singular per la manca de valors transcendents i per una crisi en les opcions ètiques individuals.

Davant una conjuntura així, no és fàcil "el com" evangelitzar. Per tant, podrà discutir-se si la formulació aristotèlico-tomista de Déu i la visió agustiniana de l'home i del món, que sembla seguir Joan Pau II, són les més adequades, avui; podrà estar-se d'acord si cal una Església més oberta al diàleg i receptiva, o una Església refermada en les pròpies conviccions; si és més oportú la direcció piramidal de la mateixa Església, articulada amb els distints dicasteris romans, o més col·legiada amb participació de les conferències episcopals de cada país, de cada continent. Fins i tot es pot posar en dubte fets més puntuals com l'actual sistema de finançament de la Cúria Romana, l'eficàcia pastoral dels viatges continuats del papa Wojtyła.

Tot això i molt més és qüestionable i objecte de revisió i de crítica. Però el que mai no farà Joan Pau II és abdicar de ser fidel en la concepció cristiana —evangèlica— de Déu, de l'home i del món. Si ho fes, traicionaria la missió i encàrrec que li fou confiat, com a Vicari de Crist.

La història, mare de les ciències, que analitza els continguts, les persones i les circumstàncies, és la que pot millor fer un judici aproximatiu de la figura i obra d'un papa, i en el nostre cas, ho farà també de Joan Pau II.

FRANCESC GAMISSANS

10 anys de magisteri

I VIATGES

No ha volgut tancar-se en les quatre parets del Vaticà. En tot moment ha mostrat una gran inquietud viatgera. Ha recorregut una vegada i mitja el trajecte entre la Terra i la Lluna. Aquesta estratègia li ha permès de conèixer els problemes sobre el terreny. També que els mitjans de comunicació difonguessin el missatge evangèlic. Aquests viatges han

mostrat una imatge papal poc corrent. Joan Pau II ha introduït un nou estil, una nova manera de fer les coses.

Els qui segueixen el papa en els seus desplaçaments destaquen la facilitat amb què contacta amb els sectors més desvalguts de la societat. S'estableix ràpidament una sintonia perfecta.

Els periodistes mantenen sovint contactes amb el Sant Pare a l'avió. Les seves respostes són espontànies. És un contacte directe, sense filtres ni intermediaris. En aquestes ocasions no se sorpren quan li plantegen qüestions estranyes o fora de context. Mostra una actitud molt receptiva i manté sempre el bon humor.

Durant els seus 10 anys de Pontificat ha fet 40 viatges fo-

ra d'Itàlia. Són aquests:

1979

25 de gener-1 de febrer: Santo Domingo i Mèxic.

2-10 de juny: Polònia.

29 setembre-7 d'octubre: Irlanda i Estats Units.

29-30 novembre: Turquia.

1980

2-12 maig: Àfrica (Zaire, Congo, Kenya, Alt Volta, Costa d'Ivori).

30 maig-2 juny: França i Unesco.

30 juny-11 de juliol: Viatge al Brasil.

15-19 de novembre: Viatge a Alemanya Federal.

Antic 190

SRA. DOLORS

Compra mobles antics i tota mena de objectes antics, pisos sencers

Paguem al comptat
Tel. 201 96 30

Muntaner, 190

08036

1981

16-26 de febrer: Àsia (Paquistan, Filipines, Guam, Japó i Alaska).

1982

12-19 de febrer: Àfrica (Nigèria, Benim, Guinea Equatorial, Gabon).

12-15 maig: Portugal.

28 maig-2 juny: Gran Bretanya.

11-12 juny: Argentina.

15 juny: Suïssa (BIT, Creu Roja Cern)

29 agost: San Marino.

31 octubre-9 novembre: Espanya.

1983

2-9 març: Amèrica Central (Costa Rica, Nicaragua, Panamà, el Salvador, Guatemala, Hondures, Belize, Haití).

16-23 juny: Polònia.

14-15 agost: França (Lourdes).

10-13 setembre: Àustria.

1984

2-12 maig: Àsia i Pacífic (Fairbanks, Corea del Sud, Papuaia, Nova Guinea, Illes Salomó, Tailàndia).

12-17 juny: Suïssa.

9-20 setembre: Canadà.

10-12 octubre: Espanya (Sagossa), Santo Domingo i Puerto Rico (500 aniversari de l'evangelització d'Amèrica).

1985

26 gener-5 febrer: Veneçuela, Equador, Perú, Trinitat i Tobago.

11-21 maig: País Basc, Luxemburg, Bèlgica.

8-19 agost: Togo, Costa d'Ivori, Camerun, Centràfrica, Zaire, Kenya i el Marroc.

8 setembre: Liechtenstein.

1986

2-10 febrer: Índia.

1-7 juliol: Colòmbia.

4-8 octubre: França (Lió, Paray-le-Monial, Taizé, Ars, Annecy).

20 novembre-1 desembre: Bangla-desch, Singapur, Illes Fidji, Nova Zelanda, Austràlia i Seychelles.

1987

31 de març-13 abril: Uruguai, Xile i Argentina.

30 abril-4 de maig: Alemanya Federal.

8 al 14 de juny: Polònia.

10-19 de setembre: Estats Units.

1988

7 al 19 de maig: Uruguai, Bolívia, Perú, Paraguai.

23 al 27 de juny: Àustria.

10-19 de setembre: Zimbabue, Lesotho, Swaziland, Botswana, Mozambic.

8-11 d'octubre: França (Alsàcia i Lorena).

II

DOCUMENTS

Joan Pau II ha publicat set encíclics. Quatre són teològiques (sobre el Pare, el Fill i l'Esperit Sant). Dues tracten sobre temàtica socio-econòmica (el treball, la solidaritat). Una es refereix a l'evangelització dels països eslaus.

Encíclics

1979

4 març: Redemptor hominis (El Misteri de la Redempció).

1980

30 de novembre: Dives in misericordiae (Ric en Misericòrdia).

1981

14 de setembre: Laborem exercens (El treball i l'home).

1985

2 de juny: Slavorum Apostoli (amb motiu de l'11è centenari de l'obra d'evangelització dels Sants Ciril i Metodi).

1986

18 de maig: Dominum et vivificantem (sobre l'Esperit Sant).

1987

25 de març: Redemptoris Mater (sobre Maria).

30 desembre: Sollicitudo rei socialis (amb motiu del 20 aniversari del Populorum progressio de Pau VI).

Altres escrits

1979

15 d'abril: Sapientia christiana (Constitució apostòlica sobre les universitats).

16 d'octubre: Catechesi tradendae (exhortació apostòlica sobre la catequesi).

1981

22 de novembre: Familiaris consortio (Exhortació apostòlica sobre la família).

1983

6 de gener: Obertura de Jubileu del 1950 aniversari de la Redempció.

25 de gener: Promulgació del nou Codi de Dret canònic.

1984

10 de febrer: Carta apostòlica Salvifici doloris sobre el sentit cristià del sofriment.

3 de setembre: Instrucció sobre la teologia de l'alliberament.

1986

22 de març: Instrucció sobre la llibertat cristiana i l'alliberament.

1987

Any Maria.

III

FETS REMARCABLES

1980

Octubre: Sínode romà sobre la família cristiana.

1981

13 de maig: Atemptat a la Plaça de Sant Pere.

1983

Octubre: Sínode romà sobre la penitència i la reconciliació.

11 de desembre: Trobada Ecumènica amb la comunitat luterana de Roma (és el primer papa que predica en un temple protestant).

1985

24 de novembre al 8 de desembre: Sínode extraordinari amb motiu dels 20 anys de la clausura del Concili.

1986

13 d'abril: Visita a la Sinagoga de Roma.

27 d'octubre: Trobada de pregària a Assís.

CATALUNYA, TERRA DE SANTS

Catalunya és un país de Sants. De Sants de totes les èpoques i de totes les menes. Uns són anteriors al Mil·lenari que aquest any commemorem. Sants que van sedimentar durant segles amb el seu esforç quotidià, amb el sacrifici i la pregària, i àdhuc amb la seva sang, l'humus generós de la nostra Pàtria, terrós que la Providència destinà perquè s'hi enfonsessin les arrels cristianes de la nació catalana.

Els altres, durant aquest mil·lenari d'anys, han crescut en aquest terra esponerós de la Catalunya cristiana i, molts d'ells s'han dispersat als quatre vents del món enduts pel buf de l'Esperit. Tanmateix, tots i tothora han fet camí corporalment o espiritualment amb el seu poble. Perquè els Sants també són pelegrins. Pelegrins de la Fe que els fa anar sempre més enllà, tot marcant el pas a través de les vicissituds terrenals, fins arribar a la Pasqua eterna. El pas dels Sants ha ressonat poderós a la nostra terra. Es bo de recordar-ho al recer d'aquesta fita mil·lenària.

L'EDAT ANTIGA

Segons la tradició, sant PAU fou el primer evangelitzador de la nostra terra. A la Imperial Tarraco, hi deixà sentor d'universalitat. La recollí el nostre Pare en la Fe, el bisbe sant FRUCTUÓS de Tarragona, martiritzat amb els diaques AUGURI i EULOGI, que exclamà tot adreçant-se a la pira, "Cal que pensi en tota l'Església catòlica estesa per tot el món d'Orient a Occident". Sentit universal, precisament perquè respecta i fa entrar al clos de l'Església també allò que és divers. Per això mateix, el bisbe barceloní i gran escriptor eclesiàstic sant PACIÀ, ja acabades les persecucions, sembla que completava el pensament de FRUCTUÓS amb aquella altra frase cèlebre, "El meu nom és cristià, el meu cognom, catòlic".

I, entre aquestes dues figures cabdals dels primers segles, la florida dels màrtirs de les persecucions romanes: EULÀLIA, la verge sarranenca, tendra de cor i d'anys; NARCÍS, bisbe, i FELIU, diaca, de Girona; CUGAT, el laic d'origen africà, i molts d'altres més. És, ara, finit el temps dels màrtirs, que el poble cristià comença a exercir com a tal. A Barcelona, exigeix l'ordenació sacerdotal d'un aquità, poeta, resident a la ciutat del qual intueix la grandesa espiritual, sant PAULÍ DE NOLA, de qui conservarà viu el record.

Els temps més obscurs, preparatoris de l'esplendor de la Cristiandat medieval, no estan tampoc mancats de Sants entre nosaltres, amb noms com sant JUST, bisbe d'Urgell en l'època visigoda; sant SEVER, bisbe de Barcelona, que, segons sembla mor màrtir a mans dels arrians i sant PRÒSPER, bisbe de Tarragona, que s'e-

xilia a Itàlia en produir-se la invasió musulmana.

L'EDAT MITJANA

La Catalunya, pastada pel cristianisme, neix el 988 a una vida independent, "bressada amb cants de monjos i al so de roncs clarins" ens diu el poeta. La santedat i l'heroisme se li fan substancials.

Tres homes de govern, bisbes destacats per la seva tasca social i rectora en aquella societat incipient, mostren la fecunditat de la seva caritat, i són aclamats i venerats com a sants: dos d'Urgell, sant ERMENGOL, constructor de la catedral romànica, i sant OT, que és saludat pels seus contemporanis com a pare dels pobres, i, a Barcelona, sant OLEGUER, que obté de Roma la restauració de la seu de Tarragona com a Metropolitana de les diòcesis catalanes, finalment independentitzades de Narbona, i n'és nomenat arquebisbe per Gelasi II.

El període central de l'edat mitjana, a partir del s. XIII, veu l'aparició dels ordes mendicants.

Sant DOMÈNEC ve a Barcelona, i existeix una forta tradició a favor de l'estada de sant FRANCESC entre nosaltres, com també Poblet guarda un record boirós d'una visita de sant BERNAT, el reformador del monaquisme, en el segle anterior. Cal fixar-se, però, en les personalitats catalanes de projecció universal: sant RAMON DE PENYAFORT, dominicà, compilador del dret canònic en les Decretals que han estat en ús set centúries, representant genuí del "seny" i del sentit jurídic del nostre poble; el beat RAMON LLULL, "català de Mallorca", pensador genial i místic arborat, pedagog i catequista original. Pius XII li reconeix la primacia en el camp de la catequesi i l'associa a Catalunya, "La Catalunya de Ramon Llull", diu el Papa, "autor d'un dels primers resums catequístics que es coneixen", tot donant així Pius XII testimoni de l'intima unió dels Països Catalans; i el valencià sant VICENT FERRER, que tanta relació té amb el Principat, i pels seus sermons és considerat un clàssic del nostre idioma en què l'escoltaven i prodigiosament l'entenien les multituds estrangeres, com consta en el procés de canonització.

Tanmateix, l'obra original de l'esperit cristià a Catalunya fou, indubtablement l'ordre mercedari amb la tasca heroica de redimir els captius dels sarraïns. El seu fundador és un barceloní, sant PERE NOLASC. No restà sol en els altars, ja que l'acompanyen els també mercedaris, sant RAMON NONAT, tant invocat per les futures mares, sant PERE ERMENGOL, el bandit convertit, i santa MARIA DE CERVELLÓ, la primera mercedària, anomenada també "del Socors" per l'ajuda taumàtica que prestava en les situacions d'especial dificultat.

Podríem, encara, al·ludir molts més personatges venerats d'aquests segles. Recordem, si més no, entre els reconeguts com a tals per l'Església, santa ISABEL, de l'estirp reial catalana, filla de Pere III, que fou reina de Portugal i excel·lí pel seu esperit pacificador i harmonitzador entre les diverses nacions d'Espanya que, demostrà posant pau entre Portugal i Castella; i el dominic sant DALMAU MONER, extraordinari per la seva penitència i, sobretot, per l'eficàcia de la seva pregària. I, entre els no plenament coneguts encara, el tant venerat bisbe de Vic,

sant BERNAT CALBÓ, abans abat cistercenc de Santes Creus.

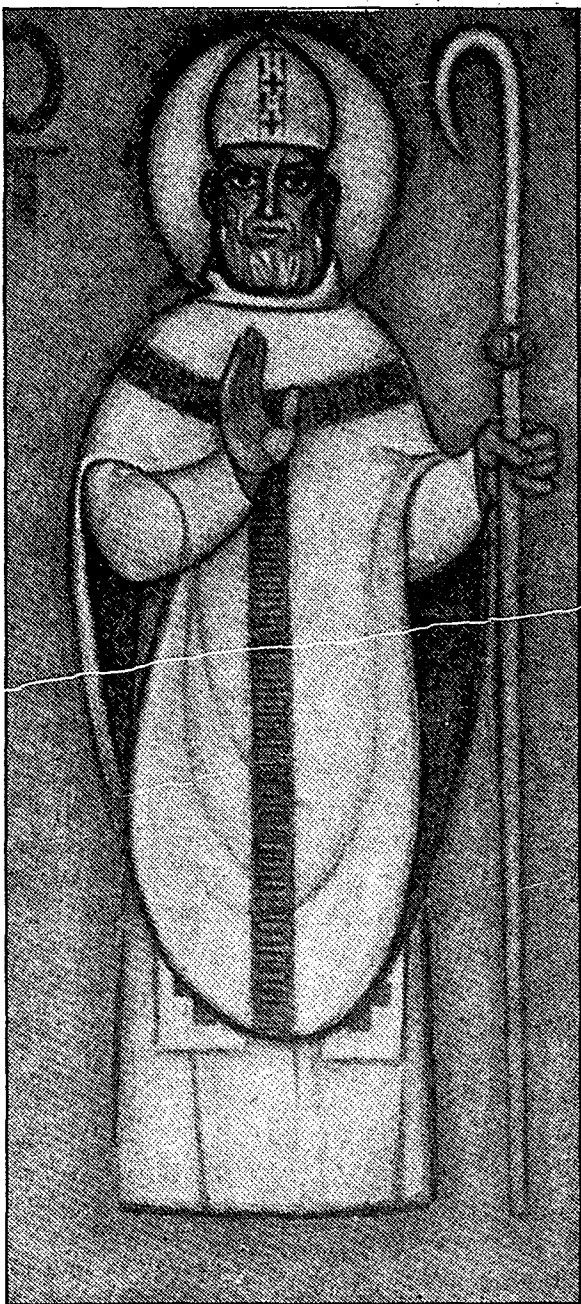
L'ÈPOCA MODERNA

L'època iniciada amb el Renaixement contempla la crisi cultural que fa pas a un nou humanisme. Els descobriments geogràfics eixamplen les dimensions del món. Europa es volca sobre els altres continents i en l'Església es desperta l'esperit missioner. Tot això repercuteix en el nostre poble.

La presència a Catalunya de sant IGNASI DE LOIOLA —a Montserrat es fa cavaller de Maria i a Manresa escriu els Exercicis Espirituals—, al qui hom considera el capdavanter de l'adaptació als nous temps, impressiona pregonament els nostres conterrànies. Tant és així que el Concili Tarraconense del 1602 exalta el Sant i el qualifica de "gran glòria de tot el Principat de Catalunya". L'espiritualitat ignasiana penetra a fons en la nostra gent i hi deixa un record de santedat. N'és mostra esplèndida, sant PERE CLAVER, l'home de la caritat universal fins a fer-se esclau dels esclaus negres, importats a l'Amèrica espanyola. Altres sants jesuïtes tenen també una estreta vinculació amb les nostres terres: el valencià sant FRANCESC DE BORJA, virrei que fou del Principat, i el castellà sant ALFONS RODRÍGUEZ, llec i porter al Col·legi de Montsió a Palma de Mallorca, que afavorit sovint per revelacions sobrenaturals, es presentà un dia al seu Superior a anunciar-li el càstig que, el cel li enviava, per no predicar en llengua catalana.

L'afany de renovació, típic d'aquest període, el podem advertir encara en personatges com el beat BONAVENTURA GRAN que, malgrat ser simple llec, comença a Roma una reforma dins l'orde franciscà; en la beata MARIA ÀNGELA ASTORCH, "la mística de la litúrgia" —com hom l'ha anomenada—, que abandona la terra natal per expandir Espanya endins la rama femenina dels novells caputxins; en sant MIQUEL DELS SANTS, pleròtic de mística i de carismes, que s'adhereix i fa costat a la reforma dels trinitaris; i, finalment, en sant JOSEP DE CALASSANÇ, nat a la franja d'Aragó, que amb la fundació escolàpia renova la tasca educativa de la joventut i, per tants motius, hem de considerar fill de Catalunya, de la qual ell fa sovint l'elogi en les seves cartes, "La nació catalana", escriu, "no té igual en el món pel qui es porta bé amb ells".

D'altres sants nostres visquen vocacions més particulars. És el cas de sant SALVADOR D'HORTA, llec franciscà, immers en humilitat enmig del devesall de miracles que florien al seu pas. És famós i força significatiu el de la filla d'uns bascos sorda i muda de naixença, guardada pel sant. La noia, tanmateix, parla en català. El sant llec, miracler i inspirat, adverteix: "La Mare de Déu ha fet

Sant Ot, bisbe d'Urgell.

Sant Salvador d'Horta, franciscà, nat a Sta. Coloma de Farners.

Sant Pere Claver, missioner.

el miracle d'aquesta manera perquè tots entenguin que parla la llengua d'aquesta terra" i, en travessar, de tornada a la seva terra, la frontera de Catalunya, la nena substitueix amb tota naturalitat el català pel basc, com ja havia anunciat el sant. Especial esment es mereix el gran sant barceloní, sant JOSEP ORIOL, que uní tan fecundament la seva vocació taumatúrgica al ministeri sacerdotal, i apareix com una flama ardent de fe i d'esperança cristiana, atorgat per la Providència a la nació catalana en la imminència de la seva destrucció el 1714.

La vessant missionera de l'època moderna no podia manca a Catalunya amb els sants missioners de terres llunyanes i els màrtirs de la Fe. Els del Japó: el fra menor, beat JOAN DE SANTA MARIA i els frares predicadors, beats LLUÍS EIXARC i DOMENEC CASTELLET. Els del Viet-Nam: sant FRANCESC GIL DE FEDERIC, membre que fou de l'Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona, en el s. XVIII, i ja en el segle següent, sant JOSEP ALMATÓ; ambdós pertanyents a la família dominicana.

ELS SEGLES XIX i XX

Els segles XIX i XX comportaren canvis radicals en la vida social i arrossegaren una greu crisi cultural. L'Església cerca cada cop més de valer-se per si mateixa, un cop trencada l'anterior intimitat de relacions amb l'Estat. Un nou dinamisme envaeix, aleshores, la vida eclesial. A tot Europa, però, especialment, amb epicentre a França, s'inicia un notabilísim moviment de noves fundacions amb les finalitats més diverses. Catalunya entra de ple en aquesta dinàmica, molt més que els altres pobles peninsulars. N'és prova la gran quantitat de fundadors i sobretot fundadores de nous instituts religiosos. Citem els qui han estat glorificats per l'autoritat de l'Església.

El més important i de major projecció en tota l'Església ha estat sense dubte, sant ANTONI MARIA CLARET, fundador dels Fills del Cor de Maria i de les Reli-

gioses de la Immaculada, amb amplis objectius apostòlics. Igualment amb sentit evangelitzador, el carmelita descalç beat FRANCESC PALAU i QUER constitueix dues congregacions femenines d'inspiració carmelitana i teresiana, i, des d'una altra perspectiva, el beat MANUEL DOMINGO i SOL crea la Germandat de Sacerdots Operaris Diocesans per la preparació dels candidats al sacerdoci.

Altres fundadors es proposen la formació i educació de la joventut, com el dominic exclaustrat i ensems gran missioner popular, beat FRANCESC COLL, amb les Dominiques de l'Anunciata, i els preveres beat ENRIC D'OSSO i beat JOSEP MANYANET amb la Companyia de Santa Teresa de Jesús, el primer, i amb els Fills de la Sagrada Família i les Filles de la Sagrada Família de Natzaret, el segon.

Amb finalitats, tant d'educació com d'assistència a pobres i malalts, santa MARIA ROSA MOLAS funda les Germanes de Ntra. Sra. de la Consolació i santa JOAQUIMA DE VEDRUNA les Carmelites de la Caritat. Finalment, santa TERESA DE JESÚS JORNET i IBARS, amb propòsit de beneficència i caritat, les Germanetes dels Ancians Desemparrats.

GRÀCIES, JOAN PAU II

A aquesta relació de compatriotes nostres que han estat considerats dignes de la glorificació i el culte per l'Església, cal afegir-hi encara una acció de gràcies. Al capdavant, és gràcies a l'Església i gràcies al seu Cap, que els Sants són presentats, com models i intercessors davant de Déu, al poble

cristià. En peregrinar a Roma per commemorar el Mil·lenari de la Catalunya cristiana, hi anem a retrobar les nostres arrels i a donar testimoni de la part determinant que ha pres la Seu de Pere en el nostre desenvolupament com a Nació i com a Església. ¿Què seria Catalunya sense l'Església i sense el centre de la unitat eclesial? ¿Què serien Catalunya i l'Església de Catalunya sense els seus Sants?

Aquest testimoni d'agraïment s'adreça a tots els Vicaris de Crist, que des de la seu romana, han vetllat sobre l'existència de Catalunya com a poble segellat pel baptisme cristià. I, d'una manera tota particular, a aquells que han fet resplendir sobre ella la glòria d'un concutadà nostre, proclamat concutadà també dels benaurats en la pàtria definitiva.

Per això, aquest sentiment ens surt natural del fons del cor envers

l'actual Successor de Pere. Mai cap Papa no havia elevat tants catalans a l'honor dels altars com Joan Pau II. Exactament nou: sant FRANCESC GIL DE FEDERIC, sant PERE ALMATÓ, santa MARIA ROSA MOLAS, beata MARIA ÀNGELA ASTORCH, beat FRANCESC PALAU i QUER, beat FRANCESC COLL, beat ENRIC D'OSSO, beat JOSEP MANYANET i beat MANUEL DOMINGO i SOL, sense comptar els oriüns de les altres terres germanes de parla catalana: els valencians, sant JACINT CASTANYEDA i beata JOSEFA NAVAL, i els mallorquins, beat JUNIPER SERRA i la propera beata FRANCINA-AINA CIRER. Gràcies, Joan Pau II.

ELS SANTS QUE ESPEREN ENCARA

Tanmateix el capítol de la santedat a Catalunya no es clou aquí. Molts d'altres fills de la nació catalana esperen la glorificació en aquesta terra, un cop assolida ja la del cel. I el poble cristià l'espera també. Seria impossible fer ara ni tan solament esment d'aquesta llarga sèrie de catalans candidats als altars, tant dels que tenen en cetat el procés canònic, que es pot trobar en una fase més o menys avançada de desenvolupament, com dels que encara no han començat el camí previst pel dret. Tots ells, però, estan ja envoltats de l'acclamació de l'Església, vivent en el poble fidel, que els invoça per obra de l'Esperit.

El nostre desig i la nostra esperança abasten universalment tots aquests germans nostres i fills, els més genuïns, de la nostra Pàtria. D'aquí ve, que ens pugui espontàniament als llavis, de la pregonesa de les nostres arrels cristianes, un nom que és resum i paradigma de la Tradició mil·lenària cristiana de Catalunya. El del gran Bisbe de Vic, "Patriarca Espiritual de Catalunya". Al Sant Pare, Joan Pau II, demanem que es digni elevar a l'honor dels altars el Servent de Déu, JOSEP TORRAS i BAGES.

JOSEP-RAFAEL CARRERAS de NADAL

FETS I CRITERIS

Catalans a Roma

Enguany celebrem el Mil·lenari del naixement polític de Catalunya. El Parlament Català va decidir, amb la unanimitat de tots els partits, la celebració d'aquest important fet històric.

D'entre les celebracions i actes diversos que s'han organitzat en vull remarcar un: el pelegrinatge a Roma amb motiu del Mil·lenari del nostre poble.

Avui, diumenge dia 4, hi haurà una concelebració eucarística a la Basílica de Sant Pere amb la participació de més de 3.000 catalans. Serà una celebració de fe. Serà proclamar col·lectivament la profunda convicció que el nostre poble, la nostra nació té arrels cristianes. Serà recordar i manifestar que Catalunya quan va néixer com a nació, deslligant-se del tron carolingi i de tota submissió ultrapirinènica, ho feia com a poble que naixia intensament amarat de cristianisme.

Fa dos anys els bisbes catalans ho recordàvem en el document "Arrels cristianes de Catalunya". La presència del cristianisme a la nostra terra remunta fins als primers segles. El martiri del bisbe Frutuós a Tarragona l'any 259 és un fet amb certesa històrica documentada.

El pelegrinatge a Roma té una motivació històrica i un impuls de fe cristiana. Hem anat a Roma per proclamar la nostra consciència col·lectiva d'un poble amb una història, una cultura, una llengua, un tarannà i unes arrels profundament cristianes.

Nombrosos monestirs i parròquies van fer realitat la trama del teixit social del nostre poble. Catalunya va néixer com a nació amb el recolzament dels Papes, els quals feren possible l'existència cívica i política de la nostra comunitat. El dilluns dia 5, a l'audiència especial amb el papa Joan Pau II, farem professió de la nostra fe catòlica, apostòlica i romana.

En tornarem enfortits en la nostra esperança personal i col·lectiva. Quan fa sis anys el Papa ens

visità a Montserrat ens recordava que la virtut del pelegrí és l'esperança. I afegia: "Aquí és possible fer-ne provisió... Maria intervé sempre amb sol·licitud i delicadesa de Mare... A Montserrat ressona cada dia la salutació a la Verge... que dona alé d'esperança als pelegrins... Déu vos salve... vida, dolcesa i esperança nostra".

Amb el successor de Pere, proclamarem la nostra fe cantant el "Crec en un Déu". És el bisbe de Roma, el Papa, el qui té, per voluntat de Jesucrist, el carisma de confirmar en la fe a tots els germans.

També donarem gràcies a Déu pels deu anys del pontificat de Joan Pau II. Deu anys de predicació de l'Evangeli de la pau i la solidaritat, la defensa apassionada de la persona humana i dels drets dels pobles.

Tornarem de Roma més esperançats, més decidits a anunciar la Bona Nova de Jesús a casa nostra, a fer realitat una Catalunya agermanada, un poble pacífic i pacificador, fidel a les seves arrels i engrescat per un futur millor.

RAMON TORRELLA i CASCANTE
Arquebisbe de Tarragona i Primat

Centre d'Estudis CRISTIANISME I JUSTÍCIA.— Taula Rodona. Luis de Sebastián. "La crisis de América Latina y la deuda externa". L'autor, membre de Cristianisme i Justícia i cap del seu Seminari "Nord-Sud", presentarà aquest llibre que acaba de publicar Alianza Editorial, i que vol ser una aportació davant el V Centenari. **Dia:** dijous, 15 de desembre. **Lloc:** Roger de Llúria, 13. **Hora:** de 7,30 a 9 del vespre.

Celebració en Cant Gregorià.— Diumenge, dia 4 de desembre, II d'Advent, a les 10,30 del matí, a l'església de l'Oratori de Sant Felip Neri (Plaça St. Felip Neri, 5). A la mateixa hora i al mateix lloc, se celebraran els dies 11 i 18 de desembre, III i IV d'Advent.

TINGUEU UNA NOVA VISIÓ DEL VOSTRE MATRIMONI EN UN CAP DE SETMANA.— Per tal d'aportar a les parelles, una tècnica de diàleg que ajudi a aprofundir en la relació d'esposos i en el Sagrament del Matrimoni, l'ENCONTRE MATRIMONIAL té ja preparades les dates per al mes de desembre. Seran els dies: 16-17-18. L'ENCONTRE comença el divendres a les 9 del vespre i acaba el diumenge a les 6 de la tarda. L'aportació econòmica és vo-

luntària i completament anònima. La trobada és d'orientació catòlica, però és oberta a d'altres religions i creences, sense distinció. Per més informació i inscripcions: Jaume i Emi Escudero. Tel. 232 85 95.

SOLEMNITAT DE LA IMMACULADA CONCEPCIÓ A LA CATEDRAL.— El dijous, dia 8 de desembre d'enguany, a les 11 del matí, el Sr. Cardenal-Arquebisbe presidirà la celebració de l'Eucaristia a la S.E. Catedral de Barcelona, amb motiu de la solemnitat de la Immaculada Concepció de Maria. Precedirà a l'Eucaristia el cant de Laudes a les 10,15 h. En acabar la celebració, celebrants i poble es traslladaran a la Capella on la imatge de la Verge Santíssima porta a les mans les claus de la Ciutat, en memòria del vot que el Municipi de Barcelona féu com a reconeixement de la gràcia de veure's alliberada la Ciutat, del flagell de la pesta l'any 1651. Allí es farà una pregària i es cantarà la Salve. El Capítol Catedral convida a tots els fidels a participar-hi.

Moviment Cristià de Messies.— La propera TROBADA serà el dia 10 de desembre, a 3/4 d'11 del matí, a la Parròquia Pius X, c/ Cardenal Tedeschini, 50. El tema de reflexió serà "Recés d'Advent",

a càrrec de Mn. Carles Soler. Per més informació: Montserrat Sardà, tel. 253 44 99.

Legió de les Ànimes Petites de l'Amor Misericordiós de Jesús.— ENCONTRE GENERAL. Dia 9 divendres, de les 10 del matí a les 6 de la tarda (per aprofundir en la vida interior i en el camí de la infància espiritual de Sta. Teresa de Lisieux). Rosari. Eucaristia. Hora Santa. Dirigirà: Mn. Jaume Armengol. **Lloc:** Santuari de Mª Auxiliadora, c/ Sepúlveda 65 - Rocafort 67 (PP. Salesians). Per informació i reserva del dinar: Tels. 426 16 22 i 200 74 15.

TARRAGONA

Institut de Teologia de Tarragona.— Dintre de les activitats del present curs, tindrà lloc a l'Institut de Teologia de Tarragona un Curset d'ESCATOLOGIA, a càrrec de Mn. Josep Gil i Ribas, professor de la Facultat de Teologia de Catalunya. S'impartirà entre els mesos de desembre i febrer de la següent manera: **DIES:** Desembre, 7, 14, 21. Gener, 11, 18, 25. Febrer, 1. **HORA:** de 2/4 de 8 a les 10 del vespre. **LLOC:** Institut de Teologia, c/ Armanya, 16.

«EL MESTRE ÉS AQUÍ I ET DEMANA!»

(Jo. 11,28)

«MARIA ASSEGUDA ALS PEUS DEL SENYOR, N'ESCOLTAVA LA PARAULA»

(Lc. 10,39)

EXERCICIS ESPIRITUALS

Segons mètode de S. Ignasi, en règim d'internat i silenci

Organitza: LUMEN DEI

DATES: 17-18 de desembre. (S'entra el 16 a la tarda).

LLOC: Casa d'exercicis "M.ª Antònia París".

INFORMACIÓ: Tel. 219 21 20 (Barcelona).

Recessos externs el segon diumenge de mes.

- Cançons per cantar davant del pessebre.
- En el cançoner les hi trobareu totes: El desembre congelat, Santa nit, Fum, fum, fum, El Noi de la Mare,... etc.
- En el cassette, només n'hi trobareu 16. (És un cassette molt bonic)

P E T I T S A N U N C I S

VARIS

ORGANISTA-concertista especialista en J.S. Bach cerca promoció o sponsor per a concerts o recitals d'orgue a catedrals, esglésies, oratoris. Disposat a viatjar. Tel. 339 15 82 de 10 a 12 nit.

ESTUDIANT d'òptica desitja treballar en òptica o taller de muntatge. Experiència públic. Jordi. Tel. 237 70 24 de 2 a 5.

SR. desitja relacionar-se amb Srta. 40-50 anys prov. Tarragona. Fins matrimonials. Tel. 977/ 23 64 61 de 9 a 10 nit.

MATRIMONI sense fills mitjana edat tindria cura de finca o masia a prop de Barcelona. Escriu al Sr. Josep N.A. Apartat de Correus 22 - 273 - 08080 Barcelona.

ES NECESSITA Sra. o Srta. per a tenir cura d'infants i ajudar un xic la casa. Tel. 246 64 27 i 246 52 01.

BIÒLEG 26 anys desitja conèixer estudiant farmàcia o farmacèutica catòlica, fins matrimonials. Apartat de correus 3085 sucursal 3 - 08080 Barcelona.

JOVE 40 anys desitja conèixer noia, fins seriosos. Tel. 237 19 25.

NECESSITARIA Sra. neteja, un matí la setmana. Tel. 254 13 34.

CASA per sis-nou persones a l'Empordà. Estada de dies o setmanes. Moblada i cuina equipada. Tel. (972) 79 80 08.

AUXILIAR CLÍNICA amb títol de perquera s'ofereix per a pers. que ho necessiti a propi domicili. Tel. 323 10 43. Tel. 424 91 61.

MATRIMONI necessita persona a tot estar. Tracte familiar. Tel. 203 06 16.

DESITJO ampliar col·lecció calendaris butxaca. Envieu a Pilar Agorreta Tena, c/ Riera de Sant Miquel, 75, 1r, 1^a. 08006 Barcelona. Gràcies.

JUBILAT 61 anys, desitja casar-se amb Sra. seriosa de 50/57 anys. T. 256 82 22 de 8 a 11 nit.

VIDUA sense fills desitja senyor fins matrimonials. Tel. 240 67 85. Nits.

LLOGO habitació 2 llits a 2 Sres. dret cuina, dutxa, rentadora. 25.000. Les 2 cristianes. Informes. T. 424 20 26 tots els dies de 10 a 12 i de 18 a 21 hores.

VENDES

VENDA DE XALET I APARTAMENTS en els millors indrets de l'Escala (Costa Brava). Preus interessants. **FINQUES GUANTER (A.P.I.)** Avinguda Ave Maria, 7. Tel. (972) 77 02 72.

TEAS

Taller escola d'Arts Sumptuàries
Centre d'Educació especial
Dedicat a disminuïts psíquics
A partir dels setze anys
Taller especialitzat
Esmalt sobre metall-ceràmica
Tapis i estora
Cultura General
Recuperació Física-Logopedia "CLUB-ESPLAI"
Assessorament psiquiàtric i psicològic
Informació: 215 69 77 de 12 a 14 hores

CASA GAY

Servei de lloguer per a festes i banquets.
Cadres, taules, cristalleria, vaixela, etc.

Roger de Llúria, 12 i 14
Tels. 318 14 95 - 301 67 31

PER PRIMERA VEGADA, DES DEL CONCILI VATICÀ II, ÉS A L'ABAST DELS FIDELS DE PARLA CATALANA EL

MISSAL FERIA

EN EDICIÓ DE FORMAT MANUAL, PER ALS DIES NO FESTIUS

Amb els textos eucològics i lectures de les misses de totes les fèries de l'any, de les celebracions del Propi dels sants, de les misses del Comú, rituals, per diverses necessitats, votives i de difunts. Ordre de la missa amb les pregàries eucarístiques del Missal romà, la pregària V (del Sinode suis), les de reconciliació i d'infants.

De venda a les llibreries

Format, 11x17 cms. - 2.208 pàgs. paper bibloprint - Impres a dues tintes Enquadernació de simil-pell - P.V.P. (amb IVA) 5.545 ptes.

EDITORIAL REGINA, S.A. - Mallorca, 87 i 89 - 08029 BARCELONA

Si voleu anunciar, ompliu la BUTLLETA D'INSERCIÓ a base d'una lletra per quadrat, deixant un espai en blanc entre cada paraula i envieu-ho junt amb un taló nominatiu de l'import total del vostre anunci a CATALUNYA CRISTIANA, carrer València, 244. 2.ª. 08007 - Barcelona

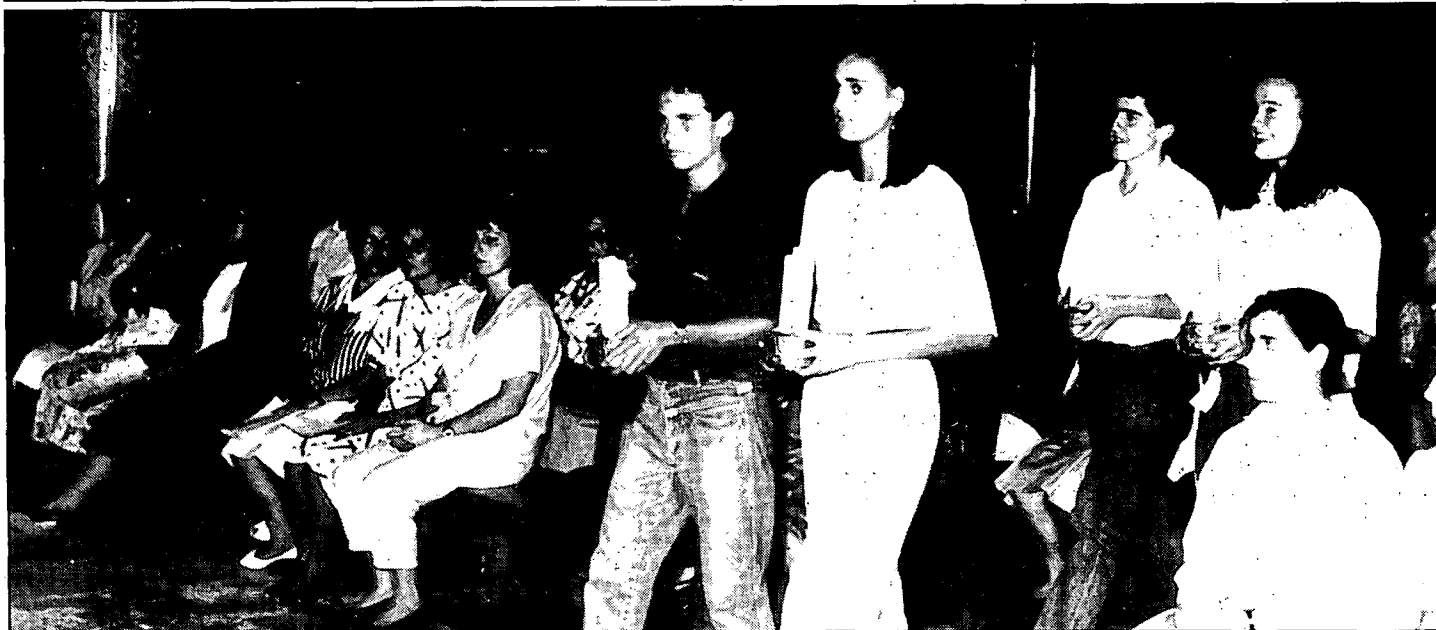
NOM
ADREÇA
POBLACIÓ Tel.
PREU LÍNIA SETMANES

125 pts.
250 pts.
375 pts.
500 pts.
625 pts.
750 pts.
875 pts.

Calculeu l'import que haureu d'abonar multiplicant el preu de l'anunci pel nombre d'insercions.

Adjunteu un taló o gir postal a nom de CATALUNYA CRISTIANA carrer València, 244. 2.ª. 08007 - Barcelona

TORTOSA

Un moment de les ofrenes en l'Eucaristia del darrer dia.

Tot responent a la crida del Sinode

Joves atrets per la Catequesi

TORTOSA.— Ha tingut lloc recentment el 13è Curset Diocesà de Catequesi. El lema d'enguany ha estat: "Catequista: fes camí. El Sinode t'ho demana."

Les aules, corredors, saló d'actes, dormitoris, habitacions, menjadors i capelles del Seminari Diocesà han acollit aquelles persones que, a les distintes parròquies, porten la catequesi a tots nivells.

Aquest any la gent jove ha seguit la tònica ascendent quant a la seva participació. Seixanta nois i noies s'han afegit als nombrosos catequistes existents al Bisbat. Altres —joves i grans— han acudit també als diversos tallers de treball per tal d'aprofundir en la tasca educativa-catequística.

Els dotze distintes tallers han estat dirigits per membres del S.I.C. (Secretariat Interdiocesà de Catequesi), així com per responsables de Moviments del Bisbat. En cadascun d'ells s'han donat continguts, meto-

dologies i tècniques per millor difondre el Missatge de Crist.

Es de destacar la gran companyonia que es respira aquests dies. Joves i grans comparteixen les aules i els exercicis pedagògics que els "professors" demanen.

A més del treball als respectius tallers, dos actes centren també l'atenció dels participants. L'un és el "fi de festa" del dissabte a la nit, on cada grup presenta un "sketch" per fer passar una bona estona als companys. L'enginy i la traça de tots i de cadascú fan veritables miracles. També el joc i les rialles eduquen.

L'altre acte que centra l'atenció de tots és la Missa de comiat. Una Eucaristia plenament participada, amb ofrenes i peticions característiques per cada grup de treball, plenes totes de gran simbolisme. El bisbe de la diòcesi, monsenyor Carles, presidint la concelebració i dirigint la seva paraula, cal-

da i emocionada, encoratjant tots per aquesta tasca tan necessària per l'Església, que és la catequesi. Realment, l'Eucaristia es viu com a centre de la vida cristiana.

"Marxem en pau per les places, pels carrers del món. Marxem en pau per les places, un nom portem al front: hem de cantar l'esperança, que és alba d'un demà; hem de mostrar, estimant-nos, que el món nou ve ja. Marxem en pau per les places, diguem tot el que hem vist, sense por"... Aquest fou el cant de comiat a l'església: mans agafades, veus plenes, joia al cor.

I, finalment, al gran pati interior, en tres grans rotllanes ben estretes, el "cant dels adéus" i... bona feina i fins l'any que ve, si a Déu plau.

J.M. R.

Trobada d'inici de curs dels Equips de la Mare de Déu

TORTOSA.— S'ha celebrat al Seminari Diocesà l'inici de curs dels Equips de la Mare de Déu. Vuitanta quatre matrimonis equipiers, amb molts dels seus fills, convivien durant tota la jornada en aquell clima joios que ja és tradicional en trobades com aquestes.

Els actes començaren amb la pregària, dirigida pel consiliari diocesà, mossèn Francisco Ciuraneta. Seguidament, la ponència amb el tema "Educació de la fe en la família", que fou tractat, amb un gran encert, per mossèn Josep M.ª Jubany, professor del Centre d'Estudis Familiars i formador del Seminari de Barcelona. Mossèn Jubany que, des d'un principi, captà tota l'atenció dels participants, parlà de la importància de l'amor, tan falsificat o oblidat per la societat actual. De com és important per als nostres fills que vegin i visquin aquest amor en la seva família a través del diàleg, la paciència, la senzillesa i la tendresa, perquè se sentin acollits i segurs. Que no es malbarati el tresor de les festes litúrgiques i sapiguem celebrar-les junts. I que no podem oblidar que l'amor passa sempre per la creu i és ací on es sublima.

Després de la ponència, es formaren nou grups per aprofundir i dialogar sobre el tema tractat, essent molt enriquidora l'aportació de tots en resposta a les preguntes del qüestionari. Fou unànime el criteri que cal esforçar-se més per ser "signes" de l'Amor de Déu enmig d'un món materialitzat i consumista, que es imprescindible formar en els nostres fills un esperit crític a fi que sàpiguem valorar més el ser que el tenir.

C.

IMPROMPTU

Pelegrins a Roma

Aquests dies a Roma, presentarem el nostre homenatge de cristians de Catalunya al successor de Pere, donarem gràcies per tots aquells béns espirituals que durant vint segles hem rebut de l'Església, i especialment des que fa mil anys el nostre poble va deslligar-se de la dependència carolíngia i es concretà com a nació amb l'ajuda dispensada des de la Ciutat Eterna.

I caldrà que des d'allí fem un seriós exàmen des del fons del nostre ésser, de les fidelitats i les infidelitats, dels entusiasmes i indiferències, de les prodigalitats i gasiveries que han bastit la nostra història.

Haurem de donar gràcies també, perquè, malgrat les nostres falles, s'ha mantingut viu en nosaltres, encara que vergonyantment a vegades, el sentit d'un poble que no vol morir ni deixa que l'absorbeixin, que sap refer-se dels estralls amb provada tenacitat.

Donarem gràcies per aquest esperit cristià que va forjar-nos, i que tostemps ha donat fruits de santedat que han estat exemple pel propi poble i més enllà de les fronteres.

I li urgirem al Papa que siguin reconegudes i proclamades les virtuts de tants conciutadans nostres que han donat testimoni de la seva fe fins el martiri, i amb el propi lliurament a la dura tasca de portar homes a Crist.

Vull referir-me especialment al màrtir lleidatà Francesc Castelló, i a l'inoblidable metge i sacerdot Pere Tarrés. Perquè al proclamar la seva santedat siguin exemple per a les futures generacions catalanes.

ORIOI CAMPS

GLOSSES DOMINICALS

La fe del poble cristià

El poble cristià sempre ha cregut en la santedat de Maria: una santedat total, que abasta tota la seva existència. Per a la manera de pensar del poble, Maria és "una cosa semblant a un enclavament diví dintre de la creació". En el si d'un món sumit en el mal, ella no pot ser una presa del maligne. No ho permet la seva dignitat de Mare del Déu fet home, tres vegades sant. En aquesta atmosfera de pecat, que embolcalla la humanitat des del seu origen, hi ha un reducte absolutament inaccessible: aquest reducte és Jesús i la seva Mare.

Històricament ben aviat es va manifestar la fe de l'Església en la litúrgia que, segons Guitton, "és un dels laboratoris de l'esdevenidor". A finals del segle VII ja hi havia en l'Església oriental la festa de la "Concepció de Maria", la "santíssima, immaculada, beneïda i gloriós Mare de Déu i sempre Verge", com l'anomena la litúrgia de sant Joan Crisòstom. D'allí va passar a Occident, on es difongué amb rapidesa. El culte dedicat a Maria —santa des del principi i no pas en virtut d'una purificació posterior— demostra que la concepció de la Mare de Déu ha d'ésser honrada com una concepció admirable, privilegiada d'una manera singular i diferent de la dels altres homes. Perquè l'Església només celebra festes en honor del que és sant del tot.

La festivitat litúrgica de la Concepció immaculada de Maria va ocasionar uns problemes teològics, que moltes vegades van ser mal plantejats. "Cal afirmar que Maria fou concebuda sense pecat", deien uns; però uns altres veien dificultats en

la universalitat de la redempció obrada per Jesucrist. És que no tenien en compte que Maria fou realment redimida "d'una manera eminent", ja que la gràcia redemptora de Jesucrist va actuar en ella amb anticipació, i va merèixer el privilegi de ser plena de gràcia. Mentrestant el Poble de Déu, els fidels amb els seus pastors —també els papes— continuava creient en la Concepció immaculada de Maria, tot i les eucubacions dels teòlegs, que van prosseguir discutint, sobretot en el segle XVII.

No ens ha de sorprendre el camí lent, però segur, seguit pel poble fidel en la professió de la fe en la Immaculada, malgrat les discussions dels erudits. Perquè, com ha recordat el Concili Vaticà II, hi ha en el Poble de Déu "el sentit sobrenatural de la fe", quan "des dels bisbes fins als últims fidels laics demostra el seu acord universal en les coses de la fe i dels costums". Per això, quan l'any 1854 fou proclamada com a dogma de fe la Immaculada Concepció de Maria, el papa Pius IX va fomentar-ho amb preferència (no únicament) en "la conformitat singular dels bisbes catòlics i dels fidels, des de sempre, en la creença del privilegi atorgat a Maria".

Aquesta fe comuna i concorde de tot el Poble de Déu durant segles explica les arrels fondes de la festa de la Immaculada Concepció de la Mare de Déu en la nostra cultura i en els nostres costums. Per això la nostra festa no es perdrà: la salvarà el poble cristià amb la seva fe profunda i perseverant.

NARCÍS JUBANY
Cardenal-Arquebisbe de Barcelona

TARRAGONA

REUS.— El proper dia 11 de desembre serà canonitzada a Roma la beata Maria Rosa Molas i Vallvé, fundadora de la Congregació de Germanes de Nostra Senyora de la Consolació, i filla de la ciutat de Reus. La nova santa catalana, va néixer a Reus, el dia 24 de març de 1815 i morí a Tortosa l'11 de juny de 1876.

La celebració a Reus

A Reus, vila nadiua de la que serà nova santa catalana, s'han endegat, ja, els actes i celebracions d'aquest important i transcendent acte que s'està vivint, no tan sols el dia 11 de desembre a Roma, en l'acte oficial de canonització, sinó durant tot el trimestre a no pocs indrets i per moltes persones. No tan sols els cristians, sinó tots els vilatans de Reus han de gaudir del dia 11 de desembre, quan el sant pare Joan Pau II reconegui, en nom de tota l'Església que la conciutadana Maria Rosa Molas mereix ser nomenada Santa per la seva vida d'amor, pel seu carisma de caritat, i pel seu treball, fet goig, de lliurament als altres. I tot perquè això se sàpiga i ho celebrin els qui, notant-la propera en el temps, la viuen al costat de l'Esperit.

La Comissió coordinadora dels actes de suport a la canonització, formada per religioses del Col·legi de la Consolació, pares dels alumnes del mateix centre, antics alumnes, la Superiora Provincial de la Congregació, el Prior-Arxioprest de Reus, com a delegat diocesà i un representant de l'Ajuntament de Reus, tenen ja enllestit el programa d'actes que abasten tot aquest darrer mes de l'any.

Així, s'ha fet una trobada amb tots els directors dels centres esco-

lars de la ciutat per convocar i organitzar un concurs de cartells commemoratius i de redaccions entre els escolars.

També s'han endegat les obres de restauració del baptisteri de l'església prioral de Sant Pere, lloc relacionat directament amb la Santa; on va començar la seva santedat, on va ser batejada. Per com-

memorar el fet s'arregla una part de l'església. Es fan aquestes obres —segons mossèn Pascual Prior-Arxioprest de Reus—, "per significar la transcendència de l'esdeveniment. L'acte de la canonització no és sols religiós, sinó també ciutadà. Els Sants són interessants per a tothom perquè, per sort, ara, són gent relativament propera, com

nosaltres, i que s'han distingit per fer el bé, i això és patrimoni de tots". Al baptisteri restaurat, s'hi col·locarà una làpida recordant la canonització.

També s'han ultimat la nova edició dels goigs de la Santa, que han estat refets pel mateix autor dels anteriors.

Així mateix, l'Ajuntament de Reus està preparant un cicle de conferències per divulgar la figura de Maria Rosa Molas, amb conferenciant de renom com Casimir Martí, J.M. Javierre...

Finalment, pel dissabte dia 17 de desembre està previst de celebrar a Reus, a l'església de Sant Pere, una solemne celebració d'acció de gràcies per la canonització, que presidirà l'arquebisbe de Tarragona, doctor Torrella.

Els actes a Tortosa

A la ciutat de Tortosa, lloc on morí la Santa, i on va deixar també una inoblidable petjada, s'ha treballat de ferm per celebrar aquest esdeveniment.

Les germanes de la Consolació continuen en els quatre continents l'obra iniciada per la seva fundadora portant "misericòrdia i consolació" de Déu al camp assistencial, educatiu, social i a missions.

D'altra banda un bon nombre de reusencs (prop de 400) es varen traslladar a la veïna ciutat de Tortosa, el diumenge dia 9 d'octubre, en tren especial, on varen visitar la casa de la congregació de les germanes de la Consolació, amb el noviciat, el col·legi i la casa d'Espiritualitat, i varen pregar en el lloc on resten enterrades les despulles de la fundadora de les germanes de la Consolació. Poc després van celebrar l'Eucaristia amb la presència, a més dels pelegrins vinguts de Reus, de molts tortosins així com representants dels ajuntaments respectius.

Varen visitar, també els llocs on la Mare Moles va treballar (Hospital) i el lloc on va morir.

MIQUEL MARIMON

Tindrà lloc a Roma l'11 de desembre vinent

Reus i Tortosa han endegat celebracions amb motiu de la canonització de la beata Molas

**JESUCRIST
LLUM DE L'ÀNIMA**

Meditacions
per a cada dia de l'any
Vol. I

NOVETAT EDITORIAL

Ha sortit la tercera edició de "Jesucrist, Llum de l'Ànima", per mossèn Anton Ferrer.

El llibre que ha format la nostra generació. Ha estat editat per l'Editorial Claret.

**Demaneu-lo a les principals
llibries.**

TOCATIMBAL

- Una col·lecció de 4 cassettes, amb les cançons populars catalanes que han de saber els petits i els grans: **Plou i fa sol, Els tres tambors, El gegant del pi, Muntanyes del Canigó,...** etc.
- Demaneu-los en la carta dels Reis.

PERE ROVIRA

Vinyes, Cellers i Destil·leries.

Blanc de Belart • Alta Mar • Vinya d'Irto • Viña Montal • Raquel Rosé • Viña Mater • Dry Solera • Ranci • Vinum Misae • Mas dels Frares • CALISAY.

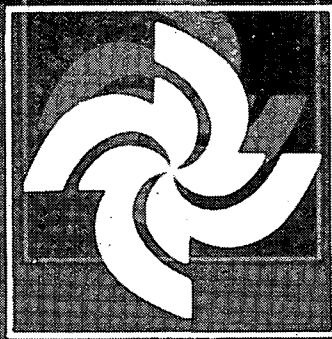
Tel. (93) 337 18 12

ROCA

vers el futur.

CALEFACCIÓ

AIRE CONDICIONAT

SANITARI

Calefacció:

Calderes de ferro fos, calderes murals i calderes de xapa, de gas, gas-oil, llenya, carbó, electricitat, bombes de calor, captador d'energia solar, radiadors de ferro fos i de xapa d'acer, cremadors i complements per a instal·lacions.

Aire condicionat:

Aparells de finestra, consoles, aparells autònoms, bombes de calor i equips centralitzats.

Sanitari:

Banyeres de fosa i de xapa d'acer esmaltades, porcellana sanitària, aixetes, aigüeres d'acer inoxidable i gres, complements per a la cambra de bany.

COMPANYIA ROCA-RADIADORS, S.A.

Avd. Diagonal, 513 • 08029 BARCELONA Tel. 322 40 51 télex 52832 CRRCE E - 52032 CRRCE E

La sobirania d'un poble, en el pensament de Joan Pau II

1— ALLÍ ON HI HA UNA CULTURA ORIGINAL, ALLÍ HI HA UNA NACIÓ (la cultura, doncs, defineix, identifica, conforma, la nació)

És sabut que la cultura (pròpia) és la prova primera i fonamental de la identitat de la nació.

Discurs de Joan Pau II a l'Episcopat polonès, 5-6-1979.

La nació és la gran comunitat dels homes que estan units per lligams diversos, però, sobretot, precisament, per la cultura. La nació existeix per la cultura i per a la cultura.

Discurs de Joan Pau II a la Unesco, 2-6-1980.

2— LA LLENGUA ÉS L'ELEMENT MÉS IMPORTANT I DETERMINANT EN L'EXISTÈNCIA D'UNA CULTURA

La cultura de tota nació, s'expressa entre altres coses primer de tot en la llengua. La llengua és una forma que nosaltres donem als nostres pensaments, és com un vestit on inserim aquests pensaments. En la llengua s'inclou un particular tret de la identitat d'un poble i d'una nació. I en un cert sentit, hi batega el cor d'aquesta nació, perquè en la llengua, en la pròpia llengua, s'expressa allò de què viu l'ànima humana en la comunitat d'una família, de la nació, de la història.

Discurs de Joan Pau II als joves japonesos (a Tòquio), 24-2-1981.

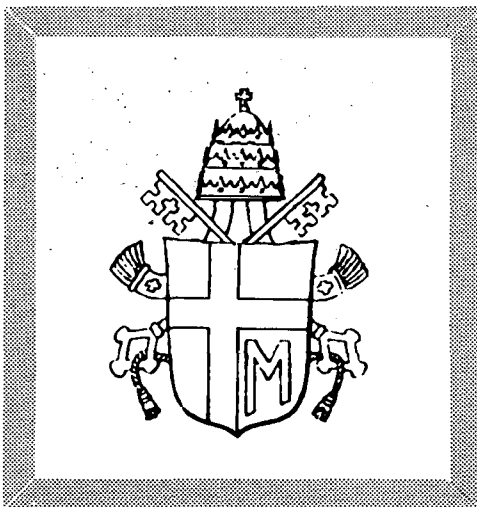
És en aquesta comunitat (la nació) —en funció de la qual tota la família educa— que la família comença la seva obra d'educació per allò que és més simple, la llengua, i així permet a l'home, tot just en formació, d'aprendre a parlar per esdevenir membre de la comunitat que és la seva família i la seva nació.

Discurs de Joan Pau II a la Unesco, 2-6-1980.

3— ALLÍ ON HI HA UNA NACIÓ, O SIGUI UNA CULTURA ORIGINAL, ALLÍ HI HA UNA SOBIRANIA (AQUESTA SOBIRANIA DÓNA DRETS AL SEU SUBJECTE, ÉS A DIR, A LA NACIÓ, I IMPOSA OBLIGACIONS ALS ALTRES SUBJECTES O ALTRES NACIONS)

M'adreço a vosaltres... en nom de la primacia de les realitats culturals de l'home, de les comunitats humanes, dels pobles i de les nacions. Us dic: amb tots els mitjans a la vostra disposició, vetlleu per aquesta sobirania fonamental que posseeix cada nació en virtut de la seva pròpia cultura. Protegiu-la com la nineta dels ulls per l'esdevenidor de la gran família humana. Protegiu-la! No permeteu que aquesta sobirania arribi a ser presa de qual-sevol interès polític o econòmic. No permeteu que

En els textos de Joan Pau II, sovint complexos i difícils, es troben referències al seu pensament sobre la qüestió nacional. Són referències que estem convençuts que interessaran als nostres lectors. Josep Carerras de Nadal ha fet una tria de textos en la qual es veu clara la postura de Joan Pau II sobre aquest tema.

sigui víctima dels totalitarismes, dels imperia-lismes o de les hegemonies... Per a aquests, la nació... només compta com a objecte de dominació i d'atracció d'interessos diversos, i no com a subjecte: el subjecte de la sobirania nascuda de la cultura autèntica que li pertany en sentit propi.

Discurs de Joan Pau II a la Unesco, 2-6-1980.

¿No hi ha, al mapa d'Europa i del món, nacions que posseeixen una meravellosa sobirania històrica nascuda de la seva cultura, i amb tot, al mateix temps estan privades de la seva total sobirania?

Discurs de Joan Pau II a la Unesco, 2-6-1980.

Hi ha una sobirania fonamental de la societat que es manifesta en la cultura de la nació... I en parlar així, penso també amb una intensa emoció interior en les cultures de tants pobles antics que no han capitulat quan s'han trobat confrontats amb les civilitzacions dels invasors i continuen essent per a l'home la font del seu ésser humà en la veritat interior de la seva humanitat.

Discurs de Joan Pau II a la Unesco, 2-6-1980.

4— LA SOBIRANIA S'EXPLICITA EN LA VIDA DELS POBLES, EN UNA SÈRIE DE DRETS: EXISTÈNCIA,

INDEPENDÈNCIA, LLIBERTAT, DRET A LA PRÒPIA CULTURA etc...

Una estructura política comuna, emanada de la lliure voluntat dels ciutadans europeus, ben lluny de posar en perill la identitat dels Pobles de la Comunitat Europea, garantirà millor els drets, sobretot culturals, de totes les seves regions. Aquests Pobles units d'Europa mai no acceptaran la dominació d'una nació o d'una cultura sobre les altres, sinó que faran costat al dret igual de totes a enriquir les altres precisament amb la seva diferència.

Tots els vells imperis, que intentaren d'establir llur prepotència mitjançant la violència, la coacció i la política assimilista, han fracassat. La vostra Europa és la de la lliure associació de tots els seus Pobles i de la posada en comú de les múltiples riqueses de la seva diversitat.

Discurs de Joan Pau II al Parlament Europeu (a Estrasburg) 11-10-1988.

Cal... assegurar els drets de les nacions: a l'existència, a la llibertat, a la independència, a la pròpia cultura, a un desenvolupament honest.

Aquest manament de l'amor es concreta igualment en el respecte de l'altre, de la seva personalitat... Mai l'un a expenses de l'altre, al preu de la subjecció de l'altre, al preu de la conquesta, de l'ultratge, de l'abús i de la mort. Pronuncia aquestes paraules... el fill de la nació que en la seva història recent ha sofert dels altres múltiples patiments. I no ho diu per acusar, sinó per recordar. Parla en nom de totes les nacions els drets de les quals són violats i oblidats.

Homilia de Joan Pau II a Auschwitz, 7-6-1979.

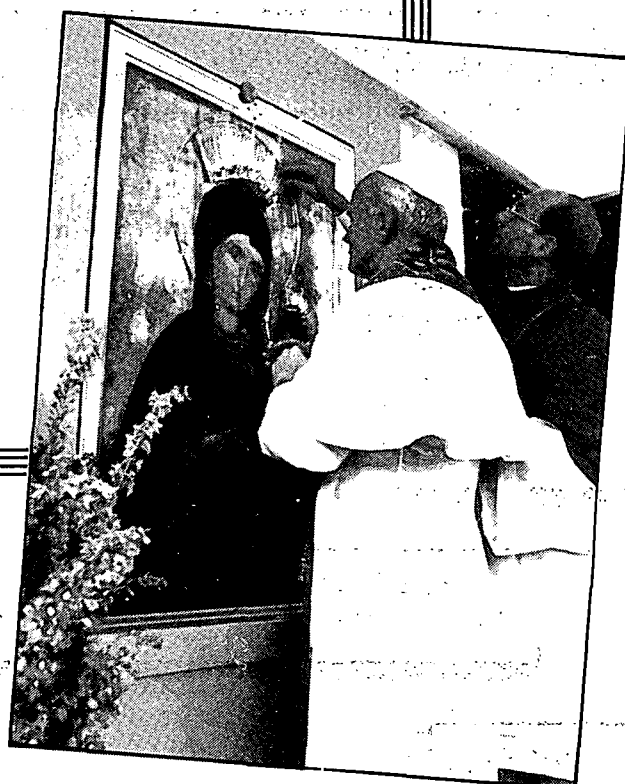
La pau i l'apropament entre els pobles no poden construir-se més que sobre el principi del respecte dels drets objectius de la nació, que són: els drets a l'existència, a la llibertat, a ser un subjecte socio-polític i també el dret a la formació de la seva pròpia cultura.

Discurs de Joan Pau II a les Autoritats Civils poloneses, 2-6-1979.

(Catalunya) té una llarga història de rica tradició cristiana que ha deixat empremtes inequívokes i precioses en moltes esferes de la vida cultural i humana, com en les arts, en la literatura, en la història, en toponímia, en els costums de les diverses comarques i en la intimitat de les llars. En les arrels més profundes d'aquesta tradició de fe trobaren terreny fèrtil moltes figures eclesials, homes i dones, que visqueren la seva vida amb gran sentit d'universalitat i tant van aportar a l'Església.

Continueu treballant amb esperança i infoneu-la en tots els qui actuen en l'acció pastoral, perquè el vostre poble fidel... sàpiga inspirar-se en les arrels més fondes del seu ésser.

Discurs de Joan Pau II als Bisbes de Catalunya, 8-2-1982.

CALENDARIO

Diumenge, 4 de desembre. II d'Advent. Sant Joan Damascè, pvr. dr. Santes Bàrbara i Ada, verges.
El sol surt a les 7,00 i es pon a les 4,22 —Hora solar—. Festa major a Cercs, Torres de Segre i Vallfogona de Riucorb.
Dilluns, 5 de desembre. Sant Sabas, abat; sant Dalmau, bisbe màrtir i santa Crispina, màrtir.
Dimarts, 6 de desembre. Sant Nicolau de Bari, bisbe; sant Majòric, màrtir i santa Asela, verge.
Festa major a Malgrat, Martinet i Montellà.
Dimecres, 7 de desembre. Sant Ambrós, bisbe i doctor; sant Agató, màrtir i santa Fara, abadessa.
Dijous, 8 de desembre. LA IMMACULADA CONCEPCIÓ DE LA MARE DE DÉU. Santa Ester, reina.
Fira a Camprodon, Gironella, Sanauja i Sarraí.
Divendres, 9 de desembre. Sant Restitut, bisbe màrtir; santa Leocàdia i Valèria, verges màrtirs.
Festa major a Amposta, Estavill i Santa Llogaia de Terri.
Dissabte, 10 de desembre. Ntra. Sra. de Loreto. Santa Eulàlia de Mèrida, verge màrtir.
Festa major a Berga, Crespià, Garriguella, Papiol, santa Eulàlia de Riuprimer i santa Eulàlia de Ronçana.

LA IGLESIA CELEBRA

4 de desembre. Diumenge, II d'Advent. Lectures: Primera Ba 5,1-9, S 125, segona Fl 1,4-6.8-11, tercera Lc 3,1-6.
5 de desembre. Dilluns de la II setmana d'Advent. Lectures: Primera Is 35,1-10, S 84, segona Lc 5,17-26.
6 de desembre. Dimarts de la II setmana d'Advent. Lectures: Primera Is 40,1-11, S 95 segona Mt 18,12-14.
7 de desembre. Dimecres de la II setmana d'Advent. Lectures: Primera Is 40,25-31, S 102, segona Mt 11,28-30.
8 de desembre. Dijous. Immaculada Concepció de Maria. Lectures: Primera Gn 3,9-15.20, S 97, segona Ef 1,3-6.11-12, tercera Lc 1,26-38. (Is 41,13-20, S 144, segona Mt 11,11-15).
9 de desembre. Divendres de la II setmana d'Advent. Lectures: Primera Is 48,17-19, S 1, segona Mt 11,16-19.
10 de desembre. Dissabte de la II setmana d'Advent. Lectures: Primera Sir 48,1-4.9-11, S 79, segona Mt 17,10-13.

Litúrgia de les Hores

Setmana II

Diumenge, 4. II d'Advent. Missa pròpia.

Dilluns, 5. De fèria.

Dimarts, 6. De fèria.

Dimecres, 7. San Ambrós, bisbe i doctor de l'Església. Memòria obligatòria.

Dijous, 8. LA CONCEPCIÓ IMMACULADA DE SANTA MARIA, VERGE. Solemnitat.

Divendres, 9. De fèria.

Dissabte, 10. De fèria. I Vespres de demà.

HOMES I INSTITUCIONS

La Festivitat de la Immaculada Concepció ens recorda la total gratuïtat de la Salvació. La lliure decisió de Déu de fer-se plenament solidari del fenomen humà, el porta també a la sobirana determinació d'alliberar de tota ombra de pecat aquella que havia de donar-li la naturalesa humana. Així l'amor del Pare, del Fill i de l'Esperit Sant, en una albada plena de llum i de gràcia, inicien solemnement el Dia de la Salvació. Maria és l'estel resplendent que anuncia el Sol que ve del cel, i la seva Immaculada Concepció és la penyora de que la Salvació de Jesucrist serà una victòria total sobre el Mal.

Imatge de la Immaculada que es venera a la Catedral de Barcelona

Preguem amb el Sant Pare Joan Pau II

Aquest mes de desembre, el Sant Pare ens demana pregàries, perquè tothom conegui l'ensenyament de l'Església sobre la família.

Cal que les famílies del nostre temps elevin el seu to de vida! És necessari que segueixin el Crist! Proclama Joan Pau II.

Allà on faci falta, també hauran d'elevat el seu nivell econòmic. Però, el problema és més profund. Es tracta de recuperar el nivell moral; salvar el mateix sentit del viure en família segons el pla de Déu. Cal gran coratge per part de la família per dur a terme aquest pla de Déu.

L'escepticisme de l'ambient porta fins a l'interrogant de què significa la família en el món d'avui. Per què serveix? ¿La nostra societat necessita la família? Qui mana dins de la família? És que ha de manar algú?

L'Església, quan interpreta el pla de Déu, no coincideix amb el món d'avui. Les sèries televisives presenten un altre model de família. De vegades, aquest model està tan manipulat que no representa el model de família dels països que produeixen aquests serials.

La vida plena d'amor il·lusionat dels esposos cristians serà el millor testimoni de la felicitat que Déu ha volgut que l'home trobés en la vida de família.

Preguem, doncs, perquè tothom conegui l'ensenyament de l'Església sobre la família.

INTENCIÓ MISIONAL

Preguem també, PER LES REVISTES I PUBLICACIONS MISIONALS, perquè siguin evangelitzadores.

ANTONI Mª SERRALLONGA, sj.

ADULTS EN LA FE

Formes actuals de descreença

JOAN GUTERAS i VILANOVA

En la segona part, els bisbes autors de la pastoral "Creure en temps de descreença", es refereixen a les formes actuals de la descreença. I afirmen que no haurien de parlar de la descreença, sinó de les innombrables formes d'incredulitat. La gamma va des dels cristians practicants, amb enormes llacunes en la seva fe, fins als obertament no creients. Al mig hi ha una colla de persones que viuen la seva visió del cristianisme.

I, com que tot no és pas negatiu, els autors tenen interès a subratllar que hi ha molts cristians sincers i fidels. Creients que, en les actuals circumstàncies, han purificat i enrobustit llur fe. I que, inspirant la seva vida en l'Evangeli, tenen el veritable goig de creure.

Descreença en forma d'indiferència

Es tracta dels qui ni es fan cap pregunta pel sentit últim de la vida. Són "a-creients" que ignoren pràcticament àdhuc el mateix plantejament de Déu.

Aquests menen una vida "in-transcendent". No prenen cap postura davant de la fe ni de la descreença. "La qüestió és viure. Assegurar la petita felicitat de cada dia satisfent les necessitats que els reclamen. Viure el millor possible el present sense plantejar-se grans problemes". Hi ha, afirma el document, una manera de captar-se que fa restar en la superficialitat i impedeix que puguin emergir les últimes preguntes.

L'acomodatament amb el simple benestar i la satisfacció immediata impedeixen, de fet, obrir el cor al misteri últim de l'existència. És que no hi ha interioritat. Només primen el paper social, l'aparença, l'evasió... Gent que, en darrer terme, només és sensible al seu món d'interessos. "No tenen ulls per percebre altres dimensions de l'existència que no siguin el seu benestar material, la possessió o el prestigi social. Homes i dones mancats d'oida per a les coses religioses".

L'indiferentisme

Com en l'humus d'aquest clima descrit, hi neix el bolet, diguem-ho així, de l'indiferentisme religiós. Qualifica els avents a viure sense donar resposta a la qüestió de Déu.

"Viuen sense Déu i no el troben a faltar per res. No senten l'absència d'Aquell que, en altres temps, era considerat fonamental per donar sentit i esperança a l'existència dels homes. En la seva consciència només queda desinterès i desafecció per a Déu. Són indiferents no solament al cristianisme, sinó a tota recerca o interrogació religiosa".

Possiblement sigui aquest el major allunyament de la fe. "Es viu més enllà de tota religió. No queda cap esclatxa per a deixar-se interpel·lar per cap missatge religiós. No es necessita. I, mentre la necessitat de Déu no és sentida, no és possible la reacció".

L'agnosticisme

El mot "agnòstic" significa primàriament "no coneixement". En realitat s'afirma: "Déu és una hipòtesi que no és possible verificar". És això: no en sabem res. Més dur encara: no en podem dir res, perquè "no hi ha cap fonament racional per saber quelcom de Déu seriosament. No hi ha raons per afirmar la seva existència ni per negar-la".

L'agnòstic no pot creure. Afirma que la fe sobrepassa el que "honestament" podem comprovar i acceptar. Es viu, per tant, instal·lat en la finitud. I Déu no es troba pas a faltar. Caldrà, doncs, "assumir responsablement i sense traumes la nostra existència finita, amb la seva grandesa i la seva misèria, amb els seus goigs i dolors, amb la seva capacitat de vida i progrés i el seu caràcter efímer i mortal".

La darrera conseqüència serà de pura lògica. Hi ha d'haver un veritable aprenentatge per viure en la caducitat. Cal trobar-se bé en la pròpia finitud "com en la nostra pell, sense enganyar-nos ni anhelar ingènuaument un Pare, l'existència del qual no podem pas verificar".

A mesura que vaig resumint i transcrivint, lector, em sento fortament colpejat. La descripció de la descreença no ens pot deixar indiferents. A nosaltres ens pertoca captenir-nos com a testimonis de la transcendència. Hem de ser els qui, per la conducta, manifesten la seva experiència de l'Invisible. Hem d'estar també suficientment equipats per a donar raó de la fe. Per palesar que creure no és de cap manera irracional.

La iniciativa divina i la història dels homes

• Lluç i la història

El començament de l'evangelí d'avui presenta la figura del Baptista d'una manera absolutament original de Lluç: en el seu entorn històric polític-religiós. No hi ha segurament cap altre text del Nou Testament en el qual s'acumulin tants noms de persones que no pertanyen a l'esfera dels deixebles del Senyor. D'aquesta manera, sant Lluç ha volgut remarcar dues coses: una, que la presència de Joan i, en conseqüència, de Jesús, és un fet situat en una història; l'altra, que aquesta mateixa presència no és quelcom que ve dels homes, sinó de la iniciativa de Déu. Fixeu-vos: totes les referències històriques s'acaben amb la frase inepèrica: "Joan, fill de Zacaries, rebé la paraula de Déu

al desert". Déu està per sobre la història, però intervé en la història. El pròleg de l'evangelí de Joan, que escoltem sobretot per Nadal, ho diu encara amb més solennitat: "El qui és la Paraula es va fer home, i plantà entre nosaltres el seu tabernacle".

Si fem un repàs de la història salvífica, trobarem aquest fet com una constant: la Paraula de Déu crida Abraham, la Paraula de Déu és donada als profetes... Tot això preparava la presència mateixa de la Paraula feta carn, entre els homes, per a la salvació dels homes. Déu que salva = Jesús.

L'evangelí de Lluç és un evangelí que estima la història d'una manera especial. Vegeu el pròleg: l'evangelista confessa que ha fet un treball de recerca, que ha consultat els testimonis oculars dels fets, als predicadors, que ha reunit moltes de les coses que s'havien dit i escrit... I encara això és només el primer llibre. En el segon, continuarà la història amb la descripció del que han estat els primers passos de la predicació apostòlica (vegeu Actes 1,1).

Aquesta "afició" de Lluç per la història ens convida a viure l'Advent d'enguany amb una major perspectiva històrica. L'Advent d'enguany amb una major perspectiva històrica. L'Advent, en efecte, és un temps litúrgic en el qual hom intensifica, espiritualment, l'experiència de la història: estem en el temps, i esperem la culminació de la història, amb la revelació del "dia del Senyor", del qual només Ell té la iniciativa.

Avui, dia 4 de desembre, hi ha dos esdeveniments que ens conviden precisament a fer una consideració sobre aquesta inserció de les iniciatives divines en la història dels homes. Un d'ells és el vint-i-cinquè aniversari de la promulgació del primer document conciliar: la Constitució sobre la litúrgia. L'altre, la presència, a Roma, del pelegrinatge organitzat amb motiu del mil·lenari de Catalunya.

• 25è aniversari de la reforma litúrgica

Del primer esdeveniment no ens costa gens de veure'n la força espiritual per a la vida cristiana. La mateixa Constitució, recollint una frase dita per Pius XII l'any 1956, defineix tot l'esforç del moviment litúrgic, que desembocà en la Constitució, com "un senyal del pas de l'Esperit per l'Església". Els fruits de la decisió conciliar els estem percebent amb abundància. Ningú que hagi fet l'experiència de la litúrgia actual d'una manera adequada no podrà dir que hagi estat un fracàs, ben al contrari.

La finalitat de la renovació litúrgica era la mateixa del Concili: promoure la vida cristiana, revisar les coses que ho necessitaven, promoure la unió dels cristians, fer un esforç evangelitzador. Avui nosaltres constatem que tot això s'està duent a terme, en el moment en què les generacions que ja no tenen experiència de les celebracions litúrgiques anteriors al Concili han arribat a la plena majoria d'edat.

En aquest esdeveniment històric que fou la Constitució per a la reforma de la litúrgia hi ha quelcom que fa pensar en l'evangelí d'avui. En la història dels homes, Joan Baptista fou escollit per Déu per preparar el poble a l'encontre amb el Senyor. En la història dels homes, encara, nosaltres hem viscut un fet destinat a fer més fàcil, més clar dins el misteri, l'encontre dels cristians amb la salvació de Crist, celebrada, present, i viva, en la litúrgia. Com en tantes coses de la nostra vida, hi ha una força d'Advent en el Concili, i en tot el que el Concili Vaticà II ha fet per a l'Església en els nostres temps; hi ha una esperança, una crida a la vigilància perseverant...; una seguretat de la promesa de Déu de continuar allò que Ell mateix ha començat en nosaltres, per tal de portar-nos fins al dia del Senyor (vegeu la segona lectura d'avui).

• El pelegrinatge del mil·lenni a Roma

Del segon esdeveniment, potser no en veiem tan clarament la força espiritual. Però estic segur que també hi és. La visita simbòlica dels catalans a Roma, recordant els mil anys de l'existència com a poble, ens ajuda a descobrir una existència encara més antiga com a cristians. Un amic poc coneixedor de la nostra història, parlant-li de la peregrinació, em preguntava si aquest mil·lenni es refereix a la cristianització (com, per exemple, el cas de la Rus de Kiev). Quina joia pensar que a la nostra terra, abans que es pensés en Catalunya com a tal, ja havia arribat l'Evangelí, ja érem cristians! El pelegrinatge ens ajuda a fer aquest retorn més profund a les arrels, que no depenen de la nostra iniciativa, sinó de la misericòrdia de Déu. Com en el cas del Baptista, els nostres avantpassats més llunyans "reberen la Paraula de Déu". I avui tenim l'oportunitat de fer-nos-ho present.

Per això també aquest esdeveniment està tenyit del sentit de l'Advent. Joan Pau II no para de parlar de l'Advent de l'any 2000, en un sentit simbòlic. ¿Per què no hem de fer nostra aquesta proposta? No hi perdem res a mirar endavant, si el que cerquem és digne de ser obtingut. I és aquesta jerarquia de valors en l'esperança el que podria ser el fruit a aconseguir d'aquesta confrontació amb la fe cristiana.

¿Esperem aconseguir una convivència més fraterna entre nosaltres, i amb els altres pobles? ¿Esperem aconseguir que la força de l'Evangelí s'estengui i alimenti les decisions socials, polítiques, culturals, econòmiques? ¿Esperem que les comunitats cristianes, que les Esglésies de Catalunya, vegin florir un estol de persones dedicades a Crist i a l'Església, en el ministeri sacerdotal, en la vida religiosa? ¿Esperem la santificació de les famílies i la formació cristiana de la joventut? "Què el vostre amor s'enriqueixi, ple de finor d'esperit, perquè sapigueu apreciar els valors autèntics, carregats de fruits de justícia..." (2.ª lectura).

"DÉU FARÀ QUE ES VEGI PER TOT ARREU LA SEVA RESPLENDOR"

Estem davant d'un text paral·lel al d'Isaïes, citat a l'evangelí d'avui. S'accentua, però, la glòria de Jerusalem, la ciutat humiliada per la destrucció, i per l'exili dels seus habitants, però ara radiant d'esperança pel retorn i per la manifestació de la glòria de Déu. És una magnífica interpel·lació a l'esperança.

Lectura del llibre del profeta Baruc (5:1-9)

Jerusalem, treu-te el vestit de dol i d'aflicció, i engalana't per sempre amb la glòria de Déu. Vesteix-te amb el mantell de la bondat de Déu, posa't al front per diadema la glòria de l'Etern. Déu farà que sota el cel es vegi pertot arreu la teva resplendor i tindràs per sempre aquest nom, que Déu t'imposarà: Possessió-pacífica-del-bé i Glòria-del-culte-a-Déu. Alça't, Jerusalem, guaita des del cim cap a l'orient i veuràs com, per ordre del Sant, es reuneixen els teus fills de llevant i de ponent; canten d'alegria recordant l'obra de Déu. Quan van sortir de tu, caminaven escortats d'enemics, però ara Déu te'ls retorna portats gloriósament com en un tron reial. Déu ordena que s'abaixin els turons més alts i les muntanyes perpètuas, que s'omplin les fondalades i s'anivelli la terra, perquè Israel camini segur sota la glòria de Déu. Fins els boscos i tots els arbres aromàtics faran ombra a Israel per manament de Déu. Déu conduirà Israel, ple d'alegria, a la llum de la seva glòria, amb aquella bondat i aquell amor que li són propis.

"ÉS MAGNÍFIC EL QUE EL SENYOR FA A FAVOR NOSTRE, AMB QUIN GOIG HO CELEBREM"

El salm canta l'obra de Déu, el capgirament de la situació del poble, el pas del dol a la joia, de la sembra penosa a la collita exultant. Bé podem dir que és el càntic de la joia pasqual. En definitiva, el retorn del Senyor, i no és la plenitud de la Pasqua, que és l'obra de Déu per excel·lència?

Salm 125: 1-2ab,2cd-3,4-5,6 (R.: 3)

Quan el Senyor renovà la vida de Sió
ho creiem un somni;
la nostra boca s'ompli d'alegria,
de crits i de rialles.

R.: És magnífic el que el Senyor fa a favor nostre,
amb quin goig ho celebrem!

Els altres pobles es deien: "És magnífic
el que el Senyor fa a favor d'ells".
És magnífic el que el Senyor fa a favor nostre,
amb quin goig ho celebrem! R.

Renoveu la nostra vida, Senyor,
com l'aigua renova l'estepa del Nègueb.
Els qui sembraven amb llàgrimes als ulls,
criden de goig a la sega. R.

Sortien a sembrar tot plorant,
emportant-se la llavor;
i tornaran cantant d'alegria,
duent a coll les seves garbes. R.

"QUE ARRIBEU PURS I SENSE ENTREBANCs AL PARE"

L'espiritualitat de la vida cristiana vista com un Advent continuat queda ben descrita en aquestes frases plenes d'afecte de l'Apòstol. També aquí s'insisteix en l'obra de Déu, que és la vida en la fe, amb totes les manifestacions que se'n deriven: amor, justícia, puresa, valors autèntics... I el terme: el dia de Jesucrist!

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Filipis (1:4-6,8-11)

Germans, sempre que prego per vosaltres, la meua oració és plena de goig pensant en tot el que heu contribuït a la causa de l'evangelí des del primer dia fins avui. Estic segur d'una cosa: Déu, que ha començat en vosaltres un bon treball, acabarà de dur-lo a terme fins el dia de Jesucrist.

Déu és testimoni de com us enyoro, a tots vosaltres, per l'amor entranyable que us té Jesucrist. I el que jo demano en la pregària és que el vostre amor s'enriqueixi més i més, fins a vessar, ple de coneixement i de finor d'esperit purs i sense entrebancs al dia de Crist, carregats d'aquells fruits de justícia que donem per Jesucrist, a glòria i loança de Déu.

"I TOTHOM VEURÀ LA SALVACIÓ DE DÉU"

El títol d'aquest evangelí recull l'originalitat de Lluç en donar la cita d'Isaïes: arribar fins a l'anunci de la universalitat. La salvació és per a tothom! Jesús ha vingut en la història dels homes, per a tots els homes. Recordem que sant Lluç ens explica l'Evangelí des d'una perspectiva paulina, i la universalitat és un aspecte bàsic de la predicació de l'Apòstol, perquè ho és de la seva mateixa experiència. L'Advent és missioner per essència.

Lectura de l'evangelí segons sant Lluç (3:1-6)

L'any quinze del regnat de l'emperador Tiberi, mentre Ponç Pilat era procurador romà de la Judea, Herodes era tetrarca de Galilea, Felip, el seu germà, ho era d'Iturea i de la regió de Traconítida i Lisània, ho era d'Abilena, durant el pontificat d'Anàs i Caifàs, Joan, fill de Zacaries, rebé la paraula de Déu al desert, i anà per tota la comarca del Jordà predicant un baptisme de conversió per obtenir el perdó dels pecats.

Complia el que hi ha escrit al llibre del profeta Isaïes: "Una veu crida en el desert: Obriu una ruta al Senyor, aplaneu-li el camí. S'alçaran les fondalades i s'abaixaran les muntanyes i els turons, la serralada es tornarà una plana, i el terreny escabros serà una vall, i tothom veurà la salvació de Déu".

LA BÍBLIA A L'ABAST

Requisitòria al poble de Déu

Vet aquí un salm molt peculiar. "Més aviat que un salm, hom diria un capítol dels profetes inserit més o menys casualment en la col·lecció dels càntics d'Israel". Així el presenta el P. Ubach en el seu comentari a "El Psalteri, I" de la Bíblia de Montserrat. Certament el salmista se'n presenta com un bon coneixedor de l'ambient i de l'esperit dels profetes. En resum, el salm crida l'alerta a Israel perquè assegurui la defensa —i els visqui— dels dos grans manaments de Jahvè: respectar els drets de Déu i els del pròxim, que constitueixen també el nus principal de l'ensenyament dels profetes (Vegeu Is 1:10-20, Jr 7:3-28, Am 5:21ss., i el text de la primera lectura de la missa d'aquest diumenge: Os 6:3b-6). El salm s'estructura en quatre parts. Amb la imatge pròpia de les teofanies, Déu entra a judicari el seu poble (vv. 1-6). Recrimina a Israel que li tributi un culte buit (vv. 7-15). Li retreu el seu incompliment dels manaments que regulen el capteniment envers el pròxim (vv. 16-21). Finalment es pronuncia sentència en forma comminatória i d'exhortació a convertir-se (vv. 22-23).

En recitar avui aquest poema com a salm responsorial, som convidats a fer-ne una lectura —i una reflexió— des de la nostra situació eclesial. Més en concret: la litúrgia avui fa ressonar la veu del Senyor que entra a judici amb el "seu" poble, reunit per celebrar l'eucaristia. El salm responsorial en la seva selecció de versets, ens fa recitar únicament el començament de l'escenificació de la teofania. Val la pena que després —o abans—, a casa, llegim els restants versets d'aquesta primera part del poema. Sobretot ens hauríem de fixar en els vv. 2, 3 i 5. **Des de Sió... Déu resplendeix** (v. 2). Sió és aquí imatge de l'altar. Des de l'altar de l'eucaristia, Déu resplendeix, es manifesta al seu poble "aple-

La religiositat a procés

(Salm 49 -H. 50-: 1 i 8. 12-13. 14-15 R.: 23b)

JOSEP M. ARAGONÈS

gat" per segellar l'aliança amb la sang de la Victima que ens salva —**Aplegueu-me els "meus" fidels, que amb la sang d'una víctima segellaren l'aliança**" (v. 5). Com en les teofanies, hauríem de ser capaços d'anar més enllà d'allò que apareix als nostres sentits, per "veure" i viure el que realment està passant en la celebració de la missa: **Ve el nostre Déu, no callarà —quantes vegades proclamarem: Paraula de Déu?—. Un foc devorador de tota iniquitat li va al davant, al voltant d'ell es congria la tempesta de la sentència condemnatória dels qui s'obstinen a fer de la celebració de l'eucaristia un pur ritualisme buit de vida i ple de por.** Hauríem de rellegir els números 47-48 de la Const. Dogm. sobre la Sgda. Litúrgia "Sacrosanctum Concilium" del Vaticà II. Així podríem descobrir tota la intenció eclesial de la primera estrofa del nostre salm responsorial: **Parla el Senyor, el sobirà dels poderosos, convoca la terra de llevant fins a ponent: No és pas pels sacrificis que et reprenc: sé que no et canses d'oferir holocaustos** (vv. 1 i 8).

Cara i creu del culte

Els actes de culte —també els del culte cristià— són, per dir-ho així, ambivalents. Com els sacraments tenen una característica molt important que és la seva raó de signe. Evidentment el signe és vàlid quan

és realment significatiu. O sigui, quan assenyalat exteriorment —a través d'una realitat susceptible de ser captada pels sentits— quelcom d'interior que és de naturalesa espiritual. Aquí és on correm el perill de perdre'ns. De quedar atrapats pels elements exteriors i de convertir-los en signes insignificants. En indicadors que no menen enlloc i que, fins i tot, ens poden portar a termes falsos. Llavors els actes de culte es converteixen en un pur verbalisme inútil, buit de tota realitat interior, que ens pot portar pels camins de la mentida fins a límits insospitables d'insinceritat i d'hipocresia. Un culte així, certament, careix de tota eficàcia espiritual. És contra aquest culte reduït a la categoria de signe mentider i absolutament ineficax que la requisitòria del salmista clama amb força. No és condemna el culte (v. 8). Ben al contrari, sols es recrimina el culte insincer. El que busca acontentar la divinitat, comprar el seu favor, o simplement quedar bé davant de la gent, enganyant-la, i el que és pitjor, enganyant-nos nosaltres mateixos i enganyant Déu (vv. 14-15).

La sentència

En els dos darrers versets del salm, el salmista ens ofereix el veredict del Déu que judica els creients. **Enteneu-ho bé, els qui no feu cas de Déu: si us poso la**

mà a sobre, ningú no us salvarà. El qui m'ofereix accions de gràcies, reconeix la meua glòria: L'home que viu honradament veurà la salvació de Déu (vv. 22-23). En el salm, aquesta sentència va dirigida contra el capteniment d'Israel, que per un costat honora Jahvè amb una litúrgia espectacular, mentre que per un altre costat deshonra Déu amb la seva conducta immoral, menyspreuadora dels manaments divins i opressora dels pobres. Fem la transposició a la nostra realitat d'assistents a la celebració de la missa dominical. Què hi venim a fer? Per què hi venim? Si com sant Pau tira en cara dels corintis (1 C 11:17-34), tampoc nosaltres no discernim la celebració de la mort i de la resurrecció de Jesús, dels nostres interessos egoistes o de vana ostentació, el que fem és simplement engolir la pròpia condemna. El Senyor no té cap necessitat de les nostres ofrenes (vv. 12-13), ni de les nostres celebracions litúrgiques ni de cap acte de culte. En canvi Déu vol tenir necessitat de nosaltres. Per això ha vingut a redimir-nos. Per això també ens convoca a celebrar la seva eucaristia. Per això no para de dirigir-se a nosaltres oferint-nos el gran negoci de la nostra conversió. I aquest és el sentit íntim i principal de tots els nostres actes de culte. **Oferix a Déu accions de gràcies en l'eucaristia, compleix el que has promès a l'Altíssim el dia del teu baptisme, invoca'm en dies de perill, en les hores de lluita, als moments de prova; jo et salvaré, ni que sigui ressuscitant el teu esperit mort pel pecat, i reconeixeràs la meua glòria** (vv. 14-15). Mirem que el nostre culte cristià sigui del tot sincer, expressió del que hi ha a dins nostre. I sobretot que la celebració de la missa dominical sigui la resposta decidida i sincera del que Déu ens diu per boca del profeta Osees: **El que jo vull és amor, i no ofrena de víctimes, coneixement del Senyor, i no holocaustos** (Os 6:6).

CULTURA CIENTÍFICA

El cervell i l'ànima humana

31. La percepció cerebral de l'audició

Allò que Déu té d'invisible, com el seu poder etern i la seva divinitat, des de la creació del món es fa visible a la intel·ligència humana a través de les seves obres.

Rom 1,20

El sentit de l'oïda també ha estat estudiat amb interès pels neuròlegs actuals. No té tanta complicació com el sentit de la vista, però poc se n'hi falta. Serà bo que coneguem les troballes més importants que s'han fet pel que fa al seu funcionament:

El receptor del so a l'orella interna

L'orella consta de tres parts: externa, mitjana i interna. L'externa és el pavelló auricular amb el conducte auditu extern que acaba a la membrana del timpà. La mitjana és una cavitat que hi ha entre la membrana timpànica i les finestres oval i rodona de la interna; comunica amb la faringe per la trompa d'Eustaquí i conté una cadena de tres ossos —martell, enclusa i estrep— que vibren amb les ondes acústiques que arriben al timpà i amplifiquen el so rebut unes 17 vegades, bo i comunicant-lo a l'orella interna per la finestra oval. On hi ha el receptor és a l'orella interna: vam explicar que per captar la llum els ulls tenien les neurones fotoreceptores que reaccionaven elèctricament en arribar-hi les ones electromagnètiques constituents de la llum; per captar el so caldrà que les neurones de l'orella interna tinguin una adaptació per reaccionar en rebre ones acústiques. Aquestes ones són una entitat

ben diferent de les electromagnètiques; per consegüent les cèl·lules que les captin hauran de ser també diferents. El problema està resolt així:

A continuació de la finestra oval hi ha el laberint ossi, conjunt de tres cavitats excavades dins de l'os temporal: el vestibul, els canals semicirculars i el cargol. Encaixat dins d'aquestes cavitats i envoltat per un líquid anomenat perilimfa, hi ha el laberint membranós, ple d'un altre líquid, l'endolimfa; consta també de tres parts: a) dues vesícules, l'utricle (a dalt) i el sàcul (a baix), en el vestibul; b) tres canals semicirculars, disposats dins dels corresponents del laberint ossi, segons les direccions ortogonals de l'espai; són els òrgans de l'equilibri; i c) el conducte coclear del cargol o còclea, que conté les neurones auditives. Els canals semicirculars connecten amb l'utricle i el conducte coclear amb el sàcul.

El cargol és anomenat així per la seva forma. És un conducte enrotllat en espiral cònica al voltant d'un eix. Conté interiorment, per la part del mig, una doble làmina que enclou el conducte coclear i divideix tot el seu recorregut en dues rampes: a dalt la vestibular (que comunica amb el sàcul del vestibul) i a baix la timpànica (en contacte amb la finestra rodona, límit de la cavitat timpànica de l'orella mitjana). El conducte coclear es troba al

FRANCESC NICOLAU
Professor de la Facultat
de Teologia de Catalunya

mig entre les dues membranes, que s'anomenen de Reissner, la de sobre, i basilar, la de sota. Dins d'aquest conducte l'energia de les ones acústiques, que és mecànica, es transformarà en elèctrica per a transmetre-la al cervell. Les cèl·lules que fan aquesta funció constitueixen l'òrgan de Corti. El nom li ve de l'anatomista italià **Alfonso Corti** (1822-76) que l'estudià detalladament.

De l'òrgan de Corti al cervell

Les cèl·lules de l'òrgan de Corti són cilindres, és a dir, proveïdes d'unes prolongacions, cilis, semblants a pèls. La deformació d'un cil produïx un petit potencial elèctric receptor en la cèl·lula, que es pot transformar en potencial d'acció dins la fibra nerviosa. Sobre les cèl·lules de Corti hi ha la membrana tectòria que les cobreix i, quan la membrana basilar vibra segons l'energia acústica que rep, els cilis són deformats en ser empenyos cap a la tectòria i es genera el potencial que originarà la transmissió

sió cap al cervell. **Hermann L.V. von Helmholtz** (1821-94) ja va descobrir que la diferència de to, agut o greu, fa que s'estimulin unes o altres de les cèl·lules del conducte coclear, degut al fet que la sintonització per a vibrar depèn de l'amplada de la membrana basilar que es va estrenyent del començament fins al final. I el cervell distingirà les notes de to distint per les fibres nervioses que s'hauran disparat en rebre la informació acústica. I la precisió és enorme, perquè les notes musicals distintes que es produeixen a l'òrgan de Corti no són pas 85 com als pianos sinó 10.500; o sigui és com si tingués 10.500 tecles en una extensió de 28-30 mm.

Tot això que hem dit fins ara ja era conegut des del segle passat. Les recerques actuals s'han ocupat de com la informació acústica és percebuda pel cervell. Els japonesos **M. Nomoto**, **N. Suga** i **Y. Katsuki** el 1964 publicaren els resultats de la seva investigació sobre el recorregut des de l'òrgan de Corti fins al cervell; el nervi auditu fa quatre estacions en aquest trajecte, que són: nucli coclear, nucle olivari, "colliculus" inferior i cos geniculat medial. El nucli coclear es troba en el bulb raquídeu, i les altres estacions en el diencèfal. Nomoto i els seus col·laboradors demostraren que en la mateixa còclea es fa una inhibició

lateral en les fibres nervioses auditives: per sentir un to pur s'inhibeixen les "tecles" laterals que podrien fer-lo difús. **D.D. Greenwood** i **N. Maruyama** el 1965 mostraren que aquesta inhibició es debilita quan el to es fa més intens.

I com el cervell reconeix un conjunt de sons que formin unitat, un patró auditu? S'han ocupat d'aquest problema **I. C. Whitfield** i **E. F. Evans**. També el 1965 publicaren els seus resultats: un 10% de les neurones de l'àrea auditiva primària del neocòrtex no responien, en rebre sons de freqüència modulada (aquells en què la freqüència varia durant la producció del so), a tons fixos, sinó que unes ho feien en aixecar-se el to, altres en abaixar-se i altres en tots dos casos. Aquestes neurones, evidentment, són importants per poder percebre el moviment de l'estímul i la orientació d'aquest moviment. **N. Suga** ha aprofundit aquest estudi en el cervell de rates pinyades i ha vist que hi ha cèl·lules de sis classes per a analitzar els tons de freqüència modulada.

I en el cas humà la cosa es complica perquè després de rebre la informació l'àrea primària encara passa a altres àrees relacionades amb la parla i la memòria. Queden encara moltes coses per investigar en la percepció auditiva, que ja ha començat a apassionar molts neuròlegs.

Full Jove

CALENDARI

- Trobada Europea de Taizé a París. Del 30 de desembre al 4 de gener. Informació per tot Catalunya, telèfon (93) 302 27 44.
- Escola de Pregària a la Catedral de Barcelona. Tercera sessió: 15 de desembre, a dos quarts de vuit del vespre. Títol: Confessió i virginitat.

Un moviment de futur

L'escoltisme fa cristians compromesos i evangelitzadors

- La tasca de la Delegació Diocesana de Pastoral de Joventut del Bisbat de Lleida per al present curs, es resumeix en fidelitat, aprofundiment i extensió.
- Per fidelitat, entenem continuar amb una línia de treball endegada fa onze anys. Aquesta tasca ha anat coordinant l'acció pastoral dels moviments apostòlics, la realitzada als col·legis i a les parròquies. I ha obert camins comuns: Servei d'Informació i Orientació Juvenil, trobades generals i Exercicis Espirituals per a Joves.
- Per aprofundiment, entenem la urgència de cercar qualitat evangèlica i maduresa humana en la pedagogia de la fe. Això ens ha fet descobrir la importància del creixement, de desenvolupar l'espiritualitat i d'impulsar la presència dels joves al món.
- Estem descobrint també la complementarietat de les diverses mediacions pastorals i la recerca del que ens uneix per damunt del que és més específic. És des d'aquest pacte de comunió i cooperació, que volem anar estenent la proposta pastoral. Amb aquesta iniciativa, enguany prenem iniciatives de preparació d'animadors, visites a les parròquies i grups, i reflexió, perquè ens permeti donar les passes adients i possibles, pel bé dels joves i dels responsables de la pastoral de joventut.

RAMON PRAT i PONS
Delegat de Pastoral de Joventut del Bisbat de Lleida

La pastoral de joventut en marxa

El passat mes de novembre es varen celebrar les XII Jornades Catalano-Balears de delegats diocesans i consiliaris de moviments. Hi assistiren cinquanta responsables d'aquesta pastoral de joventut.

Monsenyor Miquel Mòncadas adreçà una carta en la qual avançava el compromís efectiu de fer realitat un Secretariat Interdiocesà.

Les conclusions més significatives parlen de la difusió de la Proposta de Pastoral de Joventut de Catalunya i Balears (Full Jove, octubre), el seguiment de la tasca que fan els moviments especialitzats i apostòlics, l'organització d'escoles diocesanes amb una base comuna per a tot Catalunya i les Illes Balears, i, la consciència d'unitat a la qual tots els joves s'han de sentir acompanyats dins l'Església.

Enmig de les Jornades es va informar del reconeixement internacional de la JARC (Joves Cristians de Comarques), del nomenament de mossèn Joaquim Pla com a Consiliari Europeu de la Conferència Internacional Catòlica de Guies, i de la iniciativa encoratjadora de Full Jove a CATALUNYA CRISTIANA.

Desè aniversari del CCU

Amb una conferència del cardenal Poupard, President del Consell Pontifici per a la Cultura i del Secretariat dels No-creients, titulada "Església, fe, cultura i universitat", es van cloure els actes de celebració del desè aniversari del Centre Cristià dels Universitaris.

Fan falta joves

Fan falta joves que siguin lliures i responsables.
Fan falta joves que denunciïn les injustícies.
Fan falta joves que no es venguin per res ni a ningú.
Fan falta joves vivint compromesos amb la veritat.
Fan falta joves capaços de fer coses grans i petites.
Fan falta joves amb ideals nobles.
Fan falta joves que sàpiguen cantar a la vida, agraïts.
Fan falta joves que aportin companyia als qui viuen sols.
Fan falta joves que encoratgin els desil·lusionats.
Fan falta joves que alegrin els tristos i amargats.
Fan falta joves que empenyin altres joves "passotes".
Fan falta joves optimistes.

GERMANS DE SANT JOAN DE DÉU

Fa molts anys que em moc pels camins de la Pastoral de Joventut. I resulta que una bona part de la meua activitat pastoral entre els joves l'he esmerçada a l'Escoltisme confessional. Són ja més de vint anys treballant amb escoltes, nois i noies. Molts d'ells els he vist casats i emmainadats. I algun, fins i tot, m'ha passat al davant en el camí cap a la casa del Pare.

L'esperit escolta forneix als joves una maduresa notable, un esperit de servei elevat, i un civisme i un amor al País remarcable. Joves, enmig dels quals ens posem un grapat d'adults que els estimem, que volem ajudar-los a fer bé la seva tasca, i que volem acompanyar-los en el seu camí de creixement i progrés cap a la maduresa.

L'Escoltisme té unes opcions molt clares pel que fa al País i a la Fe. Un mètode pedagògic molt ben travat, estudiat i lloat per pedagogs d'arreu del món. Educa divertint o diverteix tot educant. Intenta inculcar una escala de valors que tenen el seu fonament en l'Evangeli i fa ciutadans conscients i cristians compromesos, quan és ben aplicat. L'Escoltisme respon a les aspiracions dels nostres infants, adolescents i joves, i fa que els adults cristians trobin un lloc adequat en el món de la Pastoral de Joves. Ben portat és una eina fabulosa d'evangelització, perquè el seu mateix mètode és evangelitzador. L'Escoltisme pot obrir el camí per a la renovació de les nostres comunitats, sovint tan adormides.

Ara sóc Consiliari General de l'Escoltisme catòlic català i Consiliari Europeu de la Conferència Internacional Catòlica de Guies. I us asseguro que n'estic content i mai no m'he penedit d'haver entrat a la dinàmica escolta. Un dia, un capellà em va proposar de ser capellà jo mateix. Un altre dia, un escolta em va proposar de ser Consiliari escolta. Ambdues coses han donat sentit a la meua vida.

Per això, jo crec en l'Escoltisme. Per això, jo crec que l'Escoltisme és un Moviment de futur a casa nostra i al si de l'Església catalana.

JOAQUIM PLA
prevete i escolta

L'escoltisme educa divertint o diverteix tot educant.

Un Bon Nadal jove

Nadal ja s'acosta. Per a molts, aquests dies no signifiquen res més que vacances. Pels cristians es tracta de la commemoració del naixement de Jesús, el Messies esperat per tots.

Però, ¿com celebrem el Nadal els joves de les darreries del segle XXI? Els temps han canviat molt, algunes tradicions fins i tot s'han perdut, però aquest no és motiu suficient per haver perdut i oblidat el sentit més profund del Nadal. L'infantament del Fill de l'Home és la Bona Notícia que ha d'aparèixer a tots els mitjans de comunicació.

Però, ¿tu que hi fas?

Nosaltres com a joves, des de la humilitat i la senzillesa, hauríem de convertir-nos en solidaris dels més desvalguts, per a portar alegria allà on només hi queda desconhort i tristesa. Hauríem de transformar cada minut del dia, en un Nadal que ens canviés per joves disposats a viure una generosa entrega als altres. Joves amb fe, capaços de lluitar per grans i petites coses. Joves que oferíssim optimisme i pau als qui malviuen entre la solitud i la violència.

Som molts els qui maldem per un món millor i mai no és tard per donar el primer pas. Nadal no ha de ser pas un temps de bons propòsits sempre passatgers. Ha de ser temps per a començar la nostra tasca, enmig d'uns germans que anhelan el lliurament incondicional d'allò millor de nosaltres mateixos. Car arreu on hi ha homes, allà hi ha Déu. Bon Nadal!

ANNA-BEL
(Vilanova)

I. S. E. P.

INSTITUT SUPERIOR D'ESTUDIS PSICOLÒGICS

Departament d'Intervenció Clínica

DTOR. RAIMON GAJA JAUMEANDREU

- Reabilitació dels trastorns del llenguatge
- Psicologia infantil - Psicopedagogia
- Problemes de conducta (infantil i adults)
- Psicoteràpia (depressions, inseguretats, timidesa, etc.)
- Sexologia i Teràpia de parella
- Drogodependències

C/. Balmes, 32, pral. 2ª - Tels. 318 54 89 - 318 54 89 - 08007 Barcelona

La seva dèria actual és arribar a comprendre l'univers, el perquè existeix i com és.

Hawking es comunica amb un sintetitzador de veu mitjançant un ordinador.

Stephen Hawking i Déu creador

Es una opinió força estesa que els homes de ciència generalment són ateu o agnòstics, com si la ciència allunyés de Déu. Però és clar que, com diu la "Gaudium et Spes" del concili Vaticà II, "la investigació sistemàtica en tots els camps del saber, si es porta d'una manera autènticament científica i d'acord amb les normes morals, mai no serà en realitat contrària a la fe, perquè les realitats humanes i les de la fe tenen l'origen en el mateix Déu" (Gs n. 36). Per això és impossible que un científic s'aparti de Déu per causa dels seus coneixements de la natura o de les troballes que hi ha fet. Més encara, l'error d'aquella opinió que hem dit es pot palesar citant la multitud de científics actuals que són creients, sense comptar els que ho han estat al llarg de la història. I fins i tot podríem parlar dels que s'han acostat al Creador a partir de la ciència.

Es cert que la ciència sola no demostra l'existència de Déu; cal afegir-hi un raonament filosòfic, a més de l'acció de la gràcia divina en el cor del qui cerca sincerament la veritat. És el que va dir el Papa

en la catequesi de l'11 de juliol de 1985: "Voler una prova científica de Déu significaria rebaixar Déu al rang dels éssers del nostre món i, per tant, equivocar-se ja metodològicament sobre el que Déu és... Però el científic, que té una intel·ligència que no té pas el seu objecte limitat a les coses sensibles, pot descobrir en el món raons per afirmar que hi ha un Ésser que el supera".

Confirmant aquestes paraules de Joan Pau II, Einstein, un dels científics més sobresortints de la nostra època, veiem que creia en un Creador. És cert que no va passar d'aquí; no arribà a entendre que Déu fos un Pare, però més d'una vegada féu notar que en l'ordre del món es veu l'acció d'una Intel·ligència superior que tot ho disposa. "Déu no juga als daus" repetí moltes vegades per a indicar que no creia en la indeterminació de la mecànica quàntica. I un altre físic eminent que mostra una mentalitat semblant a la d'Einstein és el que fa poc va ser notícia entre nosaltres quan vingué a presentar el seu llibre "Història del temps".

Va néixer el 8 de gener de 1942 a Oxford d'una família culta. El

seu pare era biòleg i volia que el seu fill estudiés medicina, però ell es decantà cap a les matemàtiques i la física. I de física es va matricular el 1959 al col·legi universitari d'Oxford. Cal dir, però, que sense massa interès. Ell mateix explica més tard que va fer bastant el mandra, "durant tres anys només vaig treballar una mitjana d'hora diària" ens diu. Però la cosa després canvià: Quan en acabat d'aquells tres anys es matriculà a Cambridge en el programa per a graduats en ordre a fer la tesi doctoral, ja havia notat que li costaven certs moviments, com ara cordar-se la sabata. Es féu visitar i els metges diagnosticaren la incurable malaltia de Lou Gehrig, esclerosi lateral amiotròfica (ALS amb les sigles angleses) i que només li restaven uns dos anys de vida. Això el submergí en una gran depressió. No havia estat educat en la religió i no veia cap sortida a la seva vida. Fins i tot es lliurà a la beguda. Però (Providència!) dos fets li feren orientar d'una altra manera l'existència: conèixer una noia, Jane Wilde, estudiant d'idiomes (ara és professora d'espangol), "una noia excepcional que em va retornar les ganes de viure" ens diu ell, i el contacte amb Roger Penrose, autor d'un treball sobre "forats negres" (estrelles col·lapsades gravitacionalment). A més la malaltia no progressava tan de pressa com havien pronosticat els doctors. I pensà de casar-se; però com que per a fer-ho havia de trobar feina i no en trobava si no tenia el doctorat, "em vaig posar a treballar de valent per primera vegada en la vida" diu. I amb la col·laboració de Penrose va compondre una magnífica

tesi doctoral. Poc després obtenia una beca d'investigador.

Va poder casar-se el 1965 amb Jane, de la qual ha tingut tres fills, Robert (1967), Lucy (1970) i Timothy (1979). I aquella pràctica de treball que va adquirir per a fer la tesi ja no l'ha perduda més. Els estudis científics que ha publicat el situen a l'altura d'Einstein. La seva especialitat: la física dels forats negres. La gran descoberta, diu, va ser el 1974: "Els forats negres no són completament negres i se'n poden escapar partícules i radiació; emeten com si fossin cossos calents". Tot això és teoria, és clar, perquè encara no s'ha pogut demostrar que existeixin aquests astres. El mateix Hawking té feta una juguesca amb un amic a favor de la no demostració de la seva existència.

Obtingué la càtedra Lucasiana de Cambridge, la que havia ocupat Newton, i moltes distincions i medalles que no és ara el cas d'enumerar. La malaltia ha seguit avançant però ell no s'ha rendit. La seva dèria actual és "arribar a comprendre l'univers, el perquè existeix i com és".

El llibre "Història del Temps"

Aquest llibre que va venir a presentar en les seves versions catalana i castellana a casa nostra el 24 d'octubre passat és un llibre de divulgació. Quan el traductor català, David Jou, anà a entrevistar-lo al seu despatx de Cambridge pocs dies abans de venir ell a Barcelona li digué: "El vaig començar a escriure el 1982 per a ajudar a pagar el col·legi a la meua

filla, però quan el vaig acabar ella ja havia acabat l'escola". En aquest llibre, sense fórmules matemàtiques, exposa la seva idea sobre com és el cosmos. I confessa que la cosa no està pas aclarida encara. Caldria trobar la teoria unificada de les forces existents a l'univers, resultat de comprendre la mecànica quàntica amb la relativitat einsteiniana, cosa no gens fàcil de fer. L'últim paràgraf del llibre fa així: "Si descobrim una teoria unificada completa hauria de ser, amb el temps, comprensible per a tot-hom en les seves grans línies, i no tan sols per a uns pocs científics. Aleshores tots podríem, filòsofs, científics i gent corrent, prendre part en la discussió de per què nosaltres i l'univers existim. Si en trobéssim la resposta, seria el triomf definitiu de la raó humana, perquè hauríem arribat a conèixer el pensament de Déu".

I al llarg del llibre també fa sortir Déu diverses vegades. Sembla que hi tingui una certa preocupació. Però preguntat per en David Jou contestà: "La meua posició és semblant a la d'Einstein. No crec en un Déu personal. Si es vol, podria dir que Déu és el responsable de l'existència de l'univers". Naturalment aquesta resposta ens entristeix. Admet un Creador però no un Déu Amor. Molt probablement la seva deficient formació religiosa no li permet veure ara la seva equivocació. Però també podria ser que en el seu interior l'interrogant el preocupés més del que ell diu. Déu ho sap. Ara, el que si podem dir és que Hawking, gràcies a la ciència, ha vist que hi ha d'haver "algú" o "alguna raó" de l'existència del món. I és que fins aquí pot arribar i arriba la ciència autèntica. L'ateisme absolut toparia amb la mateixa ciència perquè mostraria que la matèria s'ha fet intel·ligentment ella sola, cosa ben absurda.

Deixem-ho aquí. No hi volem fer més consideracions. Només manifestar que al nostre interior tenim la convicció que Déu s'apiadaria d'aquest eminent científic que la terrible malaltia que pateix des de fa vint-i-cinc anys ha deixat ja del tot paralític sense ni poder pronunciar cap mot, i Hawking aconseguirà la veritat plena algun dia no llunyà.

FRANCESC NICOLAU

M.ª CARMEN CARREIRAS ANTIGUITATS

Afiliada al gremi
d'Antiquaris de Catalunya

COMPRO:

- MOBLES ANTICS
- CADIRATGE
- PISOS SENCERS PER HERÈNCIES O PARTICIONS
- PORCELLANES
- VENTALLS
- JOIES
- JOGUINES
- NINES DE PORCELLANA, ETC.
- ROBA BLANCA I MANTONS DE MANILA
- PINTURES I DIBUIXOS
- BIBLIOTEQUES SENCERES
- LLIBRES ANTICS
- GRAVATS
- MAPES I CARTELLS

c/. de la Palla, 5. Tel. 318 94 26 - 230 19 71. 08002 Barcelona

cançons per al poble

- Cançoner d'excursió, núm. 4 de la col·lecció "cançons per al poble".
- Cassette (NOVETAT) amb 16 cançons com: L'hora dels adéus, La vall del riu vermell, La muntanya venerada, Visca la ciutat del foc, etc.
- És un bon regal!

joan tocabens

EL CASTELL DE L'ESPARVER

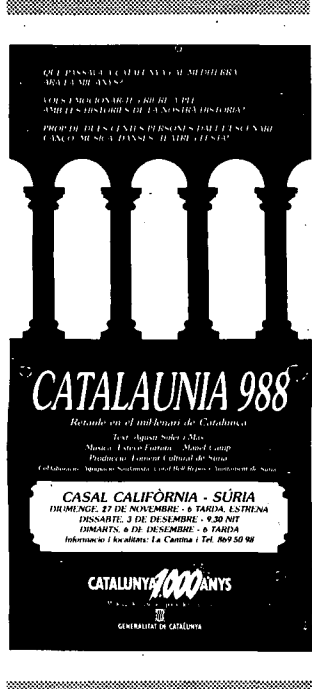
Ja ha arribat l'hora, afortunadament, que la literatura catalana no és produïda únicament a Barcelona. Durant molt de temps, tan sols es feia i desfeia prop de les rambles barcelonines. Tan sols com a excepció s'admetia alguna literatura rural o mallorquina. Però el gros de la producció i sobretot el "chic" és feia a Barcelona. Ara en canvi, lentament, hom s'adona que la literatura valenciana és determinant com ja ho havia estat

Tres representacions a Sùria

Retaule en el Mil·lenari de Catalunya

Prop de dues-centes persones van estrenar el diumenge 27 al Casal Califòrnia de Sùria (Bages) un interessant espectacle de cançó, danses, teatre i festes sobre un text d'Agustí Soler i Mas i música d'Esteve Fortuny i Manuel Camp titlada: "Catalaunia 988". Col·laboraren en l'espectacle l'Agrupació sardanista, i la Coral Bell Repòs.

L'espectacle es repetirà el dissabte 3 de desembre a la nit i el dimarts 6 de desembre a la tarda.

Un Robinson Crusoe voluntari enmig dels Pirineus (1)

en altres èpoques de la nostra història. Però també cal tenir present Perpinyà.

I de la capital de la Catalunya Nord ens arriba una excel·lent novel·la d'un professor de l'Escola de Mestres de Perpinyà ja consagrat com a novel·lista i poeta, a més d'haver publicat material de renovació escolar.

En aquesta obra ens descriu un intel·lectual, compromès amb el país i de la vida matrimonial fracassada, que decideix abandonar-ho tot per anar a fer de Robinson Crusoe a les ruïnes d'una fortificació, a la ratlla de la frontera franco-espanyola. Aquesta frontera, com totes, és lloc de contrabandistes. En la novel·la es trafica amb emigrants africans que es busquen el pa als països rics del centre i nord d'Europa i als quals s'espren escandalosament. El voluntariament solitari descobrirà que no ho és tan... És més, ell intentarà obli-

dar o ignorar els qui també fan servir el vell castell per a finalitats més innobles.

Tot això és descrit amb un llenguatge poètic i que demostra que hi ha un bon coneixedor de la natura. Per exemple: "La tardor avançava teinyint de sang els erables i els cirerers bords, daurant els freixes i els polls, desfullant els raigs i donant a la terra un olor capítos de bolet tendre".

El text està escrit en un magnífic català, però els diàlegs, reals o en la imaginació del protagonista, estan plens de gal·licismes, o més ben dit de l'adaptació de paraules franceses a la llengua que es parla —els qui encara parlen català— a Perpinyà, a Ceret, a Prada o a qualsevol poble del actual Departament dels Pirineus Orientals. A vegades s'arriba a una senzilla transcripció fonètica.

Insisteixo en l'interès que té per a la gent del sud conèixer la novel·lística que s'escriu més amunt de la serralada pirinenca i sobretot un text com aquest tan dinàmic i ple de fets reals o imaginaris —que hi són abundosos—. Sobre tot perquè Joan Tocabens fa que el protagonista, sovint als núvols, i que es creu capaç d'estar en un ambient perfecte i a la seva mida, torni a la realitat. La darrera mostra és tan actual com unes excavacions arqueològiques d'estiu amb joves investigadors i en franca cooperació científica. Tant la petita mostra de la vida a la plana rossellonesa com la ja més extensa de les muntanyes del Vallespir són captivadores i atrauran a molts joves que sovint buscant emocions en ambients exòtics i que Tocabens ens els ofereix ben a prop nostre, en unes muntanyes que encara no ens són prou conegudes, així com la seva fauna i flora.

FERRAN CAMPS

(1) "El castell de l'esperver" Joan Tocabens. Editorial Llibres del Trabucaire. Perpinyà 1988.

Una completíssima història de Montserrat (1)

El pare Albareda ha estat un dels grans savis de Catalunya, amb reconegut prestigi fora del país. A més de moltes obres d'investigació també en féu de divulgació. Vet ací la més característica: la història de Montserrat i que ja en la seva vida tingué un notable èxit puix que se'n feren sis edicions, en cadascuna de les quals calgué afegir allò "d'amplada i millorada". Després n'aparegué una altra i també esgotada. Ara apareix aquesta en una versió de butxaca amb una lletra atapeïda i petita —cosa que possiblement és l'únic defecte que té—. El pare Albareda va néixer a Barcelona en el barri de Sant Pere de les Puelles, antic monestir benet, i fou un dels molts erudits monjos del monestir de Santa Maria de Montserrat. S'ocupà de la biblioteca en els anys de gran reconstrucció fins a fer-ne la més important de les privades, de Catalunya. El seu prestigi féu que fos reclamat per dirigir una de les més grans del món: la Vaticana. Va ser nomenat Abat titular de Ripoll, i l'any 1962 el papa Joan XXIII el creà cardenal. A la seva mort, l'estiu de 1966, li foren retuts uns solemnis funerals a la catedral de Barcelona i les seves restes mortals foren dipositades a la cripta de la basílica montserratina.

Sembla que d'ençà de la caiguda de l'imperi romà d'occident s'havien establert ermitans a la muntanya de Montserrat i més o menys subsistiren fins l'any mil en què foren motiu de discussió entre dos monestirs: Santa Cecília i Ripoll. L'abat Oliba, a qui el cardenal Albareda qualifica d'"Educador i patriarca espiritual de la Catalunya Vella" fou de fet i dret el fundador del cenobi montserratí. Aviat la comunitat que depenia de Ripoll va aconseguir la propietat de la muntanya, en concret d'ençà del 7 de gener de 1090. El priorat durà fins el 1409 amb una constant prosperitat poques vegades enterbolida. Les peregrinacions foren constants tant de catalans com de forasters. Els nostres comtes-reis hi sovintejaren i foren assidus a oferir ofrenes a Madona així com feien tants i tants fidels. Fins i tot algunes famílies poderoses es donaren el luxe pietós de tenir un prevere al monestir que celebrés quotidianament la missa per elles i els encomanessin constantment a la Mare de Déu. Igualment féu el rei de Castella, Alfons el Savi. L'esplendor de Montserrat era paral·lela amb la davallada de la casa-mare de Ripoll, i aviat volgueren emancipar-se. El priorat de Bernat Salvador, monjo del monestir occità de la Grassa, fou un pas endavant. Però també hi hagueren passos endarrera, però sempre menors. Destaquem que el prior Jaume de Vivers, tot i ser abat de Ripoll continuà vivint a la Santa muntanya i aconseguí la compra de quasi tots els castells i terres que l'envoltaven fins al punt que el monestir es convertí en un potent castell feudal.

L'abadiat independent, però, durà poc, perquè durant el regnat dels Reis Catòlics, Montserrat fou forçat a integrar-se a la Congregació de Valladolid. El 28 de juny de 1493 prengueren possessió de Montserrat catorze monjos del monestir de Sant Benet de Valladolid. Fins i tot reduïren l'abadiat a priorat, encara que això s'esmena aviat. Durant tres segles foren freqüents els conflictes entre els monjos castellans i els catalans. Amb tot, la vida monàstica no decaigué ans al contrari. Es bastí la nova església i durant el segle divuit hi hagueren destacats músics, així com notables escriptors. A més, el santuari s'enriquí d'un bé de Déu de tresors, fruits de la devoció immensa que hom tenia per la Moreneta.

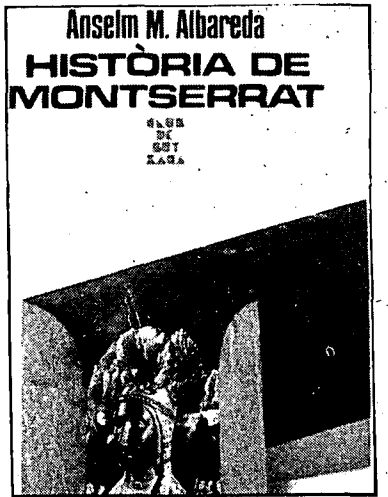
Però tot això quedà destruït arran de la Guerra de la Independència quan la Junta Superior del Principat, amb un criteri estratègic totalment equivocac, decidí convertir en "Plaza de Armas" el monestir. A més de no servir per res perquè els francesos s'empararen del lloc en tres hores, produí uns resultats funestíssims puix que fou cremat i alguns monjos i escolans assassinats. Totes les riqueses materials i espirituals que els devots havien anat apilant durant segles desaparegueren en pocs dies, excepció feta de la imatge de la Mare de Déu que havia estat traslladada a Barcelona, on resta anys.

La reconstrucció de Montserrat fou lenta i difícil. Amb tot, el millor de tots els monestirs masculins del Principat, i la devoció mariana aconseguiren que aviat es refés espiritualment i materialment. Fins i tot podríem dir que encara amb major esplendor, i adquirint un renom internacional com cap. Passada la guerra de 1936-39, durant la qual el Govern de la Generalitat salvà el recinte, Montserrat ja és definitivament un símbol per als catalans i per Catalunya.

El volum es completa amb una anàlisi dels diferents habitants de la muntanya; i que el cardenal Albareda els titula "els custidis del santuari": monjos, ermitans, donats, escolans, preveres i servents. Actualment bona part d'aquests ja no existeixen, però el seu record és prou viu i actualment algunes figures tornen a ressorgir i a completar la tasca de monjos i escolans.

FERRAN CAMPS

(1) "Història de Montserrat" Anselm M. Albareda. Club de butxaca nº 58 Publicacions de l'Abadia de Montserrat. Barcelona 1988.

RACÓ DEL LLENGUATGE

Parlem de l'article (2)

En català hi ha un article molt característic que no el trobem a cap més llengua i l'ús del qual és acceptat amb naturalitat a tots els nivells de llenguatge. És l'article personal, el que acompanya els noms propis de persona. Avui només ens en resta la forma masculina, i encara la reservem per als noms començats en consonant: en Jordi, en Miquel, en Ramon, en Camps, en Roure, en Saltor. La forma femenina na és usada correntment a Mallorca, però entre nosaltres ha caigut en desús. Resultaria afectat dir o escriure na Maria, na Rosa o na Carme. Per als noms començats en vocal ens servim de l'article definit, que, lògicament, s'apostrofa: l'Àngel, l'Esteve, l'Arimany, l'Obiols. Per als noms femenins sempre la forma la, apostrofant-la quan s'escaigui.

Dins els parlars dialectals catalans observem unes formes per a l'article diferents de les nostres del català central. Una d'elles és l'article salat, una deixalla del llatí que prové dels

ALBERT PERA

mots "ipse", "ipsa", convertits ara en es i sa, es (o ets davant de vocal) i ses. Es gall, sa butaca, es germans, ets ossos, ses taules. Aquest parlar s'estén per les localitats costaneres de la Costa Brava, si bé en franca regressió, i amb molta més força a les illes Balears. Se suposa que en els orígens del català aquesta mena d'articles era d'ús general. Sembla avalar a aquesta teoria el fet d'haver quedat fixats en nombrosos topònims els articles salats, arreu de Catalunya. Palau-saverdera, Palau-sator i Sant Climent Sescebes a l'Empordà. Sant Jordi Desvalls al Gironès. Sant Hilari Sacalm a la Selva. Sant Quirze Safaja, Sant Llorenç Savall i Vilalba Saserra al Vallès. Sant Esteve Sesrovires, i Sant Joan Despi i Sant Just Desvern al Baix Llobregat. Sant Feliu Saserra al Bages. Sant Martí Sesequeioles i Sant Pere Sallavina a l'Anoia. Sant Cugat Sesarri-

gues i Sant Martí Sarroca al Penedès. Sarroca de Bellera al Pallars Jussà. Sarroca de Segre al Segrià. Per dir-ne només alguns dels principals.

Una altra forma diferent és l'article lo, que antigament era d'ús normal. Aquesta forma cal rebutjar-la decididament quan és corresponent de l'article neutre castellà lo, però és legítim el seu ús en els parlars dialectals del català occidental: agafa lo cotxe, dóna'm lo llibre.

El que no s'ha de fer mai és emprar la forma el per al masculí i la forma lo per al neutre dins un mateix parlar.

PERLES ORTOGRÀFIQUES

Del fragment de carta de la setmana passada: 1.ª autoservei i no auto-servei. 2.ª convidar-lo i no convidar-l'ho. 3.ª que en descobreixi en lloc de a que en descobreixi. 4.ª els avantatges, no els seus avantatges. 5.ª targeta en lloc de tarja. 6.ª per la qual li adjuntem i no per la qual li adjuntem.

LLANES ARDILLA

Orientació de punt. Jerseis d'encàrrec. Teixits de batista brodada i organdi.

Diputació, 405, entre Nàpols i Sicília. Tel.: 232 65 15 - 08013 BARCELONA

LA SARDANA I LA DANSA

JOSEP VENTURA

CALENDARI D'APLECS A LES COMARQUES DE GIRONA per l'any 1989

Març	12 Celrà 19 Flaçà 26 Calonge
Abril	2 Besalú 9 Breda 16 Sils 23 Santa Coloma de Farners 30 L'Escala
Maig	1 Platja d'Aro 7 Lloret de Mar 14 Caldes de Malavella 21 Figueres 28 Sant Feliu de Guíxols
Juny	3 Girona 4 Cadaqués 11 La Bisbal 18 Anglès 24 Roses 25 Torroella de Montgrí
Juliol	2 Banyoles 9 Olot 16 Ripoll 23 Palamós 30 Llançà
Agost	6 Ribes de Freser 13 Portbou 27 Peralada
Setembre	3 Castelló d'Empúries 23 Colera

Octubre 1 Malgrat de Mar
8 Tossa de Mar

CONCURS FOTOGRÀFIC.— L'Agrupació Cultural Sardanista Flor de Fajol, d'Olot, convoca el seu XII Concurs fotogràfic i V Premi d'Honor "Flor de Fajol", que es regirà amb les següents bases:

- 1.- Podran participar-hi tots els afeccionats i professionals de la fotografia.
- 2.- TEMA: Sardana, folklore, costums i tradicions d'arreu del món.
- 3.- OBRES: En blanc i negre, amb un màxim de tres no premiades en aquest o en d'altres concursos. S'admeten la totalitat de tècniques fotogràfiques.
- 4.- MIDES I PRESENTACIÓ: Imatge fotogràfica mínima, 18 x 24, i obligatòriament muntada i reforçada a 30 x 40 cms. Darrera de cada obra s'ha de fer constar el títol, l'adreça completa de l'autor, telèfon i societat fotogràfica si és que hi pertany.
- 5.- Drets d'inscripció, gratuïts.
- 6.- JURAT QUALIFICADOR: Estarà compost per persones competents en l'àmbit fotogràfic. El veredicteserà inapel·lable.
- 7.- Les obres seran trameses a Associació Cultural Sardanista "Flor de Fajol", Narcís Ferrer i Costa. Plaça de Mora, 6, OLOT, Girona.
- 8.- Cada concursant sols po-

drà optar a un premi. Les obres premiades restaran propietat de l'Organització, la qual se'n reserva el dret de reproducció.

- 9.- Es procurarà la bona conservació de les fotografies, refusant, però, tota responsabilitat en el cas de qualsevol desperfecte.
- 10.- S'editarà un catàleg que serà enviat a tots els participants.

CALENDARI DEL CERTAMEN:

Darrer dia d'admissió: 27 de gener de 1989.
Veredictes: El 29 de gener de 1989.
Inauguració de l'exposició al públic: El dia 30 de gener de 1989, al Centre Excursionista d'Olot.
Cloenda: El dia 15 de febrer.

PREMIS:

PREMI D'HONOR: Trofeu Flor de Fajol i 18.000 ptes.
Primer premi: Trofeu i 6.000 ptes.
Segon premi: Trofeu i 4.000 ptes.
Tercer premi: Trofeu.
Quart premi: Trofeu.
Premi especial "Mainada" a la millor fotografia de tema sardanista: Trofeu i 5.000 ptes.
Premi especial "Esclat Olotí" a la millor fotografia de tema folklore català: Trofeu i 5.000 ptes.

RIALLES de Catalunya

DISSABTE, 3

• MANRESA
Sala Ciutat, 17.30 hores
Teatre: TEATRE MÒBIL
Obra: ECOSCLAT.

DIUMENGE, 4

• BADALONA
Centre Parroquial Sant Josep, 18 hores
Teatre de titelles: L'ÀVIA PEPA
Espectacle: ESTERNUTS.
• MATADEPERA
Casal Cultural, 18 hores
Cinema: La pel·lícula australiana LES AVENTURES DE TOBY NELSON.

• MOLINS DE REI
Foment Cultural i Artístic, 17.30 hores
Teatre: EL TALLERET DE SALT
Obra: EL METGE PER FORÇA.
Actes d'homenatge a Margarida Xirgu.

• MOLLERUSA
L'amistat, 16.30 hores

Pallassos: FIL I DIDAL.
Espectacle: MÀGIC CLOWN.

• SALT
Ateneu Saltenc de Can Panxut, 11.30 hores
Teatre de titelles: FOC FOLLET I L'ESPIADIMONIS
Espectacle: LES AVENTURES DEL SR. CORDILLS.

• TÀRREGA
Ateneu, 17 hores
Teatre: JOVENTUT DE LA FARÀNDULA
Obra: LA VENTAFocs.

• TERRASSA
Centre Cultural C.E.T., 12 hores
Cinema: La pel·lícula belga LA FLAUTA DELS SIS BARRUFETS.

DIUMARTS, 6

• MALGRAT DE MAR
Teatre de titelles: TITELLES NAIP
Obra: EL CANIGÓ.

NOVETAT

- Cançons per ajudar a cantar a l'església. (Temps d'Advent, temps de Nadal, etc.) (Útils en altres ocasions).
- També fan de bon escoltar a casa.
- (Cançoners i cassette).

GERMANOR AMB ELS NOSTRES MISSIONERS

Ja són més de 400 les missioneres i missioners que reben Catalunya Cristiana gràcies a les persones que "apadrinen" la seva subscripció.

La nostra fita és que tots els més de 1.500 missioners i missioneres de les diòcesis catalanes puguin rebre el setmanari. La comunicació amoroseix la solitud i dona el confort de la comunió fraternal.

Cada setmana en publiquem una relació. ¡Sigueu "padrins" d'aquests germans i germanes nostres!

MISSIONERS QUE ESPEREN PADRÍ:

M. CARME HERRER COMBONI SISTERS P.O. BOX 67 WAU SUDAN	11.280.- Ptes.
MONTERRAT VERGES BONG YANG RI 252-1 KANG WON DO 230-20 COREA DEL SUR	11.280.- Ptes.
M. DOLORS RODRIGUEZ ST. RAPHAEL'S RAILWAY ROAD. FAISALABAD LYALLPUR PAKISTAN	11.280.- Ptes.
JOAN ESCOLA EGLISE DE LA SAINTE FAMILLE 22, RUE AHMED ONSI HELOUAN EGIPTE	14.080.- Ptes.

Butlleta de subscripció

Nom i cognoms
Direcció Tel:
Població D.P. Província

subscriu a "CATALUNYA CRISTIANA" el missioner.....
(nom i cognoms)

L'import el faré efectiu mitjançant:
☐ taló que adjunto
☐ gir postal
☐ domiciliació segons l'adjunta autorització

Domiciliació: Banc/Caixa
Sucursal nº
Nº compte corrent
Població Província

Prego al Banc/Caixa que consideri aquesta butlleta com la meva autorització per aquest pagament.

Població: Data:
Signatura:

"CATALUNYA CRISTIANA", c/. València, 244, 2on. 08007 Barcelona - Tel.: 215 27 39

MODA

Les dones Saint Laurent

Tons mats i transparents formen el maquillatge ideal per aquesta tardor-hivern '88/89.

Roba de llana color groc per a aquesta jaqueta amb ornament de solapes i repunts dobles. Coll, canesú i punys negres.

Saint Laurent rive gauche, va presentar la seva nova col·lecció de moda exterior femenina corresponent a aquesta temporada tardor-hivern '88/89. Col·lecció d'infinites possibilitats, el gran èxit de la qual radica en la presència del disseny, ja que les tendències que llença es basen preferentment en el més avançat i en la imaginació per la gosadia d'uns detalls en els quals coexisteixen els estils agosarats juntament amb els elegants.

Colors lluminosos, presència del negre i boniques combinacions de tons enconstrats. Faldilles per sobre el genoll, conjuguen la perfecció amb les línies ajustades i els escots de diversos talls. Mànigues muntades, espatlles lleugerament marcades i gèneres nobles cent per cent, foren tots els exponents clau d'aquesta col·lecció plena de bon gust, que ens defineix a una dona extremadament bella, autènticament elegant.

Sèrum Vitalisant

La firma Yves Saint Laurent va reunir la premsa especialitzada per a la presentació d'un nou reactiuador cel·lular dins la moderna cosmetologia, les propietats hidratants i estructurants de les quals aporten a la pell un aire de joventut i lluminositat d'efectes molt eficaços basats en el Sèrum Vitalisant.

Aquest nou producte s'utilitza segons les necessitats de la pell en dos ritmes: en tractament de quinze dies o puntualment cada vegada que la pell presenta signes de cansament. Una prèvia demostració corroborà les excel·lents propietats d'aquest nou producte de bellesa presentat per aquesta acreditada firma de cosmetologia.

Maquillatge tardor-hivern '88/89

Els nous ingredients que formen el nou maquillatge femení per aquest hivern '88/89 creat per la firma Yves Saint Laurent, es basa en colors intemporals dins els tons més actuals. Matèries mats, suaus i transparents que es basen en una sensibilitat d'harmonies que es desenvolupen entre la intensitat i la discreció.

Abric de llana pel·l de camell, amb cinturó cenyint la cintura. Coll, punys i acabats en pell de pell llarg de tons grisos.

Una pell molt poc acolorida que aporta a la cara una aparença sedosa i mat. Un lleuger toc de color a les galtes i unes ombres als ulls que despleguen un subtil degradat que va del gris perla més suau al carbonet fins a confondre's, en l'angle extern de l'ull. Blau intens en les pestanyes i un vermell profund en els llavis amb traç precís i concret.

Un aspecte nou de dona, la imatge de la qual coordina amb els colors del vestir exterior, capaç de contrastar amb l'ambient fred dels mesos hivernals.

MARIA JOSE EJARQUE

COSTUMS I TRADICIONS

El sant de la neu

ESTEVE BUSQUETS i MOLAS

Quan arriba el dia de Sant Andreu, el refranyer es dispara amb els consonants amb "eu": "Per sant Andreu, més comenceu i mes acabeu", o "tot el dia no s'hi veu", o "si el dia s'estira, no s'hi veu", o "llarga la nit i el dia breu". I així, almenys una vintena més.

Tanmateix, no tots els refranys relacionats amb sant Andreu fan referència al temps, encara que la majoria, sí. Així en trobem de relacionats amb la matança del porc que, tradicionalment solia ser per aquests dies: "Per Sant Andreu, gras o magre el matareu", o "si tens el porc gras, ja el vendràs" i uns quants més.

També n'hi ha de referits a les feines del camp: "Per Sant Andreu, retira l'arreu de sembrar i posa't a eixarcolar", o "si no heu sembrat, sembreu", o "l'oliva al trull poseu" i una bona almosna entre els quals n'hi ha de relacionats amb el més abundós dels insectes casolans, car si "Sant Climent es menja les mosques, Sant Andreu se les acaba totes".

Tornem, però, als més coneguts sobre el temps, com el de "Per Sant Andreu, fred per tot arreu", o "si no teniu capa ja patireu", o "aigua, neu o fred molt greu"... De fet, no sols per la força del consonant, sinó perquè n'és temps, el sant es relaciona amb la neu.

A certs indrets muntanyencs hom creia que per Sant Andreu, quan es ponía el sol sortia l'estel del fred o de la neu. Hom el relacionava amb el que apareixerà; segons creença

popular, set anys abans de la fi del món. Segons aquesta fantasiosa creença, si apareix durant la canícula al costat del Sol, el món s'acabarà amb foc; si de nit al costat de la Lluna, amb fortes gelades. Amb tot, si no es veu junt a la Lluna durant l'Advent, no hi ha perill.

No és només sant Andreu com a tal qui es relaciona amb el fred i la neu. A la Garrotxa diuen que és el "Pare de la Neu", que si bé es diu Andreu, no és el sant, sinó aquell personatge, el qui regeix i dirigeix les nevades. Que, per cert, no són altra cosa que plomes d'oca. Veureu:

El dia de Sant Andreu, el "Pare de la Neu", per celebrar la seva onomàstica convida milers de personatges a un gran àpat, el principal component del qual és l'oca. A la seva cuina, les dones es passen dies i dies plomant oques i llençant les plomes espais avall, car el singular personatge viu en algun indret de l'estelada. I la gent pren per flocs de neu les plomes que han quedat glaçades.

També el refranyer parla de sant Andreu relacionant-lo amb els estels. Així, diu que "per Sant Andreu, els set frares no veureu", o "els ulls de porc, els veureu o no els veureu", o "els bordons a la serra i la neu a la terra" o "ni postos, ni per pondre no els veureu". Aquests darrers són els Bessons, o Càstor i Pòl·lux. Els altres són noms populars de l'Osca menor, o del Cenyidor d'Orió. De totes maneres no hi podria les mans al foc car molts motius o renoms varien segons la comarca.

CUINA

Conill a la cervesa

1 conill de kg. més o menys
50 gr. de llard
3 cebetes mitjanes
1/4 de litre de brou
1/4 de litre de cervesa
25 gr. mantega.

una mica de vinagre
una mica de sucre
4 llesques de pa
3 cullerades de mostassa
1 kg. de pomes

Poseu en una paella gran el llard i una mica d'oli, fregiu les tres cebes pelades i filetejades, tapeu-les perquè s'estovin sense daurar-se.

Quan comencin a daurar-se, traieu la ceba i poseu-la en una cassola de fang. Talleu i renteu el conill, tireu-hi la sal i el pebre i passeu-lo per farina. Fregiu-lo amb l'oli de la ceba fins que quedi ben daurat. Col·loqueu-lo a la cassola sobre la ceba, tireu-hi aleshores 1/4 de litre de brou i 1/4 de litre de cervesa, una cullerada de sucre, 2 cullerades de vinagre, una mica de sal, pebre i una cullerada de mostassa. Tapeu la cassola i deixeu-ho coure a foc suau, fins que el conill estigui ben tendre. Talleu una llesca de pa sense crosta en quatre trossos, unteu-los per una banda amb mostassa i poseu-los en els costats de la cassola, amb la part untada cap per avall, deixeu coure una mica més sense tapar.

Pot acompanyar-se amb compota de pomes. Compota: 3 pomes pelades tallades a trossos, poseu-les a foc molt suau tapeu-les fins que estigui com a compota, passeu-les aleshores pel minipimer i afegiu-hi 25 gr. de mantega. Serviu-la en recipient a part.

MARIA GLÒRIA MONTAÑOLA

Residència Geriàtrica Bon Viure

Estem a Horta, en una torre amb jardí, alimentació adequada, calefacció, ascensor, sala repòs, control sanitari i teràpia humana. Estadades per sempre, i per convalscentcies. Poques places. Tel. 427.44.53.

CENTRE DE RELACIÓ SOCIAL I MATRIMONIAL

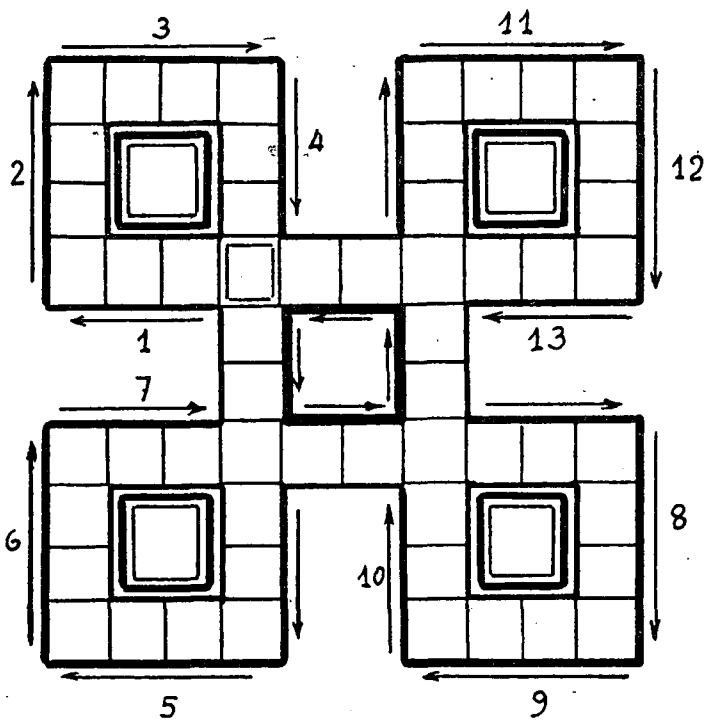
Si es troba sola o sol, cerqui la seva parella seriosament. Servei de psicologia, ordinador i vídeo, dirigit per psicòloga col·legiada.

COSM. Equador, 53, ent. 4t.
Tels. 239 12 92 - 322 31 82.
Pref. Concert entrevista.

ENCREUATS

Per ROSA COLLELL

LABERINT

Cal començar pel quadret de la part superior esquerra i, seguint sempre les fletxes, acabar en el mateix quadret.-

- 1- Antiga embarcació de càrrega d'origen holandès.-
- 2- El nostre primer pare.-
- 3- Unitat de pes emprada pels pobles antics de la Mediterrània.-
- 4- Professional que dissenya els plans per a fer un edifici i en dirigeix la construcció.-
- 5- Nom de consonant.-
- 6- Fet realitzat per l'home.-
- 7- Comprà o vendrà comptant aprofitar-se d'una especulació en el preu.-
- 8- Cosa extremament petita.-
- 9- Afectat de miopia.-
- 10- Relatiu o referent al pol·len.-
- 11- Faig rima.-
- 12- Nom de fonts que dugueren molts reis de Noruega.-
- 13- Simula qualitats que no té.

SOLUCIÓ

- 1- Urcà.-
- 2- Adam.-
- 3- Mina.-
- 4- Arquitecte.-
- 5- Essa.-
- 6- Acte.-
- 7- Especulació.-
- 8- Atom.-
- 9- Miop.-
- 10- Pol·linitfer.-
- 11- Rímo.-
- 12- Olaf.-
- 13- Hipòcrita.-

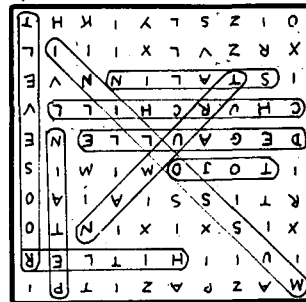
SOPA DE LLETRES

Per SNOOP

CERCAR 9 PROTAGONISTES DE LA SEGONA GUERRA MUNDIAL

Solució
DIAG. Mussolini, Truman.
VERT. Petain, Roosevelt.
HORIT. Hitler, Tojo, De Gaulle, Churchill, Stalin.

ESCACS

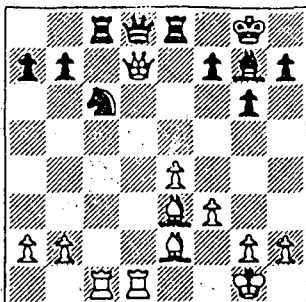
Per JAUME MORA

DIAGRAMA 250
Negres juguen i guanyen

La dama blanca s'havia cruspit quelcom indigest a la casella d7, per la qual cosa li fou passada factura.

Solució al diagrama 249

1 Tal-a7 Dc7-b6, 2 Ta7-b7. 1-0.

RESULTATS

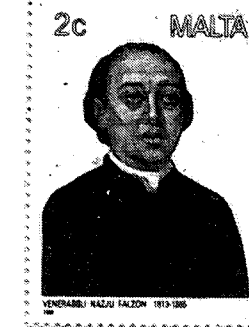
BARCELONA-MURCIA	3-1
VALENCIA-ESPAÑOL	1-1
R.MADRID-ATHLETIC	3-3
SPORTING-CADIZ	1-0
ELCHE-OVIEDO	0-1
OSASUNA-MALAGA	1-0
R.SOCIEDAD-ATLETICO	1-2
ZARAGOZA-LOGROÑES	1-1
BETIS-SEVILLA	1-3
VALLADOLID-CELTA	0-1

LA TRAVESSA

1. Elche-Oviedo	2
2. Valencia-Español	X
3. Osasuna-Málaga	1
4. Gijón-Cádiz	1
5. R.Sociedad-At.Madrid	2
6. Betis-Sevilla	2
7. R.Madrid-Ath.Bilbao	X
8. Zaragoza-Logroñes	X
9. Valladolid-Celta	2
10. Barcelona-Murcia	1
11. Coruña-Sabadell	1
12. Huelva-Salamanca	1
13. Sestao-Castilla	1
14. Jerez-D.Alcira	1
Pleno al 15 (Mollerusa-Figueras):	2

FILATELIA

Per ENRIC GRAUPERA

Futur beat maltès

Segell maltès, dedicat al Venerable Nazju Falzon (1813-1865). Als 20 anys, es graduà en dret civil i canònic. Es distingí per la seva pietat i obediència. Rebuts els Ordes Menors, no volgué per humilitat accedir al sacerdoci. Orientà la seva tasca evangèlica vers els funcionaris britànics molts dels quals es convertiren al Catolicisme. Un decret sobre la seva vida i virtuts ha estat enviat per la Congregació per les Causes dels Sants, el 23 d'octubre del 1987.

JEROGLÍFIC

Per SNOOP

CIUTAT DE CATALUNYA

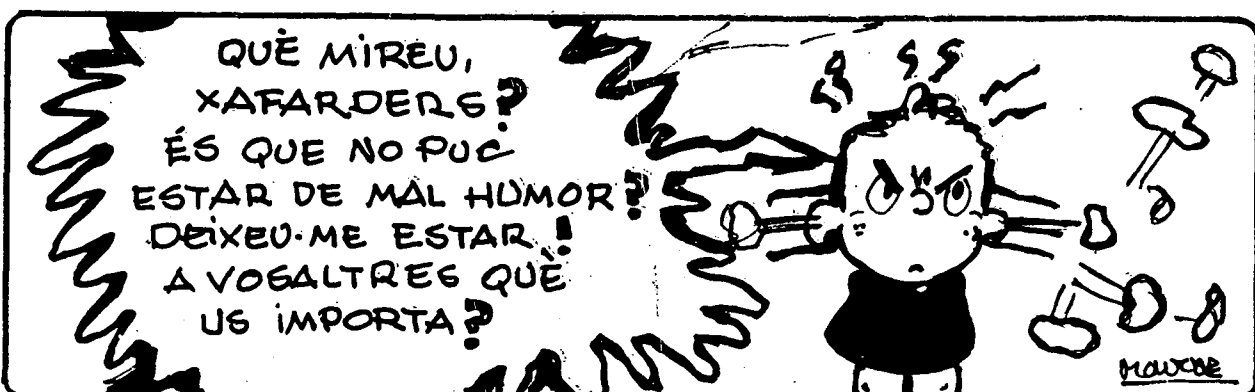
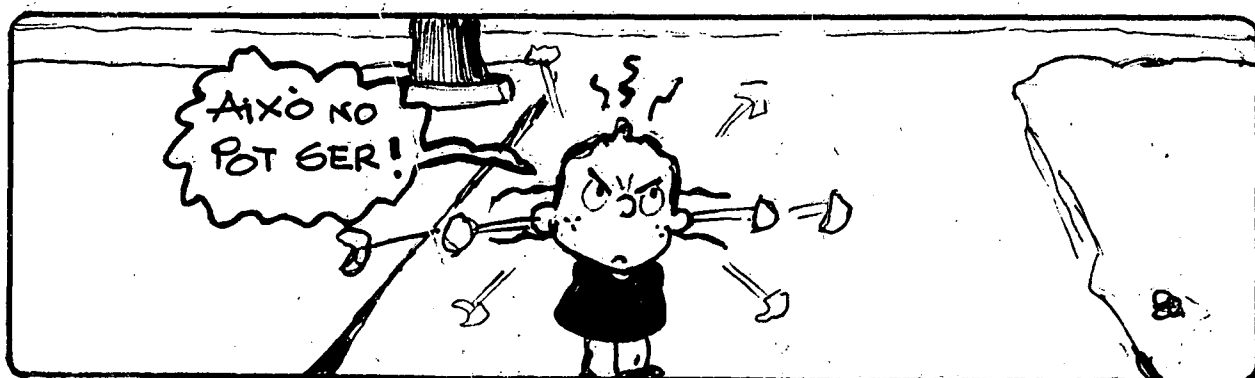
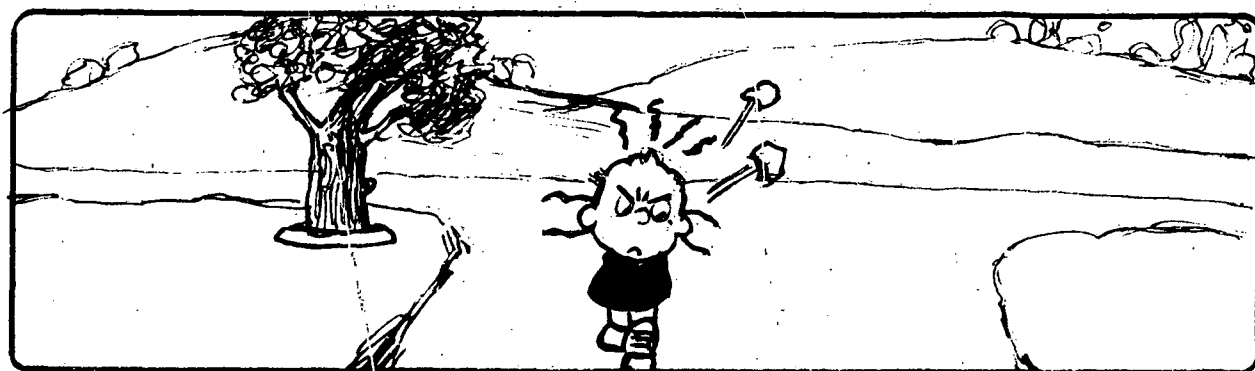
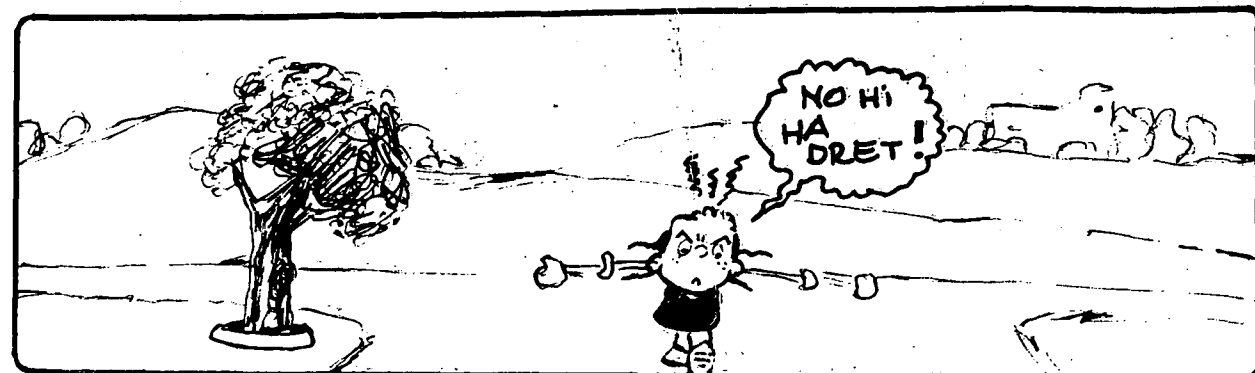
NOTA
UU

RES DE NOU

(0) RES (500) D =
DE (9) NOU

CLASIFICACIONS

1.	REAL MADRID	PJ	PTOS	12	20+8
2.	F.C. BARCELONA	PJ	PTOS	12	19+7
3.	SEVILLA	PJ	PTOS	12	16+4
4.	AT. MADRID	PJ	PTOS	12	14+2
5.	GIJON	PJ	PTOS	12	14+2
6.	CELTA	PJ	PTOS	11	14+2
7.	VALENCIA	PJ	PTOS	12	14+2
8.	OSASUNA	PJ	PTOS	12	14+2
9.	LOGROÑES	PJ	PTOS	12	13+1
10.	VALLADOLID	PJ	PTOS	12	11-1
11.	ATH. BILBAO	PJ	PTOS	12	11-1
12.	ZARAGOZA	PJ	PTOS	12	11-1
13.	MALAGA	PJ	PTOS	12	10-2
14.	REAL SOCIEDAD	PJ	PTOS	11	10
15.	OVIEDO	PJ	PTOS	12	10-2
16.	CADIZ	PJ	PTOS	12	9-3
17.	R.C.D. ESPAÑOL	PJ	PTOS	12	8-4
18.	MURCIA	PJ	PTOS	12	8-4
19.	BETIS	PJ	PTOS	12	7-5
20.	ELCHE	PJ	PTOS	12	5-7

Avet Set esllips per a nenes i nens

L'EIXERIT

SUPLEMENT INFANTIL DE "CATALUNYA CRISTIANA"

N.º 435

Històries d'Eixerits

Records al Papa!

Del 2 al 6 de desembre, molts homes i dones, nois i noies de Catalunya van en pelegrinatge a Roma. Com que jo no hi puc anar, els demano que donin "molts records al Papa", de part de tots els Eixerits i Eixerides de Catalunya.

Nosaltres l'estimem el Sant Pare. Perquè sabem que és el successor de sant Pere al capdavant de l'Església. Ja sabem que el cap de l'Església és Jesucrist, però el Papa és el signe visible d'aquesta capitania de Jesús.

I el Papa estima també els nois i les noies. Perquè com Jesús estima tothom, i perquè sap que els nois i noies d'avui, som els homes i les dones del demà.

La història del nostre poble és com un arbre gegant, de mil anys d'edat. Els cristians catalans n'han fet també mil anys de fe, perquè fins i tot des de molt abans, plens d'amor a Déu i als altres, varen pregar i treballar a casa nostra pel benestar de tothom.

Estic segur que el Papa, quan li ho recordin, en tindrà una gran alegria, bo i esperant que els homes i dones, nois i noies d'avui, ens esforcem per ser també cristians fermes.

Doneu-li records al Papa, eh!, i una abraçada ben forta. Els problemes, les guerres i les injustícies que hi ha en el món, el capliquen, l'amoïnen. Que sàpiga que tots nosaltres preguem per ell i estem amb ell. Distreieu-lo una mica explicant-li coses del nostre país, cantant cançons, aixecant castells i ballant sardanes a la plaça de Sant Pere.

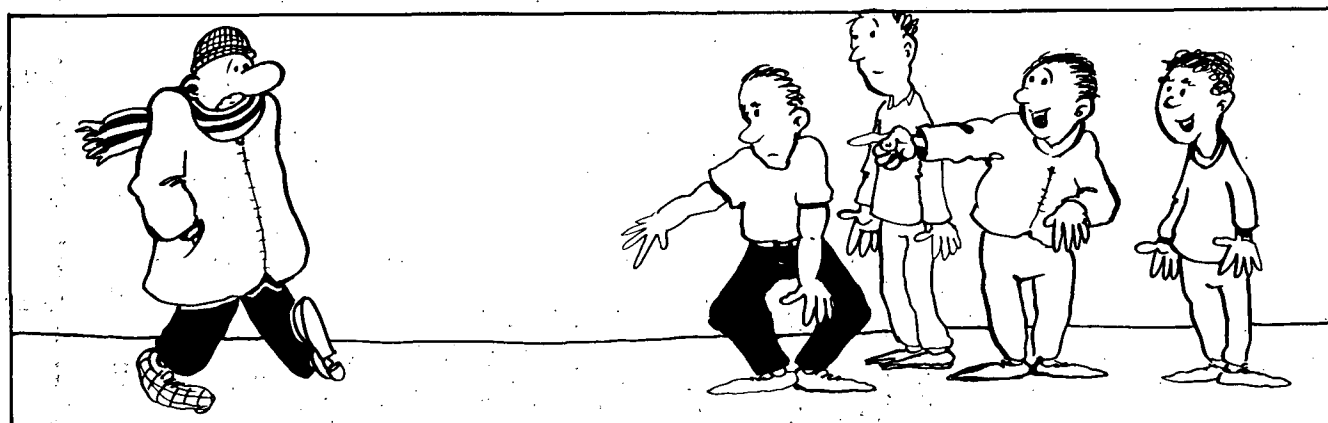
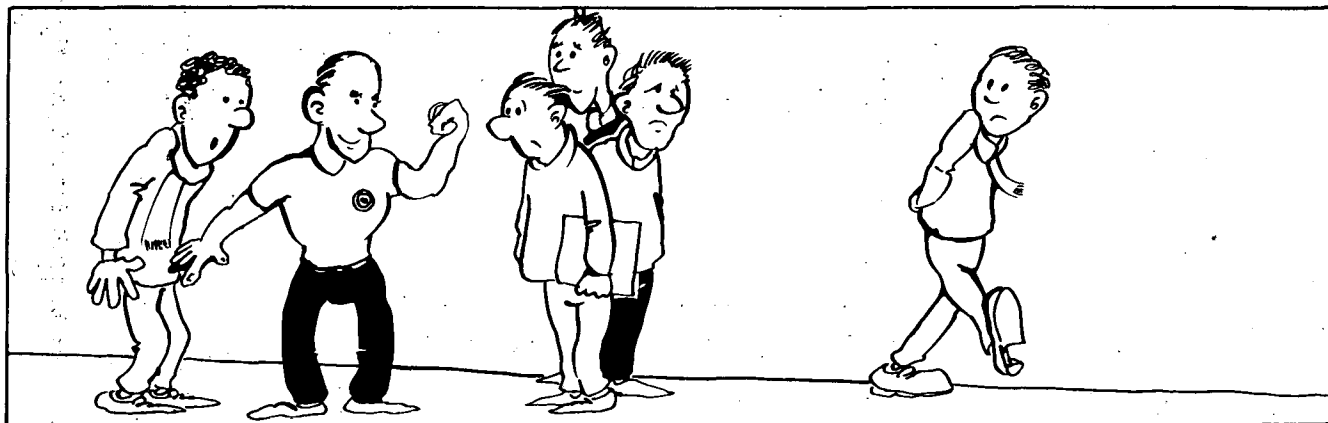
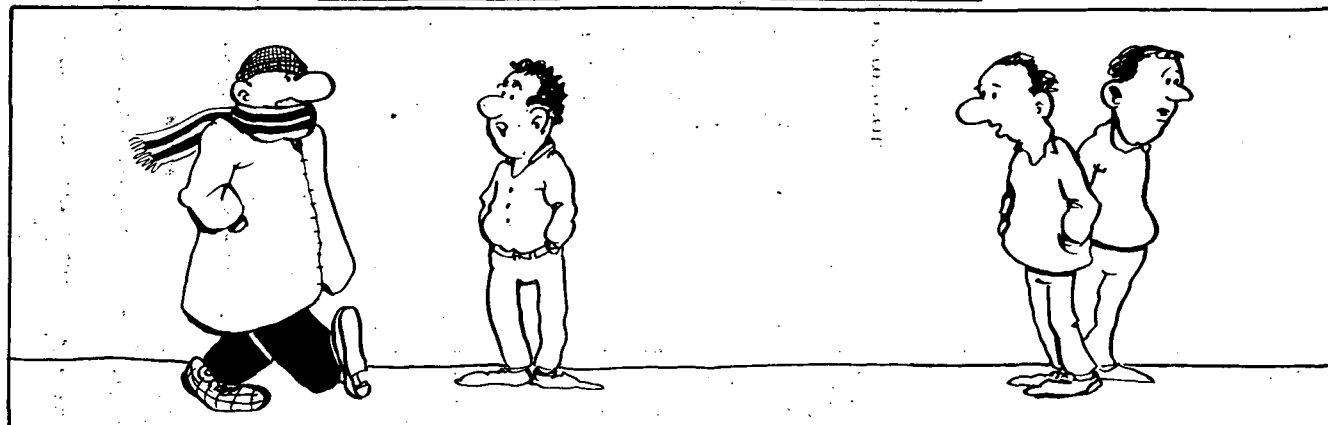
Tant de bo que tots els que pelegrineu a Roma torneu plens d'alegria, més amics de Jesús i més contents de ser cristians.

L'Eixerit

Avet Set — Avet Set —

EN BADOSA I EN BASORA

Avet Set esllips per a nenes i nens

Jesús ens parla

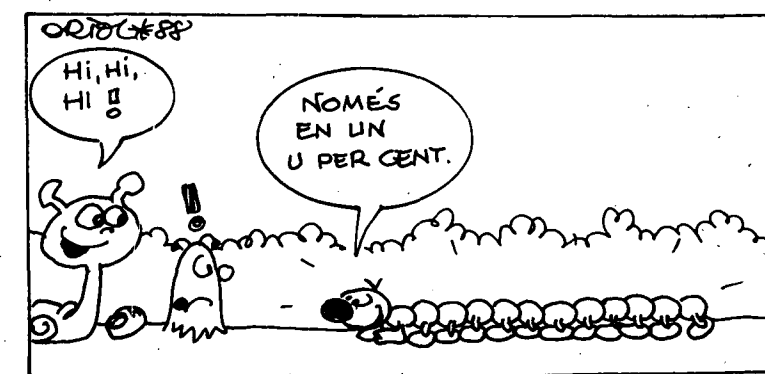
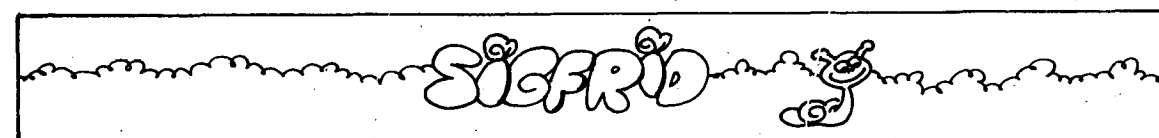
Busquem l'evangeli del diumenge: Evangeli segons sant Lluc, capítol 3, versets de l'1 al 6 (Lc 3:1-6).

Reflexionem: Els profetes són grans enviats de Déu, que en nom seu vénen a desvetllar-nos de la nostra mandra, de la nostra indiferència, del nostre egoisme. Joan rep la missió de predicar al poble d'Israel que es prepari per acollir el Messies-Salvador.

2. Allò que en el cor de la persona és sempre una nosa per acollir Déu, són els pecats. Per això Joan crida el poble a penedir-se dels seus pecats, i a significar la seva conversió amb una mena de baptisme.

3. Durant l'Advent hem d'estar atents i escoltar la veu dels profetes que ens convida a obrir camins planers i nets en el nostre interior per tal que el Senyor que ve pugui arribar i ser acollit en el més íntim del nostre jo.

El mossèn

Avet Set - Avet Set -

AGRAEIX A TOTS ELS PELEGRINS LA PROVA
DE CONFIANÇA QUE LI HAN ATORGAT

Catalunya Cristiana

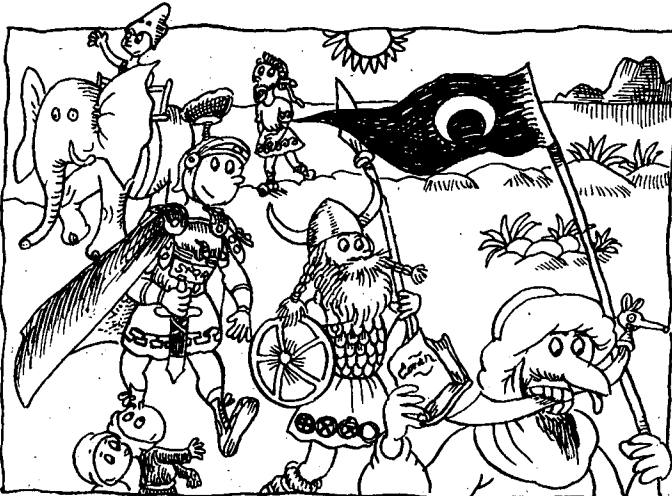
El setmanari de més difusió de Catalunya

El setmanari dels cristians de Catalunya

A DCA DEL MIL·LENARI

GENT DE COMARCA, VENIM
D'ANTIGUES TRIBUS IBÈRIQUES
I ENCARA NO HEM FET EL CÍM

PORTEM A LES NOSTRES VENES
DELS FENICIS A L'ISLAM,
SANG VIVA DE TOTES MENES

ENYOREM CASA I CONREU
ENTRE BATALLA I BATALLA,
I SEMPRE TORNEM AL FEU

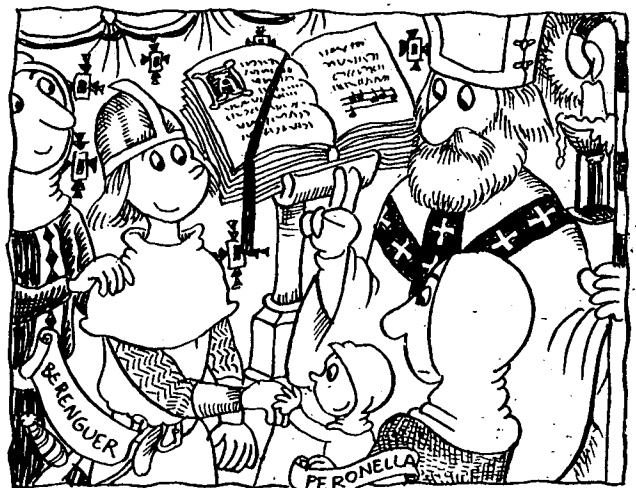
DRET ROMÀ, LLENGUA LLATINA
CONFIGUREN EL PAÍS
QUE AMBA FE DE CRIST S'ALZINA

TOT CANTANT GREGORIA
QUE RESSONA PELS BELLS CLAUSTRES,
EL MONJO PLANTA EL VINYAR

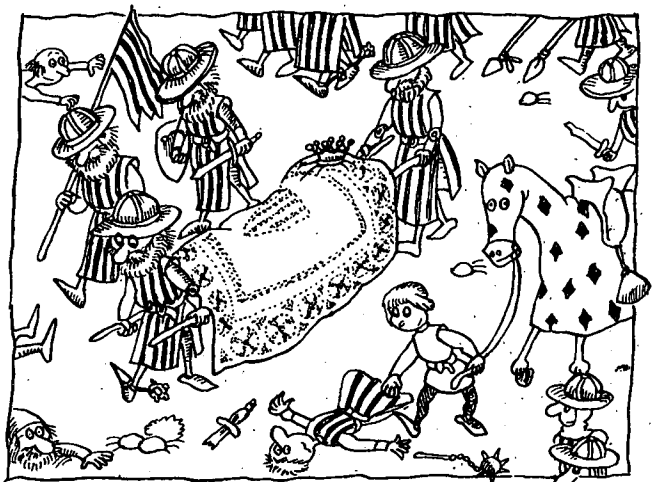
LLIURAT DEL SENYOR CALTA,
EL CONTE BORRELL II
TANBÉ DEL REI FRANC ES RIFA

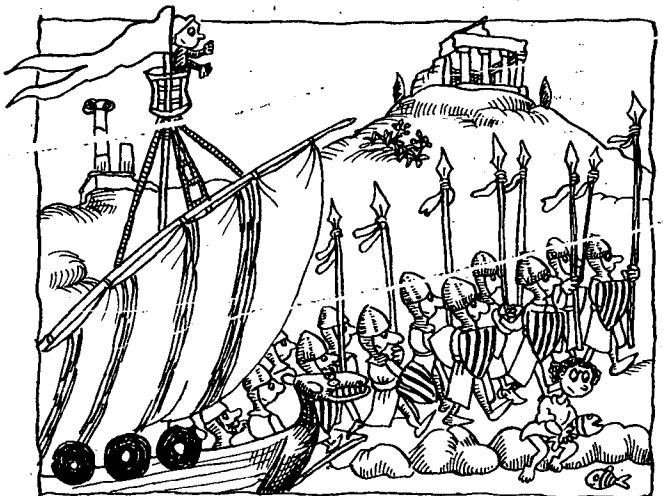
BERENGUER IV SENSE POR
ES CASA AMB LA PERONELLA
I ES FA REI DE L'ARAGÓ

BELL I EXTENS PAÍS QUE T'ALCES
DE FRAGA FINS A MAÓ
I DE GUARDAMAR A SALSES

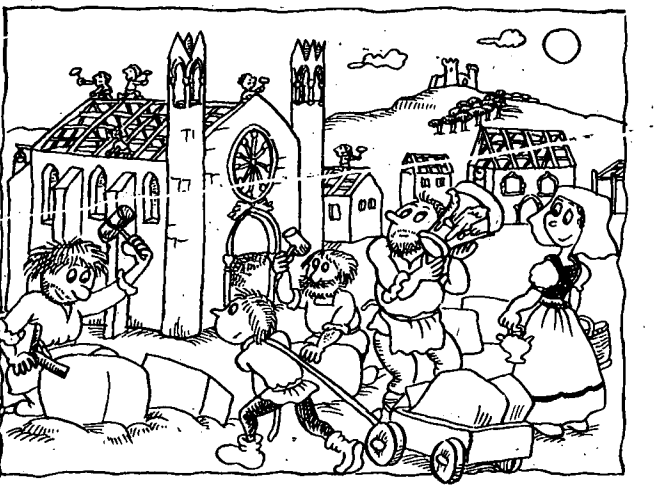
QUAN PERE MOR A MURET
PERDIEM EL SUD DE FRANÇA
I EL PAÍS ES TORNA ESTRET

ENS LLANCEM AMB TANTA FÚRIA
A LA CONQUESTA DEL MAR
QUE ENS SALVA ROGER DE LLÚRIA

I JAUME EL CONQUERIDOR
FINS A MALLORCA I VALÈNCIA
EIXAMPLAVA L'HORITZÓ

BASTIEM CARRERS I PLACES
I PALAUS I CATEDRALS
AMB BON ART I BONES TRACES

DE CATALUNYA

TEXT: DE CLIMENT FORNER
NINOTS DE *Pòrtim*
EDITA CATALUNYA CRISTIANA
PROMOU: MN. BALLARIN I GEN
DEDICAT A BLANCA CIURANA

QUAN MORÍ MARTÍ L'HUMÀ
TOT EL POBLE AMB BERNAT METGE
DEIXAVA DE SOMNIAR

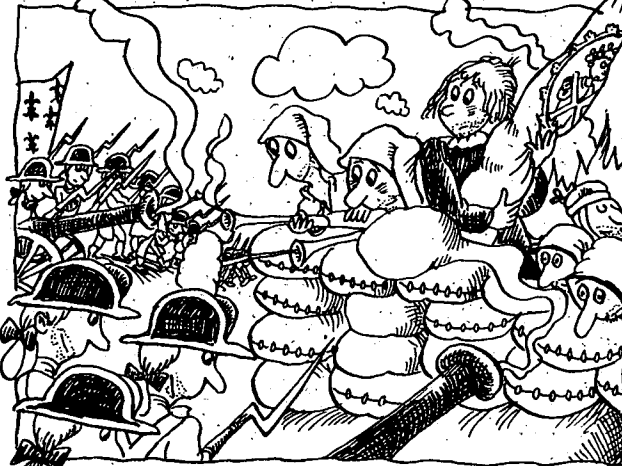
I ENS EN FAREM JA L'ESTELLA
QUAN CAUREM PER SEMPRE MÉS
SOTA EL DOGALL DE CASTELLA

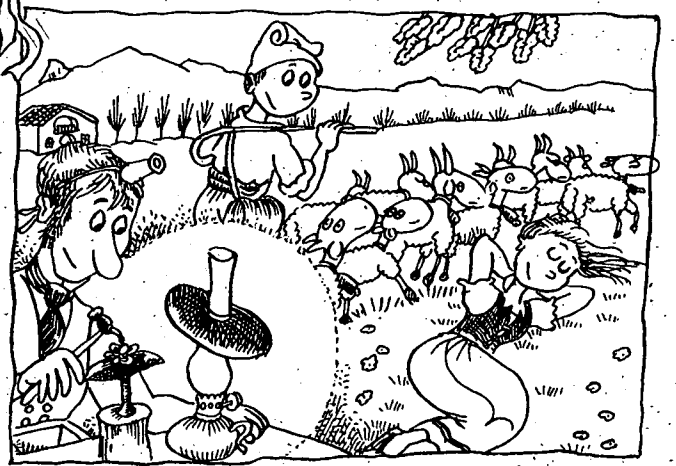
SOM UN POBLE DECADENT:
NO HI VALEN CRITS DE REMENSES
NI ELS SEGADORS COMBATENT

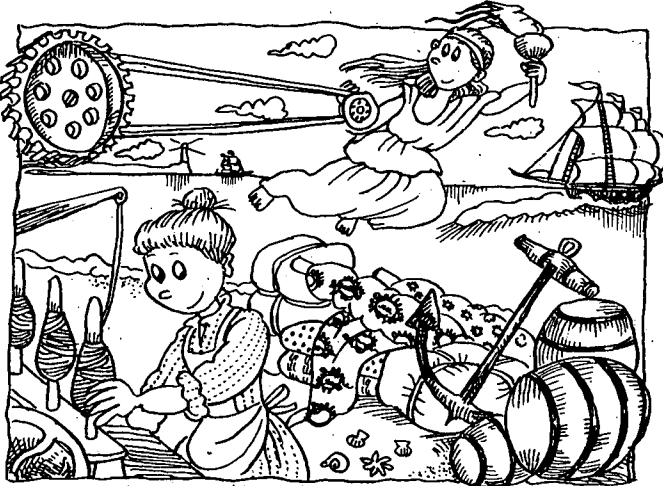
TORNEM A LA TERRA AVARA,
I ENTRE LA RAUXA I EL SENY
LA TRISTESA ENS ACLAPARA

I HO PERDIEM TOT PLEGAT
EN UN ONZE DE SETEMBRE,
MENYS LA NOSTRE DIGNITAT

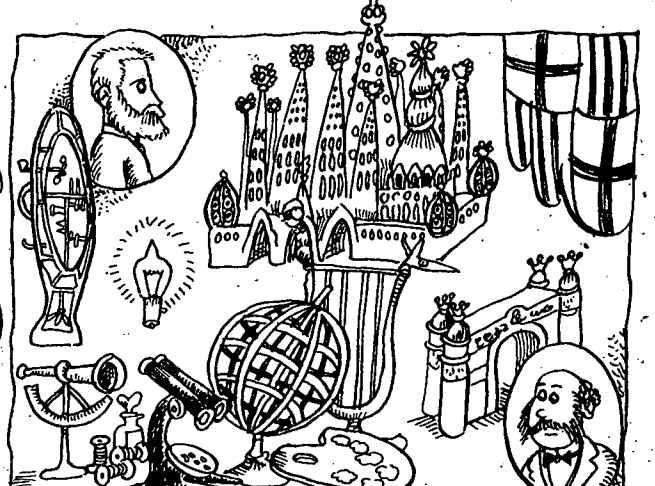
ELSPAÍS NOÉS MORT, S'HO PENSA,
I A MITJAN SEGLE PASSAT
COMENÇA LA RENAISSANÇA

ALLI BERATS DEL FRANCÈS
SOM UN POBLE QUE ES DESPERTA
PER UN VENT DE DÉU EMPÈS

SONA UN CLARÍ DE BATALLA
DALT DEL CIM DEL CANIGÓ
D'ON MOSSÈN CINTO DAVALLA

SI GAUDÍ FA CATEDRALS
RETORNA AMB PRAT DE LA RIBA
L'IDEAL DELS IDEALS

VINDRAN NOVES MALTEMPSADES
PERÒ LA PATRIA RENEIX
COM HA FET ALTRES VEGADES

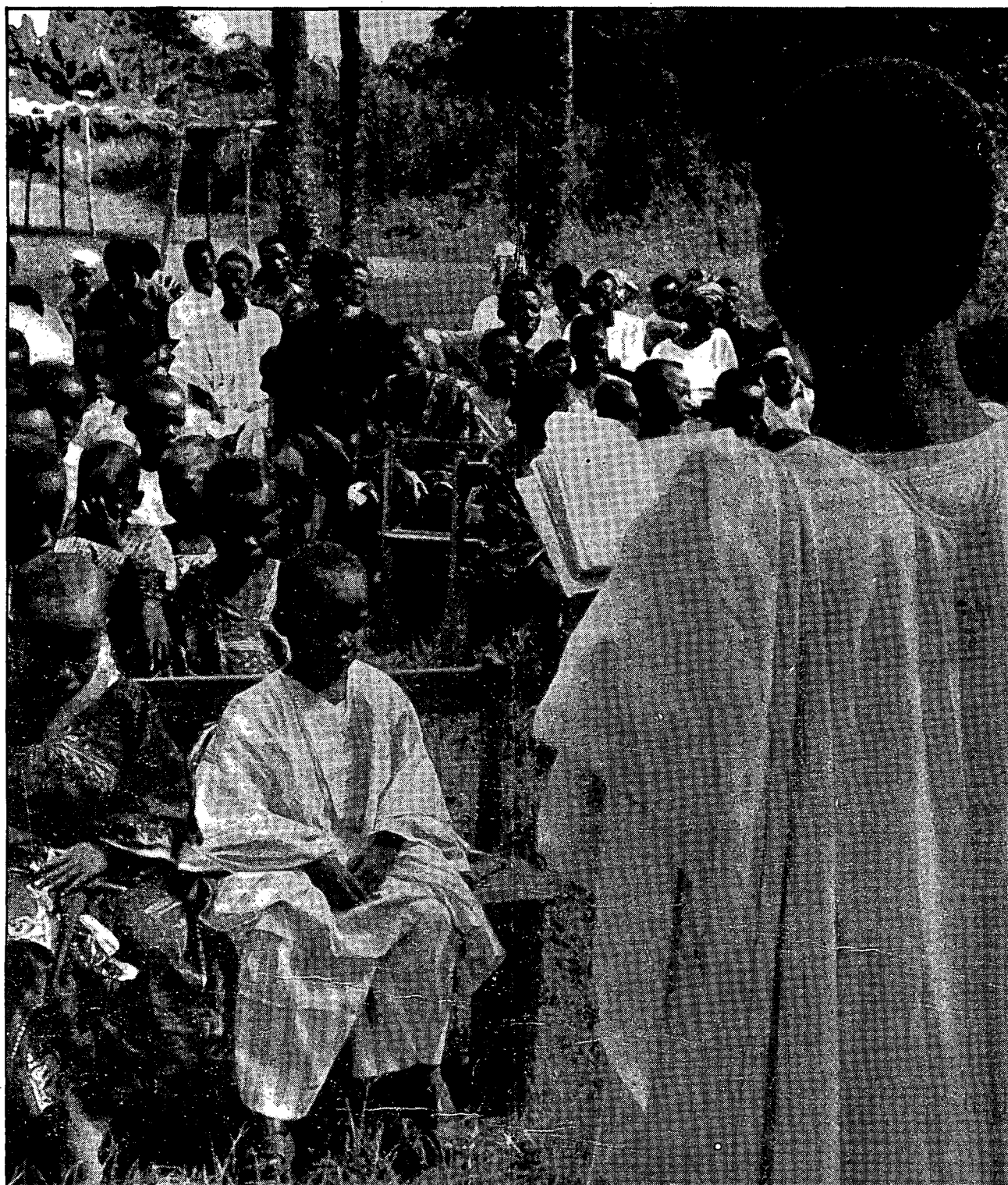
RECLAMEM LA LLIBERTAT.
TENIM UN NOM: CATALUNYA,
I UN CASTELL, QUE ÉS MONTSERRAT

TOTS ELS CAMINS I SENDERES
DUEN A ROMA, I ANEM
AROMA BRANDANT SENYERES

"Els Seminaristes de Missions també són Seminaristes nostres"

OBRA DEL CLERGAT NADIU

AI TERCER MÓN, prop de 75.000 seminaristes joves es preparen, en els Seminaris, per servir els seus pobles, ajudats per les OBRES MISSIONALS PONTIFÍCIES. També s'ajuda els noviciats femenins i masculins de Missions.

Seran com a Sacerdots, ministres de la reconciliació, impulsors del desenvolupament, companys dels més pobres.

Està comprovat que l'ajuda als Seminaris és la millor inversió en favor del TERCER MÓN:

—Una **BECA** de 300.000 ptes. facilita sis anys d'estudi.

—Per 150.000 ptes. es pot fundar una **MITJA BECA**.

—Un curs sencer per 50.000 ptes.

PER A INFORMACIÓ I DONATIUS: Dirigiu-vos a les Delegacions diocesanes de Missions de Catalunya:

08002 Barcelona
C/ Bisbe Irurita, 5

25280 Solsona
Bisbat

17004 Girona
C/ Albareda, 15

43003 Tarragona
Major, 16

25002 Lleida
Plça de Sant Josep, 2º 1º

43500 Tortosa
Bisbat

25700 SEU D'URGELL
Bisbat

08500 Vic
Seminari diocesà